

บทที่ 3

วิเคราะห์แบบสอบถามเคาะสุ่มและผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเรื่องศักยภาพของคุฏบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคม
กรณีศึกษาคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลมัสดุคในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2 ผลการประเมินแบบสอบถามจากผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้
มีทั้งหมด 4 ตอนดังนี้

3.2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์

3.2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสดุคในการ
นำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์

3.2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ที่มี
ผลเพื่อพัฒนาสังคม

3.2.4 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลจากการฟังคุฏบะฮ์
วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคม

3.3 ผลการประเมินแบบสอบถามจากผู้นำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ มีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

3.3.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของเคาะสุ่ม

3.3.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์

3.3.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเคาะสุ่มที่มีผลเพื่อ
พัฒนาสังคม

3.1 ข้อมูลมัสญิดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนมัสญิดที่จดทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี พ.ศ. 2558 จำแนกตามจังหวัด อำเภอและตำบลดังตารางต่อไปนี้

3.1.1 ข้อมูลมัสญิดในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	ตำบล	จำนวนมัสญิด	หมายเหตุ
1. เมือง	7	70	
2. ตากใบ	8	36	
3. เจาะไอร้อง	3	34	
4. แว้ง	6	50	
5. จะแนะ	4	39	
6. บาเจาะ	6	51	
7. ยี่งอ	6	49	มีมัสญิดทุกตำบล
8. ระแงะ	7	88	
9. รือเสาะ	9	83	
10. ศรีสาคร	6	45	
11. สุโหลง	4	31	
12. สุโหลงปาดิ	6	45	
13. สุคีริน	5	27	
รวม	76	626	

3.1.2 ข้อมูลมัสญิดในจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ตำบล	จำนวนมัสญิด	หมายเหตุ
1. เมือง	12	67	
2. แม่ลาน	3	17	
3. โคกโพธิ์	12	61	
4. ไม้แก่น	4	19	
5. กะพ้อ	3	26	
6. หุ่่งยางแดง	4	29	
7. ปะนาเระ	10	36	มีมัสญิดทุกตำบล
8. มายอ	13	68	
9. ยะรัง	12	111	
10. ยะหริ่ง	18	91	
11. สายบุรี	11	80	
12. หนองจิก	12	82	
รวม	114	662	

3.1.3 ข้อมูลมัสญิดในจังหวัดยะลา

อำเภอ	ตำบล	จำนวนมัสญิด	หมายเหตุ
1. เมือง	14	109	
2. กรงปินัง	4	35	
3. เบตง	5	30	ไม่พบข้อมูลมัสญิดที่
4. กาบัง	2	21	ตำบลลำพะยา
5. ธารโต	4	17	อำเภอเมือง
6. บ้านนิงस्ता	6	63	และที่ตำบลตาชี
7. ยะหา	7	63	อำเภอยะลา
8. รามัน	16	130	
รวม	58	450	

3.1.4 ข้อมูลมัสญิดในจังหวัดสตูล

อำเภอ	ตำบล	จำนวนมัสญิด	หมายเหตุ
1. เมือง	12	66	
2. ควนโดน	4	24	
3. ควนกาหลง	3	23	
4. ท่าแพ	4	27	
5. หุ่นหว่า	5	18	มีมัสญิดทุกตำบล
6. ละงู	6	62	
7. มะนัง	2	5	
รวม	36	224	

3.1.5 ข้อมูลมัสญิดใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

อำเภอ	ตำบล	จำนวนมัสญิด	หมายเหตุ
1. สะบ้าย้อย	9	58	
2. เทพา	7	68	ไม่พบข้อมูลมัสญิด
3. จະนะ	14	67	ที่ตำบลทับช้าง
4. นาทวี	10	26	และตำบลสะท้อน
รวม	36	240	อำเภอนาทวี

3.2 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนมัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในหัวข้อเรื่องศักยภาพของคุฏบะฮ์วันศุกร์เพื่อการพัฒนาสังคม กรณีศึกษาคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีดังต่อไปนี้

3.2.1 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
1 เมือง	1	1-กะลุวอ	ดาร์ลคอยรียะห์ บ. กะลุวอ ม. 3
	2	2-กะลุวอเหนือ	คอยรียะห์ บ. คีรี ม. 2
	3	3-โคกเคียน	ยามาอียะห์ บ. ฮูตตอวอ ม. 4
	4	4-บางปอ	สะพินะตุลอาซีเราะห์ บ. ตะละอาแน ม. 4
	5	5-มะนังตายอ	อัลวุสฎอ บ. บาตัสบารู ม. 1 หมายเลข
	6	6-ลำภู	อัลรอบีตอตุลอิสลามียะห์ บ.ปลักปลา ม. 8
	7	7-บางนาค	ดาร์ลคอยร์ บ. ยะกัง 2
2 ตากใบ	1	8-นายนาค	ดาร์ลกะรอมะห์ บ. ศรีโป ม. 3
	2	9-เง๊ะเห	อิฮซาน บ. ตาบาสีเล ม. 1
	3	10-โฆจิต	โคคมาร์บา บ. โคมมือบาร์ ม. 4
	4	11-เกาะสะท้อน	ตออาวานู บ. ปูยูฮู ม. 9
	5	12-บางขุนทอง	อัชชาอาต๊ะห์ บ. บางขุนทอง ม. 6
	6	13-พร่อน	อีบาต๊ะห์ บ. โคกยาง ม. 5
	7	14-ไพรวัน	อิสละห์ บ. กูบู ม. 6
	8	15-ศาลาใหม่	อันนุร์ บ. ศาลาใหม่ ม. 3
3 เจาะไอร้อง	1	16-จวบ	เจาะไอร้อง บ. เจาะไอร้องสถานี ม. 1
	2	17-บุกิต	บูเกตาโม่ง บ. บูเกตาโม่ง ม. 7
	3	18-มะรือโบออก	มุฮัมมะดียะห์ บ. ปาเรรูโละ ม. 3
4 แว้ง	1	19-กายูคละ	วุสตอ บ. วากัฟสี่กู ม. 6
	2	20-ขอเกาะ	ซอลาตุลเราะห์มะห์ บ. กะดุนง ม. 2
	3	21-แม่ดง	อิสติกอมะห์ บ. บาละ ม. 6
	4	22-โล๊ะจูด	ดาร์ลชาอาต๊ะห์ บ. บูเกตาล ม. 2
	5	23-แว้ง	จือเม บ. จือเม ม. 3
	6	24-เอราวัณ	ดาร์ลฟาละห์ บ. จาบังควอ ม. 4
5 จะแนะ	1	25-จะแนะ	วาตอนี บ. จะแนะ ม. 2
	2	26-ช้างเผือก	ฮิดายาตุชชาบาบ๊ะห์ บ. ไอร์ซือเร๊ะ ม. 3
	3	27-ดุซงญอ	ดุซงญอ บ. ดุซงญอ ม. 1
	4	28-ผดุงมาตร	นุรุลอิสลามียะห์ บ. रिแง ม. 3

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
6 บาเจาะ	1	29-กาเยาะมาตี	กาเยาะมาตี บ. กาเยาะมาตี ม. 3
	2	30-บาเจาะ	ดาโรสซาลัม บ. แป๊ะบุญ ม. 2
	3	31-บาเราะใต้	ฮีดายาตุสซอลิฮีน บ. ฮูแตย็อลลอ ม. 2
	4	32-บาเราะเหนือ	ย็อลลอ บ. ย็อลลอ ม. 3
	5	33-ปะลุกาสาเมาะ	นุรุลอิสลาม บ. ปะลุกาสาเมาะ ม. 2
	6	34-ลูโปะสาวอ	ดาร์ลุอามาน บ. บือราแง ม. 4
7 ยี่งอ	1	35-จอบาเะ	อัลฮุดา บ. ลูโปะนือริง ม. 4
	2	36-ตะปอเยาะ	ปะลุกาसानอ บ. ปะลุกาसानอ ม. 4
	3	37-ยี่งอ	ยามเอ๋ บ. ยี่งอ ม. 2
	4	38-ละหาร	ดาร์ลุอิมาน บ. บาโง ม. 2
	5	39-ลูโปะบายะ	มากอมุดดิน บ. โคกกือดุง ม. 4
	6	40-ลูโปะบือซา	ดาร์ลุอิสลามียะ บ. ลูโปะดาโต๊ะ ม. 4
8 ระแงะ	1	41-กาลิซา	ตันหยงกาลิซา บ. ตันหยง ม. 6
	2	42-เฉลิม	อมมุลกอรอ บ. ตันหยง ม. 2
	3	43-บองอ	น๊ะคอตุลอิลมียะ บ. บาโงกูโบร์ ม. 6
	4	44-ตันหยงลิมือ	ดาร์ลุสาลาม บ. ลูโปะตีแยตะวันตัก ม. 6
	5	45-ปาโงสะโต	ยาดีด บ. บาโย ม. 8
	6	46-มะรือโบทก	อิสลามียะห์ บ. บาโงระนะ ม. 5
	7	47-ตันหยงมัส	นุรุลฮุดา บ. กอแนะ ม. 6
9 รือเสาะ	1	48-โคกสะตอ	ดาร์ลุอิซฮาน บ. ไอร์กูปะ ม. 2
	2	49-บาตง	ดาร์ลุสาลาม บ. มางาญอ ม. 3
	3	50-รือเสาะ	ดาร์ลุอามาล บ. รือเสาะ ม. 4
	4	51-รือเสาะออก	ยุมอียะห์ บ. ตลาดรือเสาะ ม. 1
	5	52-เรียง	รอมาล บ. บาโงปูโล๊ะ ม. 7
	6	53-ลาโละ	นุรุลยากิน บ. รือแย็ง ม. 4
	7	54-สามัคคี	ดาร์ลุฮีสาน บ. ปูโปร์ ม. 7
	8	55-สาวอ	ดาร์ลุสาลัม บ. สาวอ ม. 6
	9	56-สุวารี	อรัเราะห์มานียะห์ บ. ตะโหนด ม. 2
10 ศรีสาคร	1	57-กาหลง	บาลาดุลอามาน บ. กาหลง ม. 1
	2	58-เชิงคีรี	ดาร์ลุอามานนี บ. มังกีดี ม. 1
	3	59-ชากอ	มุฮัมมาดียะห์ บ. กวาลอกาเว ม. 1
	4	60-ตะมะเยง	อูบุดียะห์ บ. บือแนบาเคาะ ม. 1
	5	61-ศรีบรรพต	ดาร์ลุอามาน บ. ละโอ ม. 2
	6	62-ศรีสาคร	อัลอิติสอม บ. ไอร์แยง ม. 3

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
สุโขทัย	1	63-ป่าเสม็ด	นะฎอตุลอิสลาฮียะห์ บ. บาโงสรายอ ม. 1
	2	64-มุโนะ	อารอห์มาน บ. ลูโบะลือซง ม. 2
	3	65-บูโยะ	นุรุลฮิบาตะห์ บ. กูแบอ์แก ม. 4
	4	66-สุโขทัย	อัลยุมอียะห์อัลฮาชานียะห์ บ. สุโขทัย ม.
สุโขทัย	1	67-กาวะ	กาวะ บ. กาวะ ม. 2
	2	68-โต๊ะเต็ง	อิสลามียะห์ บ. อาเยบาตุ ม. 4
	3	69-ปะลูลู	อัลอะหลี บ. ปอหงกือปะ ม. 2
	4	70-ริโก๋	ราวฎอตุลยันนะห์ บ. ดอหะ ม. 3
	5	71-สากอ	ดาร์ลเราะมะห์ บ. สากอ ม. 4
	6	72-สุโขทัย	ตือบิงตีง บ. ตือบิงตีง ม. 9
สุโขทัย	1	73-เกียร์	ดาร์ลฮูดา บ. ไอบาตุกาเยาะกาแวง ม. 2
	2	74-มาโมง	อัสตักวา บ. ปารี ม. 3
	3	75-ร่มไทร	ตัสตีกียะห์ บ. กวาลอจือบอ ม. 3
	00	ภูเขาทอง 000000	ไม่พบข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการประจำจังหวัด
4	76-สุโขทัย	ดาร์ลอิสลามียะห์ บ. บูเกะนามี ม. 4	
3.2.2 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดปัตตานี			
อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
เมือง	1	77-กะมียอ	อานีซอฟาตียะห์ บ.บาโง ม. 4
	2	78-คลองมานิง	คลองมานิง บ.คลองมานิง ม. 2
	3	79-ตะลุโบะ	ดาร์ลนาอิม บ.แบร่อแวง ม. 3
	4	80-ตันหยงลุโละ	ตันหยงลุโละ บ.ตันหยงลุโละ ม. 1
	5	81-บานา	นุรุลอิสลาม บ.บาน่า ม. 2
	6	82-บาราโหม	ดาร์ลสลาม เซคดาวุดอัลฟาฎอนี บ.บาราโหม ม.2
	7	83-บาราเฮาะ	แบร่อ บ.แบร่อ ม. 1
	8	84-ปะกาสะรัง	อะห์มาตียะห์ บ.กือยา ม. 3
	9	85-ปูยุด	ดาร์ลฮูดา บ.ราโง ม. 1
	10	86-รูสะมีแล	ดาร์ลสลาม บ.ดูวอนือกือรี ม. 4
	11	87-สะบารัง	นุรุลเตาฟีก ถ.สฤชดี ต.สะบารัง
	12	88-อาเนาะรู	กลางจังหวัดปัตตานี ถ.ยะรัง ต.อาเนาะรู
แม่ลาน	1	89-ป่าไร่	อาอิสลาม บ.บาตะกูบู ม. 6
	2	90-ม่วงเตี้ย	นุรุยันนะห์ บ.นือริงตีงอ ม. 3
	3	91-แม่ลาน	นุรุลฮูดา บ.คลองทราย ม. 7

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสยิดและสถานที่ตั้ง
16 โคกโพธิ์	1	92-ควนโนรี	นุรุดีน บ.สี่แยกควนโนรี ม. 3
	2	93-โคกโพธิ์	ดาร์ลนาอิม บ.กำปงนือริง ม. 3
	3	94-ช้างให้ตก	มิฟตาฮุลอับดาอะฮฺ ม. 1
	4	95-ทรายขาว	ดาร์ลกุบรอ บ.ใหญ่ ม. 1
	5	96-ท่าเรือ	จะบังติกอ บ.บางโกระ ม. 5
	6	97-ทุ่งพลา	ดาร์ลอามาน ม. 3
	7	98-นาเกตุ	ดาร์ลอาบีดีน ม. 4
	8	99-นาประดู่	นระห์ฎอตุอิสลามียะห์ บ.บลูกา ม. 2
	9	100-บางโกระ	อัลฟัลลาหฺ บ.ญูบู ม. 4
	10	101-ปากล่อ	อิสลาม บ.ปาแตตือบู ม. 2
	11	102-ป่าบอน	กำปงบือซา บ.กำปงบือซา ม. 3
	12	103-มะกรูด	อาเนาะบูเกะ บ.อาเนาะบูเกะ ม. 2
17 ไม้แก่น	1	104-ไม้แก่น	กะรือจฺ บ.กะรือจฺ ม. 4
	2	105-ดอนทราย	ปูลากรืองอ บ.ปูลากรืองอ ม. 2
	3	106-ตะโละไกรทอง	กำปงลาโอะ บ.กำปงลาโอะ ม. 2
	4	107-ไทรทอง	นุรุลอับดาอะฮฺ บ.ญูบังปิงะ ม. 4
18 กะพ้อ	1	108-กะรุบี	อัลมุญีร์ บ.บือแนบุดี ม. 4
	2	109-ตะโละดีรามัน	ดาร์ลนาอิม บ.ปีติง ม. 5
	3	110-ปล่องหอย	อัลเอียะตีซอม ม. 8
19 ทุ่งยางแดง	1	111-ตะโละแมะนา	นุรุลอิสลาม บ.ตะโละบูโละ ม. 3
	2	112-น้ำดำ	นุรุลยากิน บ.น้ำดำ ม. 1
	3	113-ป่ากู	ดาร์ลนาอิม บ.บือแนยง ม. 4
	4	114-พิเทน	นุรุลอิซฮาน บ.อาตะบาโง ม. 3
20 ปะนาเระ	1	115-ปะนาเระ	นุรุลอีมาน บ.นาพรั่ว ม. 2
	2	116-ควน	ปาละฮฺ บ.ปาละฮฺ ม. 1
	3	117-คอกกระปือ	ฮุแตมือแล บ.ฮุแตมือแล ม. 4
	4	118-ดอน	อิสลามียะห์ บ.หลักตูวอ ม. 1
	5	119-ท่าข้าม	ดาร์ลมุหซีนิน บ.ลูโกะ ม. 4
	6	120-ท่าน้ำ	กาเก็บูเกะเซิงเซา บ.กาเก็บูเกะ ม. 4
	7	121-บ้านกลาง	นุรุลอามานียะห์ ม. 3
	8	122-บ้านนอก	นุรุลยากิน บ.ปังกาลัมบุดี ม. 4
	9	123-บ้านน้ำบ่อ	นุรุลตักวา บ.บาโงล ม. 1
	10	124-พอมิ่ง	อัลตักวา บ.พอมิ่ง ม. 3

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
21 มายอ	1	125-กระเสาะ	กอลัม บ.กอลำ ม. 2
	2	126-กระหวะ	นุรุสฮิตายะฮฺ บ.เมาะโมะ ม. 4
	3	127-เกาะจัน	มิฟตาฮูลยันนะห์ บ.โตะโระ ม. 2
	4	128-ตรัง	กำปังบองอ บ.กำปังบองอ ม. 1
	5	129-ถนน	ถนน บ.ถนน ม. 1
	6	130-ปะโต	ดาร์ลุสสลาม ม. 1
	7	131-ปานัน	ดาร์ลุมตอกีน บ.กานาเปะ ม. 1
	8	132-มายอ	ดาร์ลุอามาน บ.บูเกะจะ ม. 1
	9	133-ลางา	ดาร์ลุสลาม ม. 7
	10	134-ลูโบะยีไร	ดาร์ลุฮีบาคะห์ บ.ลูโบะยีไร ม. 4
	11	135-สะกำ	ศาลาบูดี บ.ศาลาบูดี ม. 2
	12	136-สาคอดี	นุรุสฮุด บ.สมาหอ ม. 3
	13	137-สาคอบน	อัลอันศอร บ.กุวิง ม. 2
22 ยะรัง	1	138-กระโด	นุรุฮูฮิสลาม ม. 2
	2	139-กอลำ	นุรุซุกรียะห์ บ.เปาะมุเร็ง ม. 1
	3	140-เขาคูม	ซ็อรัง (อุสตะแซ) บ.โสรัง ม. 3
	4	141-คลองใหม่	นุรุสฮิสถาน บ.เกาะแน ม. 4
	5	142-ประจัน	ดาร์ลุมาห์รูฟ บ.จาแบปะบือแนปีแน ม. 7
	6	143-ปีตุมุดี	ราบอ บ.ราบอ ม. 3
	7	144-เมาะมาวี	เราะฆูตูลฮีบาคะห์ บ.ดุงปังยัง ม. 2
	8	145-ยะรัง	รอฆูตูลนาฮ์ล บ.ปราแะ ม. 3
	9	146-ระแว็ง	ดาร์ลุสลาม บ.อาเต๊ะ ม. 2
	10	147-วัด	ดาร์ลุอามาน บ.วัดลูโบะ ม. 1
	11	148-สะดาวา	รียาดุลมุสลิมิน ม. 2
	12	149-สะนอ	ดาร์ลุตัควา บ.บือแนกะลูแปะ ม. 2
23 ยะหริ่ง	1	150-จะรัง	ดาร์ลุหมินิน บ.เปี้ยแม่สูง ม. 2
	2	151-ตอหลัง	ดูโสแนปังยัง ม. 3
	3	152-ตะโละ	ตะโละแอะเราะะ บ.ตะโละ ม. 5
	4	153-ตะโละกาโปร์	ตะโละฮาโฮ (ดาลาม) ม. 2
	5	154-ตันหยงจืองา	ศอลาฮุดดีน บ.โตะตีเตร์ ม. 1
	6	155-ตันหยงดालอ	บ.ตันหยงดาลอ ม. 5
	7	156-ตาแกะ	ดาร์ลุอามาน บ.ตาแกะ ม. 3
	8	157-ตาลีอาयर	นุรุสฮุดา บ.ปูลาบลาอ ม. 2
	9	158-บางปู	อิตตาอาวูน บ.บางปู ม. 3
	10	159-บาโลย	บาโลย บ.บาโลย ม. 3

	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
	11	160-ปियามูมั่ง	ดารุลมะมูรอิสลามมียะฮฺ บ. ม. 4
	12	161-ปูลากง	ปาโอะฆมาเยาะ ม. 2
	13	162-มะนังยง	นุรุลอิสลาม บ.สุปัน ม. 3
	14	163-ยามู	ดารุสสลาม บ.โตะรอยอหะยี ม. 3
	15	164-ราตาปันยง	นุรุดดีน ม. 1
	16	165-สาบัน	ดารุลมาอาเรฟ ม. 5
	17	166-หนองแรต	นุรุลฮูดา ม. 1
	18	167-แหลมโพธิ์	อัลฆุฟรอน บ.กำปังบารู ม. 3
24 สายบุรี	1	168-กะดุนง	ดารุสสลาม บ.ฮูแตมาแจ ม. 1
	2	169-ตะบิง	นุรวาหะตหฺ บ.ลาคอ ม. 2
	3	170-ตะลูนัน	นุรุลอิสลาม บ.ตรีอเบาะ ฤ.ตะพา
	4	171-เตราะบอน	อิสลาฮุดดีน บ.กะลาพอ ม. 8
	5	172-ทุ่งคล้า	ฮิดายาตุลซอลิฮีน
	6	173-บางเก่า	ม. 2 ทะเบียนเลขที่
	7	174-บือระ	กอดออบือเร๊ะ ม. 2
	8	175-ปะเสยะวอ	ม. 3 ทะเบียนเลขที่
	9	176-แป้น	ดัม บ.ดัม ม. 4
	10	177-มะนังดาล้า	อัลฟิรดาวส์ ม. 1
	11	178-ละหาร	นุรุลอิซฮาน บ.วาซา ม. 1
25 หนองจิก	1	179-เกาะเปาะ	นุรอิตายะฮฺ บ.มะพร้าวตันเดียว ม. 2
	2	180-คอลลตันหยง	นุรุดดีน บ.บาโงนากอ ม. 3
	3	181-ดอนรัก	นุรุลอิสลามมียะฮฺ บ.สุโงฆาลี ม. 4
	4	182-ดาโต๊ะ	นุรุลฮูดา บ.ดาโต๊ะ ม. 1
	5	183-ตุยง	ยามิอิลเราะห์มะห์ บ.ตุยง ม. 2
	6	184-ท่ากำชำ	ดาวาฮุดดีน บ.ปริง ม. 2
	7	185-บ่อทอง	นุรุลอามีน บ.บูเกะตือลูงอ ม. 1
	8	186-บางเขา	เอานินนาส บ.บางไร่ ม. 1
	9	187-บางตาวา	บุสตานุลยันนะห์ บ.กัวลาตาวา ปาตา ม. 2
	10	188-บุโละบูโย	นุรุดดีน บ.กูแบซือโยะ ม. 8
	11	189-ยาบี	ดารุลมุตตาคีน บ.ฮารอยาบี ม. 2
	12	190-ลิปะสะงะ	ดารุลมุตตาคีน บ.กาแลกูโบ ม. 4

3.2.3 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดยะลา

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
26 เมืองยะลา	1	191-ตาเซะ	มุตมาอินนะห์ หมู่ 3 ทบ.ที่ 127
	2	192-บันนังสาเรง	ดาร์ลุมมีนีน หมู่ 3 ทบ.ที่ 133
	3	193-เปาะเส็ง	ลางาเปาะเส็ง หมู่ 1 ทบ.ที่ 37
	4	194-พร่อน	มาตอรูซอ หมู่ 4 ทบ.ที่ 70
	5	195-ยะลา	มุตมาเอินหน๊ะ หมู่ 2 ทบ.ที่ 128
	00	ลำพะยา	ไม่พบข้อมูลมัสญิด
	6	196-ลำใหม่	บาโยงฮารอ หมู่ 6 ทบ.ที่ 24
	7	197-ลิตล	บาตัน หมู่ 4 ทบ.ที่ 15
	8	198-หน้าถ้ำ	ดาร์สสลาม หมู่ 2 ทบ.ที่ 158
	9	199-ยุโป	ยาแมะอัลแบะชะฮู หมู่ 3 ทบ.ที่ 73
	10	200-สะเตงนอก	กำปังบูเกะ หมู่ 8 ทบ.ที่ 64
	11	201-บุดี	อรรีควาน หมู่ 6 ทบ.ที่ 160
	12	202-ท่าสาป	ดาร์ลือหม่าน หมู่ 1 ทบ.ที่ 404
13	203-สะเตง	ยาแมะเราะฆูอตุลยันนะฮู ตลาดเก่า ทบ.ที่ 12	
27 กรงปินัง	1	204-กรงปินัง	ยามืออาตุลยันนะฮู หมู่ 7 ทบ.ที่ 27
	2	205-สะเอะ	ยาแมะบาโงยือโร หมู่ 1 ทบ.ที่ 91
	3	206-ห้วยกระทิง	ซีรอยิลหุดาญ หมู่ 1 ทบ.ที่ 271
	4	207-บุโรง	มากอมิลิกียามีดิน หมู่ 1 ทบ.ที่ 156
28 เบตง	1	208-เบตง	อัลยามืออูลอฮ์มาตี หมู่ 6 ทบ.ที่ 11
	2	209-ตานะฆะแมเราะ	เงาะเราะปะปาแต หมู่ 1 ทบ.ที่ 8
	3	210-ยะรม	นุรุลฮีมาน บ.ลูเป๊ะบือเด หมู่ 3 ทบ.ที่ 450
	4	211-อัยเยอร์เวง	อัลอิจดีฮาดุดดินสามัคคีธรรม หมู่ 2 ทบ.ที่ 188
	5	212-ธารน้ำทิพย์	ราวฎอตุลยันนะฮู บ.ธารน้ำทิพย์ หมู่ 2 ทบ.ที่ 284
29 กาบัง	1	213-กาบัง	ลูโละปันยัง บ.ลูโอะปันยัง หมู่ 3 ทบ.ที่ 62
	2	214-บาละ	นุรุตดิน บ.สุงายือแนะ หมู่ 2 ทบ.ที่ 189
30 ธารโต	1	215-ธารโต	สามัคคีธารโต บ.ธารโต หมู่ 1 ทบ.ที่ 163
	2	216-บ้านแห	ยาแมะกำปังแห บ.แห หมู่ 1 ทบ.ที่ 120
	3	217-แม่หวาด	ดาร์ลืออามัน ซานี บ.สันติ 2 หมู่ 6 ทบ.ที่ 288
	4	218-คีรีเขต	นุรุลฮือตายะห์ บ.ผ่านศึก หมู่ 3 ทบ.ที่ 362
31 บันนังสตา	1	219-ตานะฆะปูเต๊ะ	ตานะฆะปูเต๊ะ หมู่ 4 ทบ.ที่ 58
	2	220-บาเงาะ	กำปังลาแล หมู่ 2 ทบ.ที่ 22
	3	221-บันนังสตา	อิสลามเมียหุ หมู่ 1 ทบ.ที่ 35

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง	
ยะหา	4	222-ตลิ่งชัน	ยันนาตุลมะวา หมู่ 1 ทบ.ที่ 102	
	5	223-เขื่อนบางลาง	นุรุลอีมาน หมู่ 2 ทบ.ที่ 325	
	6	224-ถ้ำทะเล	นุรุคติน หมู่ 3 ทบ.ที่ 338	
	1	225-ยะหา	ยามิประจำอำเภอยะลา หมู่ 2 ทบ.ที่ 13	
	2	226-บาโงยซิแน	ดารุซสาลาม หมู่ 1 ทบ.ที่ 32	
	3	227-ละแอ	ละแอ หมู่ 1 ทบ.ที่ 53	
ยะหา	4	228-บาโร๊ะ	บ้านซีเซ๊ะ หมู่ 5 ทบ.ที่ 63	
	5	229-กาตอง	ตักวา หมู่ 2 ทบ.ที่ 124	
	6	230-ปะแต	ยามิตักวา หมู่ 6 ทบ.ที่ 159	
	00	ตาชี 0000	ไม่พบข้อมูลมัสญิด	
	รามัน	1	231-กอดตืออระ	ยาแมะบาตะตัง หมู่ 2 ทบ.ที่ 107
		2	232-กายูบอเกาะ	อิสลามียะห์ หมู่ 1 ทะเบียนเลขที่ 1
3		233-กาลอ	บ้านกาลอ หมู่ 3 ทบ.ที่ 87	
4		234-กาลูบิง	บ้านกาลูบิง หมู่ 2 ทบ.ที่ 34	
5		235-เกะรือ	ดารุลาอามาน หมู่ 2 ทบ.ที่ 178	
6		236-จะกะวีระ	ยาแมะย็อนะเร๊ะ หมู่ 4 ทบ.ที่ 3	
7		237-ตะโล๊ะหะลือ	ตะโล๊ะหะลือ หมู่ 2 ทบ.ที่ 39	
8		238-ท่าธง	ชายออิสลาม หมู่ 2 ทบ.ที่ 105	
9		239-เนินงาม	บันนังตือบู หมู่ 2 ทบ.ที่ 40	
10		240-บาโงย	บ้านบาโงย หมู่ 4 ทะเบียนเลขที่ 1	
11		241-บือมัง	ดินุลฮูดา หมู่ 1 ทบ.ที่ 122	
12		242-ยะตี๊ะ	ดารุนนาอิม หมู่ 3 ทบ.ที่ 152	
13		243-วังพญา	ปากาสาแม หมู่ 1 ทบ.ที่ 46	
14		244-อาซ่อง	กำแพงสะโต หมู่ 5 ทบ.ที่ 45	
15		245-บาลอ	ดารุลมาอาด หมู่ 1 ทบ.ที่ 274	
16		246-โกตาบารู	โกตาบารู หมู่ 1 ทบ.ที่ 38	

3.2.4 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดสตูล

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
เมืองสตูล	1	247-บ้านควน	ญันนะตุ้มนานาอิม ม. 2
	2	248-ฉลุง	อัสตักวา บ้านโคกประดู่ ม. 11
	3	249-ควนขัน	นุรุลมุสตกิม บ้านกะดู ม. 2 ท.เลขที่ 52
	4	250-เกาะสาหร่าย	ตันหยงกลิง บ้านตันหยงกลิง ม. 3 ท.เลขที่ 63
	5	251-ตันหยงโป	อิสลามียะฮ์ บ้านตันหยงโป ม. 1 ท.เลขที่ 15

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
	6	252-เจ๊ะบิลัง	บันนังปูเลา บ้านบันนังปูเลา ม. 4 ท.เลขที่ 53
	7	253-ตำมะลัง	แสงอิสลามียะฮ์ ม. 2 ท.เลขที่ 88
	8	254-ปูยู	ฮิดาเยตุลอิสลาม ม. 3 ท.เลขที่ 202
	9	255-ควนโพธิ์	มุฮัมมาดิยะห์ ม. 6 ท.เลขที่ 141
	10	256-เกตรี	คารุลอิสลามียะห์ ม. 5 ท.เลขที่ 147
	11	257-คลองขุด	อัลอักศอ บ้านบุเก็ตจินา ม. 1 ท.เลขที่ 154
	12	258-พิมาน	นุรุลฮิดายะฮ์ ม. 00 ท.เลขที่ 222
35 ควนโดน	1	259-ควนโดน	คารุลอิบาดะ บ้านดusun ม. 5 ท.เลขที่ 8
	2	260-ควนสตอ	นุรุลฮิดายะห์ ม. 6 ท.เลขที่ 9
	3	261-ย่านซื่อ	คารุลนาอีม ม. 3 ท.เลขที่ 90
	4	262-วังประจัน	นุรุลเอียะซาน ม. 2 ท.เลขที่ 149
36 ควน กาหลง	1	263-ควนกาหลง	นุรุดดีน บ้านควนกาหลง ม. 7 ท.เลขที่ 97
	2	264-ทุ่งนุ้ย	กอซิมียะห์ บ้านน้ำร้อน ม. 4 ท.เลขที่ 12
	3	265-อุไคเจริญ	เราะฆูตุลญันนะฮ์ ม. 5 ท.เลขที่ 23
37 ท่าแพ	1	266-ท่าแพ	ท่าแพเหนือ บ้านท่าแพเหนือ ม. 3 ท.เลขที่ 26
	2	267-ท่าเรือ	ยามืออาตุลอิสลามียะฮ์ ม. 1 ท.เลขที่ 206
	3	268-แปะระ	คารุลมุอีนีน ม. 2 ท.เลขที่ 208
	4	269-สาคร	นุรุลอิสลาม ม. 7 ท.เลขที่ 83
38 ทุ่งหว้า	1	270-ขอนคลาน	อารเราะห์มาน ม. 4 ท.เลขที่ 183
	2	271-ทุ่งบุหลัง	คารุลอรัคม ม. 3 ท.เลขที่ 164
	3	272-ทุ่งหว้า	นุรุลมุคลีซัน ม. 8 ท.เลขที่ 139
	4	273-นาทอน	อิบาดูเราะห์มาน ม. 1 ท.เลขที่ 166
	5	274-ป่าแกบ่อหิน	บ้านทุ่งดินลู่ม ม. 3 ท.เลขที่ 119
39 ละงู	1	275-กำแพง	ยามืออุลอิควาน ม. 4 ท.เลขที่ 143
	2	276-เขาขาว	ญามืออุลญอยยิบีน ม. 2 ท.เลขที่ 145
	3	277-น้ำผุด	มุฮายีรีน ม. 1 ท.เลขที่ 190
	4	278-ปากน้ำ	อัลมุญาฮิดีน ม. 6 ท.เลขที่ 151
	5	279-ละงู	นุรุลอิควาน ม. 3 ท.เลขที่ 41
	6	280-แหลมสน	คารุสสลีฮัน ม. 6 ท.เลขที่ 193
40 มะนัง	1	281-นิคมพัฒนา	ญามาลุดดีน ม. 6 ท.เลขที่ 179
	2	282-ปาล์มพัฒนา	ตะวาตุลอิสลาม ม. 8 ท.เลขที่ 95

3.2.5 มัสญิดที่เป็นกรณีศึกษาใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

อำเภอ	ลำดับ	ตำบล	ชื่อมัสญิดและสถานที่ตั้ง
41 สะบ้าย้อย	1	283-เขาแดง	นุรุลฮุดา ม. 5 ทะเบียนเลขที่ 274
	2	284-คูหา	นุรุดดิน ม. 6 ทะเบียนเลขที่ 180
	3	285-จะแหน	กียามุดดิน ม. 1 ทะเบียนเลขที่ 86
	4	286-ทุ่งพอ	ดาร์สสลาม ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 231
	5	287-ธารคีรี	บ้านสุไ้สะ ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 80
	6	288-บ้านโนนด	นุรุลฮุดา บ.ละโอน ม. 6 ทะเบียนเลขที่ 295
	7	289-บาโฮย	มูเนาวรรตุลฮุดา ม. 5 ทะเบียนเลขที่ 304
	8	290-สะบ้าย้อย	ดาร์ลอามาน บ.ควนแร่ ม. 3 ทะเบียนเลขที่ 344
	9	291-เปียน	ยาบัลบารอการ์ ม. 6 ทะเบียนเลขที่ 183
42 เทพา	1	292-เทพา	บ้านนาเกาะ บ.นาเกาะ ม.4 ทบ. 3
	2	293-ท่าม่วง	บ้านท่าม่วง บ.ท่าม่วง ม. 1 ทบ. 1
	3	294-ปากบาง	ปูเหลาหลู่นัง บ.ปากบาง ม. 3 ทะเบียนเลขที่ 23
	4	295-ลำไพล	บ้านลำไพล บ.ลำไพล ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 27
	5	296-วังใหญ่	นุรุดดิน บ.วังใหญ่ ม. 8 ทะเบียนเลขที่ 351
	6	297-เกาะสะบ้า	นุรุดดิน บ.เกาะสะบ้า ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 223
	7	298-สะกอม	ตักญ์ตุลอาบิติน บ.สะกอม ม. 1 ทะเบียนเลขที่ 135
43 จะนะ	1	299-ขุนตัดหวาย	ป่าหว้า บ.ป่าหว้า ม. 8 ทะเบียนเลขที่ 184
	2	300-คลองเปียะ	ควนหัวช้าง ม. 6 ทะเบียนเลขที่ 210
	3	301-คู	เร้าะหมีะ บ.พ้อแดง ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 177
	4	302-แค	มะวาร์ย บ.แค ม. 2 ทะเบียนเลขที่ 46
	5	303-จะโหลง	บุสตานุดดิน ม. 9 ทะเบียนเลขที่ 66
	6	304-บ้านนา	นุรุลฮีมาน ม. 6 ทะเบียนเลขที่ 2
	7	305-ตลิ่งชัน	บิะดุดดิน ม. 7 ทะเบียนเลขที่ 235
	8	306-ท่าหมอไทร	นุรุลกอมารี บ.วังหาร ม. 10 ทะเบียนเลขที่ 291
	9	307-นาหว้า	นุรุลอิห์ซาน ม. 4 ทะเบียนเลขที่ 266
	10	308-นาทับ	ดาร์สสลาม ม. 12 ทะเบียนเลขที่ 314
	11	309-น้ำขาว	คูย่างควาย บ.คูย่างควาย ม. 4 ทะเบียนเลขที่ 61
	12	310-ป่าชิง	ดาร์ลอามาน ม. 4 ทะเบียนเลขที่ 72
	13	311-สะกอม	สอลาหุดดิน ม. 4 ทะเบียนเลขที่ 76
	14	312-สะพานไม้แก่น	บ้านทรายขาว บ.ทรายขาว ม. 5 ทะเบียนเลขที่ 74
44 นาทวี	1	313-คลองกวาง	อียาดุลเราะห์มาน บ.สองแพรก ม. 16 ทะเบียนเลขที่ 337
	2	314-นาทวี	ดาร์ตตักวา บ.ป่าขี้เหล็ก ม. 15 ทะเบียนเลขที่ 214
	3	315-คลองทราย	บ้านเขานา ม. 8 ทะเบียนเลขที่ 297

4	316-ฉาง	พลีไต้ บ.พลีไต้ ม. 3 ทะเบียนเลขที่ 44
00	ทับข้าง	ไม่พบข้อมูลมัสญิด
5	317-ท่าประตู	นุรุลเอี้ยฮาน ม. 7 ทะเบียนเลขที่ 270
6	318-นาหมอศรี	ดาร์ลุอิบาดะฮ์ บ.ทุ่งแหล ม. 3 ทะเบียนเลขที่ 60
7	319-ประกอบ	ดาร์ลุฮิจเราะฮ์ ม. 1 ทะเบียนเลขที่ 318
8	320-ปลักหนู	นุรุลฮีตายะฮ์ ม. 7 ทะเบียนเลขที่ 293
00	สะท้อน	ไม่พบข้อมูลมัสญิด

3.3 สรุปแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวจากผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.1 สรุปแบบสอบถามจากผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส

3.3.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส

	ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1.อายุ			
	21-25 ปี	23	15.1
	26-30 ปี	10	6.6
	31-35 ปี	17	11.2
	36-40 ปี	15	9.9
	41-45 ปี	51	33.6
	46-50 ปี	36	23.7
	51 ปีขึ้นไป	0	0
	รวม	152	100.0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา			
	อับตาดอฮ์	9	5.9
	มตะวัสสิฎุ	22	14.5
	ษะนะวีรีย	80	52.6
	อนุปริญญา	37	24.3
	ปริญญาตรี	4	2.6
	สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
	รวม	152	100.0
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ			
	ประถมศึกษา	7	4.6
	มัธยมศึกษาตอนต้น	11	7.2
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	67	44.1
	อนุปริญญา	65	42.8

ปริญญาตรี	2	1.3	
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0	
รวม	152	100.0	
4. อาชีพ			
นักศึกษา	16	10.5	
เกษตรกร	28	18.4	
รับจ้าง	13	8.6	
ค้าขาย	67	44.1	
ข้าราชการ	4	2.6	
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.7	
ประกอบอาชีพส่วนตัว	14	9.2	
อื่น ๆ	9	5.9	
รวม	152	100.0	
5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร			
ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้ ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้ ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	152	100
	ฟัง	152	100
	เขียน	152	100
	อ่าน	152	100
ภาษาไทย	พูด	152	100
	ฟัง	152	100
	เขียน	152	100
	อ่าน	152	100
รวม		152	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุระหว่าง 41-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาคืออายุ 46-50 ปี 21-25 ปี 31-35 ปี และ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.7 15.1 11.2 9.9 และ 6.6 ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้วุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สูงสุดร้อยละ 52.6 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นปริญญา มุตะวัสสิฎ อิบติดาอีย และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 24.3 14.5 5.9 และ 2.6 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้วุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 67 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.8 7.2 4.6 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้อาชีพค้าขายมากที่สุดร้อยละ 44.1 รองลงมา เกษตรกร นักศึกษา ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้าง อื่น ๆ ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ 18.4 10.5 9.2 8.6 5.9 2.6 และ 0.7 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทย ซึ่งมีทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 100.00

เมื่อสรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้ฟังคุณสมบัติในจังหวัดนราธิวาสที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 41-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.6 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นขณะวัย ร้อยละ 52.6 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 67 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 44.1 และมีทักษะด้านภาษาในการสื่อสารที่สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทยทั้งพูด ฟัง เขียน อ่าน ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.3.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการจัดเคาะฆิ๊บในจังหวัดนราธิวาส

การบริหารจัดการของมัสญิดในการเคาะฆิ๊บ	จำนวน	ร้อยละ
1.ใครเป็นเคาะฆิ๊บที่มีมัสญิดในชุมชนของท่าน?		
อิหม่าม	20	13.2
เคาะฆิ๊บ	27	17.8
บิหลั่น	6	3.9
สลักันระหว่างอิหม่าม เคาะฆิ๊บ บิหลั่น	82	53.9
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	14	9.2
อื่น ๆ	3	2.0
รวม	152	100.0
2.วิธีการนำเสนอคุณสมบัติแบบใดที่ท่านเห็นเป็นประจำ?		
อ่านจากหนังสือคุณสมบัติ	101	66.4
พูด-บรรยายตามความถนัด	44	28.9
อื่น ๆ	7	4.6
รวม	152	100.0
3. เนื้อหาคุณสมบัติประเภทใดที่เคาะฆิ๊บมักเน้นแก่ผู้ฟัง?		
การประกอบอิบาตะฮุ	81	53.3
การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮุ	152	100.0

การยึดมั่นกับอักษรอาณและอัสสุนนะฮ์	152	100.0
ชีวประวัติฉบับและประวัติศาสตร์อิสลาม	57	37.5
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	152	100.0
อื่น ๆ	11	7.2
รวม	152	100.0

4. ภาษาใดที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮ์เป็นประจำ?

ภาษามลายูกลาง	105	69.1
ภาษามลายูถิ่น	42	27.6
ภาษาไทยกลาง	0	0
ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคุณบะฮ์ที่ 1 ภาษาไทยในคุณบะฮ์ที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณบะฮ์ที่ 1 ภาษามลายูในคุณบะฮ์ที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูในสองคุณบะฮ์	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	152	100.0

5. ท่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฎิบนำเสนอคุณบะฮ์ได้หรือไม่?

เข้าใจ	108	71.1
ไม่เข้าใจ	2	1.3
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	42	27.6
อื่น ๆ	0	0
รวม	152	100.0

6. ช่วงเวลาการนำเสนอคุณบะฮ์ที่เหมาะสม ควรเป็นกี่นาที?

10-15 นาที	22	14.5
15-20 นาที	69	45.4
20-25 นาที	35	23.0
25-30 นาที	26	17.1
อื่น ๆ	0	0
รวม	152	100.0

7. ที่มีสติแต่แห่งนี้มีการคุณบะฮ์สั้นหรือยาว?

คุณบะฮ์สั้น	45	29.6
คุณบะฮ์ยาว	78	51.3
อื่น ๆ	29	19.1

8. คุณบะฮ์ควรแบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไร?

คุณบะฮ์แรกสั้นกว่าคุณบะฮ์ที่สอง	22	14.5
คุณบะฮ์แรกยาวกว่าคุณบะฮ์ที่สอง	150	98.7

ทั้งสองคุณบะฮใช้เวลาเท่ากัน	114	75.0
คุณบะฮที่สองยากกว่าคุณบะฮแรก	14	9.2
อื่น ๆ	2	1.3
รวม	152	100.0
9. เนื้อหาคุณบะฮเป็นความรู้ใหม่สำหรับท่านหรือไม่?		
เป็นความรู้ใหม่	38	25.0
ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่	100	65.8
อื่น ๆ	14	9.2
รวม	152	100.0
10. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด?		
ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	60	39.5
ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮ	25	16.4
ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ	55	36.2
อื่น ๆ	12	7.9
รวม	152	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละของความคิดเห็นจากผู้ฟังคุณบะฮต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. เคาะฎิบที่มีสติในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ เคาะฎิบ อิหม่าม บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลัน คิดเป็นร้อยละ 17.8 13.2 9.2 และ 3.9 ตามลำดับ

ข้อ 2. วิธีการนำเสนอคุณบะฮที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นประจำคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.4 รองลงมาคือด้วยการพูดหรือบรรยายตามความถนัดและอื่น ๆ คือด้วยการเตรียมเนื้อหาสำคัญซึ่งเคาะฎิบจะอ่านและพูดตามเนื้อหาที่ได้เตรียมไว้ คิดเป็นร้อยละ 28.9 และ 4.6 ตามลำดับ

ข้อ 3. เนื้อหาคุณบะฮที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือเรื่องการประกอบอิบาตะฮ ชีวประวัตินบีและประวัติศาสตร์อิสลาม และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องปลีกย่อยที่เป็นการแนะนำแก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 53.3 37.5 และ 7.2 ตามลำดับ

ข้อ 4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮเป็นประจำคือภาษามลายูกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.1 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 27.6 ส่วนภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นไม่ค่อยนิยมใช้ในการนำเสนอคุณบะฮในจังหวัดนราธิวาส ยกเว้นด้วยการแทรกบางคำเท่านั้นเพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจมากขึ้น

ข้อ 5. ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฎิบนำเสนอคุณบะฮมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมือน้อยคือเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง และไม่เข้าใจเลย คิดเป็นร้อยละ 27.6 และ 1.3 ตามลำดับ

ข้อ 6. ช่วงเวลาคุณภาพที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ 20-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 23.0 17.1 และ 14.5 ตามลำดับ

ข้อ 7. ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณภาพขยาว คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาคือมีการคุณภาพขยสั้น และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งมีการคุณภาพขยสั้น บางครั้งมีการคุณภาพขยยาว คิดเป็นร้อยละ 29.6 และ 19.1 ตามลำดับ

ข้อ 8. ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณภาพขยคือคุณภาพขยแรกยาวกว่าคุณภาพขยที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 98.7 รองลงมาคือทั้งสองคุณภาพขยใช้เวลาเท่ากัน คุณภาพขยแรกสั้นกว่าคุณภาพขยที่สอง คุณภาพขยที่สองยากกว่าคุณภาพขยแรก และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งมีการคุณภาพขยสั้นยาวไม่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 75.0 14.5 9.2 และ 1.3 ตามลำดับ

ข้อ 9. เนื้อหาคุณภาพขยไม่ได้เป็นความรู้ใหม่สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาเป็นความรู้ใหม่ และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งเคาะฆีบได้นำเสนอเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและเป็นความรู้ใหม่คิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 9.2 ตามลำดับ

ข้อ 10. ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณภาพขยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุดคือความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ ตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอียาดะฮ์ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 36.2 16.4 และ 7.9 ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นจากผู้ฟังคุณภาพขยต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณภาพขยวันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส คือ เคาะฆีบที่มีสติมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฆีบ บิหลัน คิดเป็นร้อยละ 53.9 วิธีการนำเสนอคุณภาพขยเป็นประจำคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณภาพขย คิดเป็นร้อยละ 66.4 เนื้อหาคุณภาพขยที่เคาะฆีบมักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอคุณภาพขยเป็นประจำคือภาษามลายูกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.1 ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฆีบนำเสนอคุณภาพขย คิดเป็นร้อยละ 71.1 ช่วงเวลาคุณภาพขยที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 45.4 ที่มีสติมีการคุณภาพขยยาว คิดเป็นร้อยละ 51.3 ที่มีสติมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณภาพขยคือคุณภาพขยแรกยาวกว่าคุณภาพขยที่สอง คิดเป็นร้อยละ 98.7 เนื้อหาคุณภาพขยไม่ได้เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 65.8 และ ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณภาพขยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุดคือความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 39.5

3.3.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ฟังศักยภาพคุณภาพขยวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมจากการฟังคุณภาพขยวันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณภาพขย	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. การฟังคุณภาพขยวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะวอะฮ์หรือไม่?	ใช่	149	98.0
	ไม่ใช่	3	2.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0

2.การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตพัฒนาหรือไม่?	ใช่	113	74.3
	ไม่ใช่	37	24.3
	อื่นๆ	2	1.3
รวม		152	100.0
3.การฟังคุณบะฮวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์หรือไม่?	ใช่	116	76.3
	ไม่ใช่	35	23.0
	อื่นๆ	1	0.7
รวม		152	100.0
4.การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	135	88.8
	ไม่ใช่	10	6.6
	อื่นๆ	7	4.6
รวม		152	100.0
5.การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	38	25.0
	ไม่ใช่	114	75.0
	อื่นๆ	0	0
รวม		152	100.0
6.การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้หรือไม่?	ใช่	65	42.8
	ไม่ใช่	87	57.2
	อื่นๆ	0	0
รวม		152	100.0
7.การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรมหรือไม่?	ใช่	148	97.4
	ไม่ใช่	4	2.6
	อื่นๆ	0	0
รวม		152	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระอวะฮจากการฟังคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดนครราชสีมาดังนี้

ข้อ 1. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระอวะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.0 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.0

ข้อ 2. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.3 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ เนื่องจากการดำรงชีวิตจะพัฒนาขึ้นอาจได้มาจากการศึกษาด้านอื่น ๆ อีกมากมาย คิดเป็นร้อยละ 24.3 และ 1.3 ตามลำดับ

ข้อ 3. การฟังกฎบะฮ์วันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่และอื่น ๆ เนื่องจากการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ปรากฏในช่องทางอื่นนอกจากกฎบะฮ์ก็ได้ คิดเป็นร้อยละ 23.0 และ 0.7 ตามลำดับ

ข้อ 4. การฟังกฎบะฮ์สันมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ เนื่องจากความเข้าใจในเนื้อหาไม่ได้อยู่ที่กฎบะฮ์สันหรือยาวแต่อยู่กับหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดผลต่อการเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 6.6 และ 4.6 ตามลำดับ

ข้อ 5. การฟังกฎบะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 25.0

ข้อ 6. การฟังกฎบะฮ์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 57.2 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 42.8

ข้อ 7. การฟังกฎบะฮ์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.4 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.6

สรุปความคิดเห็นของผู้ฟังต่อกฎบะฮ์วันศุกร์ที่มีผลต่อการตะอวะฮ์จากการฟังกฎบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส คือการฟังกฎบะฮ์วันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 98.0 การฟังกฎบะฮ์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 74.3 การฟังกฎบะฮ์สันมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 88.8 แต่การฟังกฎบะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 75.0 การฟังกฎบะฮ์ไม่สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 57.2 การฟังกฎบะฮ์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 97.4

3.3.1.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ผลของการฟังกฎบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดนราธิวาส จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 152 คน

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อกฎบะฮ์	เลือกตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าเคาะฎิบที่มีสติในชุมชนท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอกฎบะฮ์หรือไม่?	เหมาะสม	141	92.8
	ไม่เหมาะสม	11	7.2
	อื่นๆ	0	0
2. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอกฎบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)			
2.1 เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ	ตอบ	98	64.5
	ไม่ตอบ	54	35.5
	อื่นๆ	0	0.0
2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฎิบก่อนขึ้นกฎบะฮ์	ตอบ	152	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
	อื่นๆ	0	0.0

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณบะฮ	ตอบ	86	56.6
	ไม่ตอบ	66	43.4
	อื่นๆ	0	0.0
2.4 อื่นๆ	ตอบ	49	32.2
	ไม่ตอบ	103	67.8
3. ท่านคิดว่าเคาะก๊อบควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ	ตอบ	152	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
	อื่นๆ	0	0.0
3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัสสุนนะฮ	ตอบ	101	66.4
	ไม่ตอบ	51	33.6
	อื่นๆ	0	0.0
3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ	ตอบ	81	53.3
	ไม่ตอบ	71	46.7
	อื่นๆ	0	0.0
3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน	ตอบ	85	55.9
	ไม่ตอบ	67	44.1
3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น	ตอบ	81	53.3
	ไม่ตอบ	71	46.7
3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ	ตอบ	77	50.7
	ไม่ตอบ	75	49.3
3.7 เน้นการศึกษาศาสนา	ตอบ	66	43.4
	ไม่ตอบ	86	56.6
3.8 อื่น ๆ	ตอบ	5	3.3
	ไม่ตอบ	147	96.7
4. สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮที่มีสติแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์	ตอบ	44	28.9
	ไม่ตอบ	108	71.1
4.2 ชอบเคาะก๊อบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ	ตอบ	72	47.4
	ไม่ตอบ	80	52.6
4.3 ชอบบรรยากาศมีสติและสถานที่	ตอบ	20	13.2
	ไม่ตอบ	132	86.8
4.4 อื่นๆ	ตอบ	0	0
	ไม่ตอบ	152	100.0

5. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคฤงษะที่มีสติแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)			
5.1 เนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง	ตอบ	94	61.8
	ไม่ตอบ	58	38.2
5.2 เคาะฎิบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ	ตอบ	78	51.3
	ไม่ตอบ	74	48.7
5.3 เคาะฎิบอ่านจากหนังสือ กระดาษ	ตอบ	110	72.4
	ไม่ตอบ	42	27.6
5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคฤงษะเป็นประจำ	ตอบ	23	15.1
	ไม่ตอบ	129	84.9
5.5 อื่น ๆ	ตอบ	4	2.6
	ไม่ตอบ	148	97.4
6. หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคฤงษะ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?			
6.1 อยากให้เคาะฎิบมีการเตรียมตัวก่อนคฤงษะ	เสนอ	79	52.0
	ไม่เสนอ	73	48.0
6.2 เคาะฎิบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา	เสนอ	97	63.8
	ไม่เสนอ	55	36.2
6.3 ขอให้นำเสนอคฤงษะด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน	เสนอ	90	59.2
	ไม่เสนอ	62	40.8
6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคฤงษะด้วยการอบรม	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.5 นำเสนอคฤงษะด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.8 ขอให้คฤงษะด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย	เสนอ	63	41.4
	ไม่เสนอ	89	58.6
6.9 ขอให้ชัดเจนชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด	เสนอ	83	54.6
	ไม่เสนอ	69	45.4
6.10 เสียงเคาะฎิบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้	เสนอ	23	15.1
	ไม่เสนอ	129	84.9

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฎิบควรรักษาไว้	เสนอ	23	15.1
	ไม่เสนอ	129	84.9
6.12 ขอให้รักษาเวลาคุฏบะฮ์ให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ	เสนอ	27	17.8
	ไม่เสนอ	125	82.2
6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุฏบะฮ์	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุฏบะฮ์	เสนอ	152	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุฏบะฮ์บ้าง	เสนอ	23	15.1
	ไม่เสนอ	129	84.9
6.16 อื่น ๆ	เสนอ	24	15.8
	ไม่เสนอ	128	84.2

จากแบบสอบถามข้างต้น ผลจากการฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์เพื่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดนราธิวาส

ข้อ 1 ท่านคิดว่าเคาะฎิบที่มีสถิตินในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุฏบะฮ์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 92.8 และตอบว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 7.2

ข้อ 2 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบดังนี้

2.1 เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคิดเป็นร้อยละ 64.5 และไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 35.5

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฎิบก่อนขึ้นคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรมีการเตรียมตัวเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 100

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.6 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 43.4

2.4 เรื่องอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า คุฏบะฮ์ควรมีกระบวนการนำเสนอที่เป็นระบบและมีผลต่อผู้ฟังที่ไม่ใช่แค่เรื่องเตือนสติว่าด้วยการประกอบอิบาตะฮ์หรือเรื่องอาคิเราะฮ์เพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 32.2 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 67.8

ข้อ 3 ท่านคิดว่าเคาะฎิบควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรเน้นเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า
ควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 66.4 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 33.6

3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า
ควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 46.7

3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 55.9 และร้อยละ 44.1 ไม่ตอบ

3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 และร้อยละ 46.7 ไม่ตอบ

3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็น
ร้อยละ 50.7 และร้อยละ 49.3 ไม่ตอบ

3.7 เน้นการศึกษาศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ
56.6 และร้อยละ 43.4 ตอบว่าควรเน้น

3.8 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 96.7 แต่ที่
ตอบในข้อนี้ ได้เสริมทศนะว่า คุณบะฮฺควรเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ฟัง โดย
เน้นที่เนื้อหาที่สามารถตีความหัวข้อได้เป็นอย่างดี เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.3

ข้อ 4 สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮฺที่มีสติญิตแห่งนี้? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1
ข้อดังนี้

4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
เลือกไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 71.1 และร้อยละ 28.9 เลือกตอบ

4.2 ชอบเคาะฎิบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 52.6 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 47.4

4.3 ชอบบรรยากาศมีสติญิตและสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ
คิดเป็นร้อยละ 86.8 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.2

4.4 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนไม่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อ 5 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮฺที่มีสติญิตแห่งนี้? โดยตอบได้มากกว่า
1 คำตอบ

5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 61.8 และร้อยละ 38.2 ไม่ตอบ

5.2 เคาะฎิบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 51.3 และร้อยละ 48.7 ไม่ตอบ

5.3 เคาะฎิบอ่านจากหนังสือ กระดาษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 72.4 และร้อยละ 27.6 ไม่ตอบ

5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮฺเป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 84.9 และร้อยละ 15.1 เลือกตอบ

5.5 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 97.4 และร้อยละ
2.6 เลือกตอบ โดยให้เหตุผลว่า ถึงแม้คุณบะฮฺเป็นการอ่านเนื้อหาเดิม ๆ แต่จะเป็นการตอกย้ำ

เพื่อให้ทุกคนมีสติและจะได้จดจำไว้นาน ๆ ถึงแม้เคาะฆ็อบจะอ่านจากหนังสือหรือกระดาษแต่ที่สำคัญอยู่ที่ผู้ฟังว่าจะมีความตั้งใจฟังมากน้อยเพียงใด

ข้อ 6 หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฆ็อบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮู ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเภทและคิดเป็นร้อยละดังต่อไปนี้

6.1 อยากให้เคาะฆ็อบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 52.0 และร้อยละ 48.0 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.2 เคาะฆ็อบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 63.8 และร้อยละ 36.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮูด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 59.2 และร้อยละ 40.8 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮูด้วยการเข้ารับการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.5 นำเสนอคุณบะฮูด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.8 ขอให้คุณบะฮูด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 41.4 และร้อยละ 58.6 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.9 ขอให้ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 54.6 และร้อยละ 45.4 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.10 เสียงเคาะฆ็อบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 84.9 และร้อยละ 15.1 แสดงความคิดเห็น

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฆ็อบควรรักษาไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 15.1 และร้อยละ 84.9 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณบะฮูให้พอเหมาะกับผู้ที่ต้องทำงานต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 17.8 และร้อยละ 82.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.15 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณบะฮูบ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 15.1 และร้อยละ 84.9 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.16 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอ คุฏบะฮฺควรรายกระดับทั้งระบบเริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การเลือกผู้ที่เหมาะสมที่จะนำเสนอ จัดเวร คุฏบะฮฺประจำสัปดาห์โดยออกเป็นปฏิทินในรอบปี เคาะฎิบควรให้ความสำคัญกับคุฏบะฮฺด้วยโอกาสที่มีคนจำนวนมากร่วมฟังในเวลาอันจำกัด เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 15.8 และร้อยละ 84.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็นจากการฟังคุฏบะฮฺวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดนราธิวาส คือ เคาะฎิบที่มีสติในหมู่บ้านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุฏบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 92.8 วิธีการนำเสนอคุฏบะฮฺวันศุกร์ควรพัฒนาด้านต่างๆ เช่น เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 64.5 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาทบทวนขึ้นคุฏบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100 การเน้นเสียงสูง-ต่ำ ขณะนำเสนอคุฏบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 56.6 ควรมีกระบวนการนำเสนอที่เป็นระบบและมีผลต่อผู้ฟังที่ไม่ใช่แค่เรื่องเตือนสติว่าด้วยการประกอบอบิดาอะฮฺหรือเรื่องอาคิเราะฮฺเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 32.2 เคาะฎิบควรเน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอาน และอัซสุนนะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 66.4 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 53.3 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 55.9 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 53.3 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 50.7 เน้นการศึกษาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 43.4 คุฏบะฮฺควรเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ฟัง โดยเน้นที่เนื้อหาที่สามารถตีความหัวข้อได้เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 3.3

สาเหตุใดที่ทำให้ผู้ฟังสนใจฟังคุฏบะฮฺคือ ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 28.9 เลือกตอบ ชอบเคาะฎิบที่มีทักษะในการนำเสนอคุฏบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 47.4 ชอบบรรยากาศมีสติและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 13.2 และสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่ค่อยสนใจฟังคุฏบะฮฺคือ เนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.8 เคาะฎิบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 51.3 เคาะฎิบอ่านจากหนังสือ กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 72.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุฏบะฮฺเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 84.9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าถึงแม้คุฏบะฮฺเป็นการอ่านเนื้อหาเดิมๆ แต่จะเป็นการตอกย้ำเพื่อให้ทุกคนมีสติและจะได้จดจำไว้นานๆ ถึงแม้เคาะฎิบจะอ่านจากหนังสือหรือกระดาษแต่ที่สำคัญอยู่ที่ผู้ฟังว่าจะมีความตั้งใจฟังมากน้อยเพียงใด

หากผู้ฟังคุฏบะฮฺมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุฏบะฮฺ จะเสนอเรื่องต่างๆ ดังนี้ การเตรียมตัวก่อนคุฏบะฮฺ ให้มีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา นำเสนอคุฏบะฮฺด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน เสริมทักษะในการนำเสนอด้วยการเข้ารับการอบรม นำเสนอคุฏบะฮฺด้วยปากเปล่า ไม่อ่านจากหนังสือตั้งแต่ต้นจนจบ นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ คุฏบะฮฺด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลอะดีษ และพูด บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฎิบควรรักษาไว้ รักษาเวลาคุฏบะฮฺให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ คำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุฏบะฮฺ คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุฏบะฮฺ เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุฏบะฮฺ ควรรายกระดับทั้งระบบเริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อ การเลือกผู้ที่เหมาะสมที่จะนำเสนอ จัดเวร

คุณภาพประจำสัปดาห์โดยออกเป็นปฏิทินในรอบปี เคาะฎีบควรให้ความสำคัญกับคุณภาพด้วยโอกาส
ที่มีคนจำนวนมากร่วมฟังในเวลาอันจำกัด

3.3.2 สรุปแบบสอบถามจากผู้ฟังคุณะฐวันศุกรีในจังหวัดปัตตานี

3.3.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ฟังคุณะฐวันศุกรีในจังหวัดปัตตานี

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (228 คน)	ร้อยละ
1.อายุ		
21-25 ปี	31	13.6
26-30 ปี	19	8.3
31-35 ปี	19	8.3
36-40 ปี	21	9.2
41-45 ปี	79	34.6
46-50 ปี	59	25.9
51 ปีขึ้นไป	0	0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับดีดาอีย	17	7.5
มุตะวัสสิฎ	32	14.0
ษณะวีย	118	51.8
อนุนปริญญา	52	22.8
ปริญญาตรี	9	3.9
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	22	9.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	8.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	94	41.2
อนุนปริญญา	89	39.0
ปริญญาตรี	3	1.3
ปริญญาโท	0	0
อื่น ๆ	0	0
4. อาชีพ		
นักศึกษา	0	0
เกษตรกร	76	33.3
รับจ้าง	32	14.0
ค้าขาย	82	36.0

ข้าราชการ	1	.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	2.2
ประกอบอาชีพส่วนตัว	4	1.8
อื่น ๆ	28	12.3

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร

ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	228	100	0	0
	ฟัง	228	100	0	0
	เขียน	228	100	0	0
	อ่าน	228	100	0	0
ภาษาไทย	พูด	228	100	0	0
	ฟัง	228	100	0	0
	เขียน	228	100	0	0
	อ่าน	228	100	0	0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมามีอายุ 46-50 ปี 21-25 ปี 36-40 ปี 31-35 ปี และ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.9 13.6 9.2 และ 8.3 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติมากที่สุดร้อยละ 51.8 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนต้น และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.8 14.0 7.5 และ 3.9 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 41.2 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.0 9.6 8.8 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอาชีพค้าขายมากที่สุดร้อยละ 36.0 รองลงมา เป็นเกษตรกร รับจ้าง อื่น ๆ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพส่วนตัว และข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 33.3 14.0 12.3 2.2 1.8 และ 0.4 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทย ซึ่งมีทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 100.00

สรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้ฟังคฤภะฮ์ในจังหวัดปัตตานีได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.6 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.8 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 41.2 มีอาชีพค้าขายมากที่สุดร้อยละ 36.0 สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทย ทั้งการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.3.2.2. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคฤภะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคฤภะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี	จำนวน (228 คน)	ร้อยละ
1.ใครเป็นเคาะฎิบที่มีมัสญิดในชุมชนของท่าน?		
อิหม่าม	35	15.3
เคาะฎิบ	72	31.5
บิหลัน	10	4.3
สลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน	85	37.2
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	26	11.4
2.วิธีการนำเสนอคฤภะฮ์แบบใดที่ท่านเห็นเป็นประจำ?		
อ่านจากหนังสือคฤภะฮ์	137	60.1
พูด-บรรยายตามความถนัด	74	32.5
อื่น ๆ	17	7.5
3. เนื้อหาคฤภะฮ์ประเภทใดที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟัง?		
การประกอบอิบาดะฮ์	102	44.7
การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	228	100.0
การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์	228	100.0
ชีวประวัตินบี และประวัติศาสตร์อิสลาม	93	40.8
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	228	100.0
อื่น ๆ	11	4.8
4. ภาษาใดที่ถูกใช้ในการนำเสนอคฤภะฮ์เป็นประจำ?		
ภาษามลายูกลาง	173	75.9
ภาษามลายูถิ่น	55	24.1
ภาษาไทยกลาง	0	0
ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคฤภะฮ์ที่ 1 ภาษาไทยในคฤภะฮ์ที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคฤภะฮ์ที่ 1 ภาษามลายูในคฤภะฮ์ที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูในสองคฤภะฮ์	0	0
อื่น ๆ	0	0

5. ท่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะภูิบนำเสนอคุณบะฮได้หรือไม่?		
เข้าใจ	159	69.7
ไม่เข้าใจ	0	0
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	69	30.3
อื่น ๆ	0	0
6. ช่วงเวลาคุณบะฮที่เหมาะสมควรเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	29	12.7
15-20 นาที	94	41.2
20-25 นาที	57	25.0
25-30 นาที	48	21.1
อื่น ๆ	0	0
7. ที่มีสญิตแห่งนี้มีการคุณบะฮสั้นหรือยาว?		
คุณบะฮสั้น	70	30.7
คุณบะฮยาว	116	50.9
อื่น ๆ	42	18.4
8. คุณบะฮควรแบ่งสัดส่วนเวลาเท่าใด?		
คุณบะฮแรกยาวกว่าคุณบะฮที่สอง	98	43.0
ทั้งสองคุณบะฮใช้เวลาเท่ากัน	76	33.3
คุณบะฮที่สองยาวกว่าคุณบะฮแรก	54	23.7
อื่น ๆ	0	0
9. เนื้อหาคุณบะฮเป็นความรู้ใหม่สำหรับท่านหรือไม่?		
เป็นความรู้ใหม่	37	16.2
ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่	176	77.2
อื่น ๆ	15	6.6
10. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด?		
ความรู้เกี่ยวกับอัครอรานและอัลชะดีซ	87	38.2
ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮ	40	17.5
ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ	85	37.3
อื่น ๆ	16	7.0

จากแบบสอบถามข้างต้นแสดงถึงร้อยละของความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. เคาะภูิที่มีสญิตในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะภูิ บิหลัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาคือ เคาะภูิ อิหม่าม บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลัน คิดเป็นร้อยละ 15.3 11.4 และ 4.3 ตามลำดับ

ข้อ 2. วิธีการนำเสนอคุณประโยชน์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นประจำ คือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณประโยชน์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.1 รองลงมาคือ การพูด-บรรยายตามความถนัดและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 32.5 และ 7.5 ตามลำดับ

ข้อ 3. เนื้อหาคุณประโยชน์ที่เคาะภูมิกักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิระะฮะฮะ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮะ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือเรื่องการประกอบอิบาตะฮะฮะ ชีวิตประจำวันและประวัติศาสตร์อิสลาม และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปที่เป็นการชี้แนะและตักเตือนแก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 44.7 40.8 และ 4.8 ตามลำดับ

ข้อ 4. ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอคุณประโยชน์เป็นประจำคือภาษามลายูกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.1 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 24.1 ส่วนภาษาไทยกลางไม่ค่อยได้รับความนิยมในการนำเสนอคุณประโยชน์ในจังหวัดปัตตานี ยกเว้นบางมัสญิดในอำเภอเมืองที่เคาะภูมิกักเห็นควรคุณประโยชน์เป็นภาษาไทย

ข้อ 5. ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะภูมิกักนำเสนอคุณประโยชน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.7 รองลงมาคือเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง คิดเป็นร้อยละ 30.3

ข้อ 6. ช่วงเวลาคุณประโยชน์ที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาคือ 20-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.0 21.1 และ 12.7 ตามลำดับ

ข้อ 7. ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณประโยชน์ยาว คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาคือมีการคุณประโยชน์สั้น และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งมีการคุณประโยชน์ บางครั้งมีการคุณประโยชน์ยาว คิดเป็นร้อยละ 30.7 และ 18.4 ตามลำดับ

ข้อ 8. ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณประโยชน์คือคุณประโยชน์แรกยาวกว่าคุณประโยชน์ที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือทั้งสองคุณประโยชน์ใช้เวลาเท่ากัน คุณประโยชน์แรกสั้นกว่าคุณประโยชน์ที่สอง คุณประโยชน์ที่สองยากกว่าคุณประโยชน์แรก ซึ่งบางครั้งมีการคุณประโยชน์สั้นยาวไม่เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 33.3 14.5 และ 23.7 ตามลำดับ

ข้อ 9. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเนื้อหาคุณประโยชน์ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่โดยตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาเป็นความรู้ใหม่ และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งเคาะภูมิกักได้นำเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่คิดเป็นร้อยละ 16.2 และ 6.6 ตามลำดับ

ข้อ 10. ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณประโยชน์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮะฮะ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.3 17.5 และ 7.0 ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นจากผู้ฟังคุณประโยชน์ต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณประโยชน์วันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี คือ เคาะภูมิกักส่วนใหญ่มีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะภูมิกัก บิหลัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.2 วิธีการนำเสนอคุณประโยชน์ด้วยการอ่านจากหนังสือคุณประโยชน์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.1 เนื้อหาคุณประโยชน์ที่เคาะภูมิกักเน้นแก่ผู้ฟังมากที่สุดคือการรำลึกถึงวัน อาคิระะฮะฮะ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮะ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ใช้เป็นประจำคือภาษามลายูกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.1 ช่วงเวลาคุณประโยชน์ที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20

นาที คิดเป็นร้อยละ 41.2 ส่วนใหญ่มีการคุฏบะฮฺยาว คิดเป็นร้อยละ 50.9มีการแบ่งสัดส่วนเวลา คุฏบะฮฺคือคุฏบะฮฺแรกยาวกว่าคุฏบะฮฺที่สอง คิดเป็นร้อยละ 43.0 เนื้อหาคุฏบะฮฺไม่ได้เป็นความรู้ใหม่ แก่ผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 77.2 และความรู้ที่ควรบรรจุในคุฏบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด คือความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 38.2

3.3.2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุฏบะฮฺวัน ศุกร์ที่มีผลต่อการตระอวะฮฺจากการฟังคุฏบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุฏบะฮฺ	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1.การฟังคุฏบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระอวะฮฺหรือไม่?	ใช่	228	100.0
	ไม่ใช่	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
2.การฟังคุฏบะฮฺวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตพัฒนาหรือไม่?	ใช่	175	76.8
	ไม่ใช่	53	23.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
3.การฟังคุฏบะฮฺวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮฺหรือไม่?	ใช่	168	73.7
	ไม่ใช่	60	26.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
4.การคุฏบะฮฺสั้นมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	207	90.8
	ไม่ใช่	15	6.6
	อื่นๆ	6	2.6
รวม		228	100.0
5.การคุฏบะฮฺยาวมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	184	80.7
	ไม่ใช่	44	19.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
6.การฟังคุฏบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้หรือไม่?	ใช่	72	31.6
	ไม่ใช่	156	68.4
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
7.การฟังคุฏบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรมหรือไม่?	ใช่		
	ไม่ใช่	214	93.9
	อื่นๆ	14	6.1
รวม		0	0.0

จากแบบสอบถามข้างต้นแสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระหวะฮจากการฟังคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดปัตตานีมีดังนี้

ข้อ 1. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระหวะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0

ข้อ 2. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 23.2

ข้อ 3. การฟังคุณบะฮวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 26.3

ข้อ 4. การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.8 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ เนื่องจากความเข้าใจในเนื้อหาคุณบะฮวันศุกร์ไม่ได้อยู่ที่คุณบะฮวันศุกร์หรือยาวแต่อยู่กับหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดผลต่อการเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 6.6 และ 2.6 ตามลำดับ

ข้อ 5. การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือใช่ คิดเป็นร้อยละ 80.7 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 19.3

ข้อ 6. การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 31.6

ข้อ 7. การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.9 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 6.1

สรุปความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระหวะฮจากการฟังคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี คือ การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระหวะฮ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 76.3 ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ คิดเป็นร้อยละ 73.7 การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 90.8 การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 80.7 คุณบะฮวันศุกร์ไม่สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 68.4 และการฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 93.9

3.3.2.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ผลของการฟังคุณบะฮวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดปัตตานี

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮ	เลือกตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าเคาะฎิบที่มีสติญิดในชุมชนท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณบะฮหรือไม	เหมาะสม	217	95.2
	ไม่เหมาะสม	11	4.8
	อื่นๆ	0	0
2. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
2.1 เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ	ตอบ	150	65.8
	ไม่ตอบ	78	34.2

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะภูบก่อนขึ้นคภูบะฮ	ตอบ	228	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคภูบะฮ	ตอบ	127	55.7
	ไม่ตอบ	101	44.3
2.4 อื่น ๆ	ตอบ	76	33.3
	ไม่ตอบ	152	66.7
3. ท่านคิดว่าเคาะภูบควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ	ตอบ	228	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกรอรานและอัสนุนนะฮ	ตอบ	142	62.3
	ไม่ตอบ	86	37.7
3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ	ตอบ	123	53.9
	ไม่ตอบ	105	46.1
3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน	ตอบ	126	55.3
	ไม่ตอบ	102	44.7
3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น	ตอบ	125	54.8
	ไม่ตอบ	103	45.2
3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ	ตอบ	127	55.7
	ไม่ตอบ	101	44.3
3.7 เน้นการศึกษาศาสนา	ตอบ	88	39.6
	ไม่ตอบ	140	61.4
3.8 อื่น ๆ	ตอบ	9	3.9
	ไม่ตอบ	219	96.1
4. สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคภูบะฮที่มีสญูดแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์	ตอบ	76	33.3
	ไม่ตอบ	152	66.7
4.2 ชอบเคาะภูบที่มีทักษะในการนำเสนอคภูบะฮ	ตอบ	30	13.2
	ไม่ตอบ	198	86.8
4.3 ชอบบรรยากาศมีสญูดและสถานที่	ตอบ	25	10.9
	ไม่ตอบ	203	89.1
4.4 อื่น ๆ	ตอบ	0	0
	ไม่ตอบ	228	100.0

5. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคฤงษะที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)			
5.1 เนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง	ตอบ	147	64.5
	ไม่ตอบ	81	35.5
5.2 เคาะก๊อบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ	ตอบ	118	51.8
	ไม่ตอบ	110	48.2
5.3 เคาะก๊อบอ่านจากหนังสือ กระดาษ	ตอบ	160	70.2
	ไม่ตอบ	68	29.8
5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคฤงษะเป็นประจำ	ตอบ	35	15.4
	ไม่ตอบ	193	84.6
5.5 อื่น ๆ	ตอบ	2	0.9
	ไม่ตอบ	226	99.1
6. หากท่านมีโอกาสดำเนินการเสนอความคิดเห็นแก่เคาะก๊อบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคฤงษะ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?			
6.1 อยากให้เคาะก๊อบมีการเตรียมตัวก่อนคฤงษะ	เสนอ	118	51.8
	ไม่เสนอ	110	48.2
6.2 เคาะก๊อบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา	เสนอ	149	65.4
	ไม่เสนอ	79	34.6
6.3 ขอให้นำเสนอคฤงษะด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน	เสนอ	84	36.8
	ไม่เสนอ	144	63.2
6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคฤงษะด้วยการอบรม	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.5 นำเสนอคฤงษะด้วยปากเปล่า โดยไม่อ่านจากหนังสือ	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.8 ขอให้คฤงษะด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย	เสนอ	102	44.7
	ไม่เสนอ	126	55.3
6.9 ขอให้ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด	เสนอ	148	64.9
	ไม่เสนอ	80	35.1

6.10 เสียงเคาะฆ้องควดตั้งและชัดเจนมากกว่านี้	เสนอ	35	15.4
	ไม่เสนอ	193	84.6
6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฆ้องควดรักษาไว้	เสนอ	35	15.4
	ไม่เสนอ	193	84.6
6.12 ขอให้รักษาเวลาคุฏบะฮ์ให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ	เสนอ	38	16.7
	ไม่เสนอ	190	83.3
6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุฏบะฮ์	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุฏบะฮ์	เสนอ	228	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุฏบะฮ์บ้าง	เสนอ	35	15.4
	ไม่เสนอ	193	84.6
6.16 อื่น ๆ	เสนอ	35	15.4
	ไม่เสนอ	193	84.6

จากแบบสอบถามข้างต้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลจากการฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดปัตตานี

ข้อ 1 ท่านคิดว่าเคาะฆ้องที่มีสติในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุฏบะฮ์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.2 และตอบว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 4.8

ข้อ 2 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบดังนี้

2.1 เลือกเคาะฆ้องที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคิดเป็นร้อยละ 65.8 และไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 34.2

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฆ้องก่อนขึ้นคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรมีการเตรียมตัวเป็นอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 100

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.7 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 44.3

2.4 เรื่องอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า คุฏบะฮ์ควรมีกระบวนการนำเสนอที่เป็นระบบด้วยการเตรียมพร้อมที่จะนำเสนอและหวังในผลประโยชน์ที่จะให้ผู้ฟังได้รับสิ่งที่ดีมีผลต่อผู้ฟังที่ไม่ใช่แค่การเตือนสติว่าด้วยการประกอบอียาตะฮ์หรือเรื่องอาคิเราะฮ์เพียงอย่างเดียว ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 66.7 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 33.3

ข้อ 3 ท่านคิดว่าเคาะฆ้องควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรเน้นเป็นอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและฮัสนันนะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 62.3 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 37.7

3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 53.9 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 46.1

3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบส่วนใหญ่ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 55.3 และร้อยละ 44.7 ไม่ตอบ

3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 54.8 และร้อยละ 45.2 ไม่ตอบ

3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 55.7 และร้อยละ 44.3 ไม่ตอบ

3.7 เน้นการศึกษาศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 61.4 และร้อยละ 39.6 ตอบว่าควรเน้น

3.8 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 96.1 แต่ที่ตอบในข้อนี้ได้เสริมทัศนะว่า คุณบะฮ์ควรเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ฟัง โดยเน้นให้ทุกคนได้รับความรู้ ความเข้าใจ การยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.9

ข้อ 4 สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสญิตแห่งนี้? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 66.7 และร้อยละ 33.3 เลือกตอบ

4.2 ชอบเคาะก๊ิบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 86.8 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.2

4.3 ชอบบรรยากาศมีสญิตและสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 89.1 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.2

4.4 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนไม่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อ 5 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสญิตแห่งนี้? โดยตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 64.5 และร้อยละ 35.5 ไม่ตอบ

5.2 เคาะก๊ิบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 51.8 และร้อยละ 48.2 ไม่ตอบ

5.3 เคาะก๊ิบอ่านจากหนังสือ กระดาษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 70.2 และร้อยละ 29.8 ไม่ตอบ

5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮฺเป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 84.6 และร้อยละ 15.4 เลือกตอบ

5.5 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 99.1 และร้อยละ 0.9 เลือกตอบ โดยให้เหตุผลว่า ถึงแม้คุณบะฮฺเป็นการอ่านเนื้อหาเดิม ๆ แต่บางครั้งการอ่านนั้นจะทำให้เคาะฎิบไม่หลงประเด็นในการคุณบะฮฺ เคาะฎิบสามารถใช้ให้เป็นเอกสารวิชาการที่สามารถอ้างอิงได้ อีกทั้งสามารถปรับแต่งเนื้อหาเก่ากับเนื้อหาใหม่ เป็นต้น

ข้อ 6 หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮฺ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเภทและคิดเป็นร้อยละดังต่อไปนี้

6.1 อยากให้เคาะฎิบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 51.8 และร้อยละ 48.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.2 เคาะฎิบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 65.4 และร้อยละ 34.6 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮฺด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 36.8 และร้อยละ 63.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮฺด้วยการเข้ารับการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.5 นำเสนอคุณบะฮฺด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.8 ขอให้คุณบะฮฺด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 44.7 และร้อยละ 55.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.9 ขอให้ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 64.9 และร้อยละ 35.1 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.10 เสียงเคาะฎิบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 84.6 และร้อยละ 15.4 แสดงความคิดเห็น

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฎิบควรรักษาไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ไม่เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 84.6 และร้อยละ 15.4 เสนอความคิดเห็น

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณบะฮฺให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 83.3 และร้อยละ 16.7 เสนอความคิดเห็น

6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคฤงษะ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.15 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคฤงษะบ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 15.4 และร้อยละ 84.6 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.16 อื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอคฤงษะควรวางระบบใหม่ด้วยการวางแผนการนำเสนอคฤงษะในรอบปีว่าจะนำเสนอเรื่องอะไรเป็นขั้นตอน โดยให้คฤงษะแรกเป็นเนื้อหาหลัก คฤงษะที่สองเป็นเรื่องปัจจุบันที่เคาะกฐิควรนำเสนอเป็นประจำทุกสัปดาห์เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 15.4 และร้อยละ 84.6 ไม่เสนอความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็นจากการฟังคฤงษะวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดปัตตานี คือ เคาะกฐิที่มีสติเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคฤงษะ คิดเป็นร้อยละ 95.2 วิธีการนำเสนอคฤงษะควรพัฒนาด้านการเลือกเคาะกฐิที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 65.8 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาก่อนขึ้นคฤงษะ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคฤงษะ คิดเป็นร้อยละ 55.7 และควรมีกระบวนการนำเสนอที่เป็นระบบด้วยการเตรียมพร้อมที่จะนำเสนอและหวังในผลประโยชน์ที่จะให้ผู้ฟังได้รับสิ่งที่ดีมีผลต่อผู้ฟังที่ไม่ใช่แค่การเตือนสติว่าด้วยการประกอบอภิปาตะหรือเรื่องอาคิเราะฮ์เพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 66.7

เคาะกฐิควรเน้นด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด อาทิ เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 62.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 53.9 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 55.3 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 54.8 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 55.7 เน้นการศึกษาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 61.4 คฤงษะควรเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์มากที่สุดแก่ผู้ฟัง โดยเน้นให้ทุกคนได้รับความรู้ ความเข้าใจ การยำเกรงต่ออัลลอฮ์ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.9

สาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังคฤงษะชอบฟังคฤงษะ เนื่องจาก เนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 66.7 ชอบเคาะกฐิที่มีทักษะในการนำเสนอคฤงษะ คิดเป็นร้อยละ 86.8 แต่เน้นที่บรรยายกาศมีสติและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 89.1 และสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่ค่อยสนใจฟังคฤงษะ เนื่องจากเนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง เคาะกฐิไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 51.8 เคาะกฐิอ่านจากหนังสือ กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 70.2 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคฤงษะเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 84.6 แต่ถึงแม้คฤงษะเป็นการอ่านเนื้อหาเดิมๆ แต่บางครั้งการอ่านนั้นจะทำให้เคาะกฐิไม่หลงประเด็นในการคฤงษะ เคาะกฐิสามารถใช้ให้เป็นเอกสารวิชาการที่สามารถอ้างอิงได้ อีกทั้งสามารถปรับแต่งเนื้อหาเท่ากับเนื้อหาใหม่

หากผู้ฟังคฤงษะมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะกฐิเพื่อพัฒนาการนำเสนอคฤงษะ ผู้ฟังจะเสนอเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ คือ ให้เคาะกฐิเตรียมตัวก่อนคฤงษะ คิดเป็นร้อยละ 51.8 ควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา คิดเป็นร้อยละ 65.4 นำเสนอคฤงษะด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 36.8 เสริมทักษะในการนำเสนอคฤงษะด้วยการเข้ารับการอบรม นำเสนอคฤงษะด้วยปากเปล่า โดยไม่อ่านจากหนังสือ ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ขอให้ใช้ภาษาง่ายๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ทั้งหมดนั้นคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100 นำเสนอ

คุณบะฮ์ด้วยภาษาถิ่น อาจแพร่ภาษากลางบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.7 ขอให้ชัดเจนชัดคำใน การอ่านอัลกุรอาน อัลอะดีษ และพุด คิดเป็นร้อยละ 64.9 เสียงเคาะฎิบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 84.6 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฎิบควรรักษาไว้ คิดเป็นร้อยละ 84.6 รักษาเวลา คุณบะฮ์ให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ คิดเป็นร้อยละ 83.3 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้ฟังคุณบะฮ์ เน้นคุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100 เปิดโอกาสให้คนรุ่น ใหม่ได้นำเสนอคุณบะฮ์บ้าง คิดเป็นร้อยละ 15.4 การนำเสนอคุณบะฮ์ควรวางระบบใหม่ด้วยการวาง แผนการนำเสนอคุณบะฮ์ในรอบปีว่าจะนำเสนอเรื่องอะไร โดยให้คุณบะฮ์แรกเป็นเนื้อหาหลัก คุณบะฮ์ ที่สองเป็นเรื่องปัจจุบันที่เคาะฎิบควรนำเสนอเป็นประจำทุกสัปดาห์เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 15.4 และ ร้อยละ 84.6 ไม่เสนอความคิดเห็น

3.3.3 สรุปแบบสอบถามจากผู้ฟังคุณบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดยะลา

3.3.3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ฟังคุณบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดยะลา

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (112 คน)	ร้อยละ
1.อายุ		
21-25 ปี	19	17.0
26-30 ปี	5	4.5
31-35 ปี	11	9.8
36-40 ปี	41	36.6
41-45 ปี	7	6.3
46-50 ปี	29	25.9
51 ปีขึ้นไป	0	0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับติดาอีย	13	11.6
มตะวัสสิฎ	11	9.8
ชะนะวีรีย	62	55.4
อนุปริญญา	22	19.6
ปริญญาตรี	4	3.6
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	12	10.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	8.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	51	45.5
อนุปริญญา	39	34.8
ปริญญาตรี	1	.9
ปริญญาโท	0	0

4. อาชีพ		
นักศึกษา	0	0
เกษตรกร	10	8.9
รับจ้าง	21	18.8
ค้าขาย	37	32.9
ข้าราชการ	1	0.9
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0	0
ประกอบอาชีพส่วนตัว	43	38.4
อื่น ๆ	0	0

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร					
ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	112	100	0	0
	ฟัง	112	100	0	0
	เขียน	112	100	0	0
	อ่าน	112	100	0	0
ภาษาไทย	พูด	112	100	0	0
	ฟัง	112	100	0	0
	เขียน	112	100	0	0
	อ่าน	112	100	0	0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 36-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาคืออายุ 46-50 ปี 21-25 ปี 31-35 ปี และ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.9 17.0 9.8 และ 6.3 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติมากที่สุดร้อยละ 55.4 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น บัณฑิตวิทยาลัย และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.6 11.6 9.8 และ 3.6 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 45.5 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น บัณฑิตวิทยาลัย และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 34.8 10.7 8.0 และ 0.9 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 38.4 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง เกษตรกร และข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 32.9 18.8 8.9 และ 0.9 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทย ซึ่งมีทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน ทั้งภาษามลายูและภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 100.00

เมื่อสรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้ฟังคฤภะฮ์ในจังหวัดยะลาที่ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 36-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.6 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาที่สูดร้อยละ 55.4 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 45.5 มีอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 38.4 มีทักษะด้านพูด ฟัง เขียน อ่าน ทั้งภาษามลายูและภาษาไทยคิดเป็นร้อยละ 100.00

3.3.3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคฤภะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดยะลา

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคฤภะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดยะลา	จำนวน (112 คน)	ร้อยละ
1.ใครเป็นเคาะฎิบที่มีมัสญิดในชุมชนของท่าน?		
อิหม่าม	13	11.6
เคาะฎิบ	28	25.0
บิหลัน	5	4.5
สลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน	40	39.5
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	26	23.2
อื่น ๆ	0	0
2.วิธีการนำเสนอคฤภะฮ์แบบใดที่ท่านเห็นเป็นประจำ?		
อ่านจากหนังสือคฤภะฮ์	69	61.6
พูด-บรรยายตามความถนัด	33	29.5
อื่น ๆ	10	8.9
3. เนื้อหาคฤภะฮ์ประเภทใดที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟัง?		
การประกอบอิบาดะฮ์	51	45.5
การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	112	100.0
การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์	112	100.0
ชีวประวัติินบี และประวัติศาสตร์อิสลาม	45	40.2
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	112	100.0
อื่น ๆ	5	4.5
4. ภาษาใดที่ถูกใช้ในการนำเสนอคฤภะฮ์เป็นประจำ?		
ภาษามลายูกลาง	88	78.6
ภาษามลายูถิ่น	24	21.4
ภาษาไทยกลาง	0	0

ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคุฏบะฮ์ที่ 1 ภาษาไทยในคุฏบะฮ์ที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุฏบะฮ์ที่ 1 ภาษามลายูในคุฏบะฮ์ที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูในสองคุฏบะฮ์	0	0
อื่น ๆ	0	0
5. ท่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฏีบนำเสนอคุฏบะฮ์ได้หรือไม่?		
เข้าใจ	77	68.8
ไม่เข้าใจ	0	0
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	35	31.3
อื่น ๆ	0	0
6. ช่วงเวลาคุฏบะฮ์ที่เหมาะสมควรเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	13	11.6
15-20 นาที	45	40.2
20-25 นาที	26	23.2
25-30 นาที	28	25.0
อื่น ๆ	0	0
7. ที่มีสติแ่งนี้มีการคุฏบะฮ์สั้นหรือยาว?		
คุฏบะฮ์สั้น	40	35.7
คุฏบะฮ์ยาว	51	45.5
อื่น ๆ	21	18.8
8. คุฏบะฮ์ควรแบ่งสัดส่วนเวลาเท่าใด?		
คุฏบะฮ์แรกยาวกว่าคุฏบะฮ์ที่สอง	59	52.7
ทั้งสองคุฏบะฮ์ใช้เวลาเท่ากัน	43	38.4
คุฏบะฮ์ที่สองยาวกว่าคุฏบะฮ์แรก	10	8.9
อื่น ๆ	0	0
9. เนื้อหาคุฏบะฮ์เป็นความรู้ใหม่สำหรับท่านหรือไม่?		
เป็นความรู้ใหม่	17	15.2
ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่	90	80.4
อื่น ๆ	5	4.5
10. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุฏบะฮ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด?		
ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลหะดีษ	47	42.0
ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาเดฮ์	18	16.1
ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ	40	35.7
อื่น ๆ	7	6.3

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละของความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดยะลา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. เคาะฎิบที่มีมัสญิดในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลั่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ เคาะฎิบ บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ อิหม่าม และบิหลั่น คิดเป็นร้อยละ 25.0 23.2 11.6 และ 4.5 ตามลำดับ

ข้อ 2. วิธีการนำเสนอคุณบะฮฺที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นประจำ คือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮฺ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมาคือ การพูด-บรรยายตามความถนัดและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ 8.9 ตามลำดับ

ข้อ 3. เนื้อหาคุณบะฮฺที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮฺ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮฺ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือเรื่องการประกอบอิบาตะฮฺ ชีวประวัตินบีและประวัติศาสตร์อิสลาม และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปที่เป็นการชี้แนะและตักเตือนแก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 45.5 40.2 และ 4.5 ตามลำดับ

ข้อ 4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮฺเป็นประจำคือภาษามลายูกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 21.4 ส่วนภาษาไทยกลางไม่ค่อยได้รับความนิยมในการนำเสนอคุณบะฮฺในจังหวัดยะลา ยกเว้นบางมัสญิดที่ทางมัสญิดได้เชิญเคาะฎิบคนนอกหรือเคาะฎิบที่สามารถพูดภาษาไทยคล่องเห็นควรคุณบะฮฺเป็นภาษาไทยในบางโอกาส

ข้อ 5. ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฎิบนำเสนอคุณบะฮฺมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมือน้อยคือเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.3

ข้อ 6. ช่วงเวลาคุณบะฮฺที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาคือ 25-30 นาที 20-25 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.0 23.2 และ 11.6 ตามลำดับ

ข้อ 7. ที่มีมัสญิดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณบะฮฺยาว คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือมีการคุณบะฮฺสั้น และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งมีการคุณบะฮฺสั้น บางครั้งมีการคุณบะฮฺยาวตามสถานการณ์และช่วงเวลาอะซานเน้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 35.7 และ 18.8 ตามลำดับ

ข้อ 8. ที่มีมัสญิดของผู้ตอบแบบสอบถามมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณบะฮฺคือคุณบะฮฺแรกยาวกว่าคุณบะฮฺที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาคือทั้งสองคุณบะฮฺใช้เวลาเท่ากัน คุณบะฮฺแรกสั้นกว่าคุณบะฮฺที่สอง คุณบะฮฺที่สองยากกว่าคุณบะฮฺแรก ซึ่งบางครั้งมีการคุณบะฮฺสั้นยาวไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เคาะฎิบจะเน้นแก่ผู้ร่วมละหมาด คิดเป็นร้อยละ 38.4 และ 8.9 ตามลำดับ

ข้อ 9. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเนื้อหาคุณบะฮฺไม่ได้เป็นความรู้ใหม่โดยตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.4 รองลงมาตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ และอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งเคาะฎิบได้นำเสนอเนื้อหาที่เป็นความรู้ใหม่ตามเคาะฎิบผู้นำคุณบะฮฺที่มีทักษะและความรู้ที่ไม่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.2 และ 4.5 ตามลำดับ

ข้อ 10. ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮฺ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิชา

ในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เคาะฆีบควรสรุปสั้น ๆ และนำเสนอให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 35.7 16.1 และ 6.3 ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นจากผู้ฟังคฤบะฮต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอ คฤบะฮวันศุกร์ในจังหวัดยะลา คือ เคาะฆีบส่วนใหญ่มีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฆีบ บิหลัน คิดเป็นร้อยละ 39.5 วิธีการนำเสนอคฤบะฮด้วยการอ่านจากหนังสือคฤบะฮ คิดเป็นร้อยละ 61.6 เนื้อหาที่เน้นแก่ผู้ฟังคือเรื่องการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ การยึดมั่นกับอัลกรูอ่านและอัสนุนนะฮ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอคฤบะฮเป็นภาษามลายูกกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.6 ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฆีบนำเสนอคฤบะฮ คิดเป็นร้อยละ 68.8 ช่วงเวลา คฤบะฮที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 40.2 แต่ส่วนใหญ่มีการคฤบะฮยาว คิดเป็นร้อยละ 45.5 โดยแบ่งสัดส่วนเวลาคฤบะฮคือคฤบะฮแรกยาวกว่าคฤบะฮที่สอง คิดเป็นร้อยละ 52.7 เนื้อหาคฤบะฮไม่ได้เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 80.4 ความรู้ที่ควรบรรจุในคฤบะฮเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด คือความรู้เกี่ยวกับอัลกรูอ่านและอัลชะติซ คิดเป็นร้อยละ 42.0

3.3.3.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคฤบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการ ตะอวะฮจากการฟังคฤบะฮวันศุกร์ในจังหวัดยะลา

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคฤบะฮ	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1.การฟังคฤบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮหรือไม่?	ใช่	112	100.0
	ไม่ใช่	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
2.การฟังคฤบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตพัฒนาหรือไม่?	ใช่	80	71.4
	ไม่ใช่	32	28.6
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
3.การฟังคฤบะฮวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮหรือไม่?	ใช่	86	76.8
	ไม่ใช่	26	23.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
4.การคฤบะฮสั้นมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	105	93.8
	ไม่ใช่	6	5.4
	อื่นๆ	1	.9
รวม		112	100.0
5.การคฤบะฮยาวมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	21	18.8
	ไม่ใช่	91	81.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0

6.การฟังกฎบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้หรือไม่?	ใช่	33	29.5
	ไม่ใช่	79	70.5
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
7.การฟังกฎบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรมหรือไม่?	ใช่	105	93.8
	ไม่ใช่	7	6.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อกฎบะฮฺวันศูกร์ที่มีผลต่อการตะอวะฮฺจากการฟังกฎบะฮฺวันศูกร์ในจังหวัดยะลา มีดังนี้

ข้อ 1. การฟังกฎบะฮฺวันศูกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100.0

ข้อ 2. การฟังกฎบะฮฺวันศูกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 28.6

ข้อ 3. การฟังกฎบะฮฺวันศูกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.8 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 23.2

ข้อ 4. การกฎบะฮฺวันศูกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ เนื่องจากความเข้าใจในเนื้อหา กฎบะฮฺไม่ได้อยู่ที่กฎบะฮฺวันศูกร์หรือยาวแต่อยู่ที่ความตั้งใจฟังและปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 5.4 และ 0.9 ตามลำดับ

ข้อ 5. การกฎบะฮฺวันศูกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 18.8

ข้อ 6. การฟังกฎบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 29.5

ข้อ 7. การฟังกฎบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 6.3

สรุปความคิดเห็นของผู้ฟังต่อกฎบะฮฺวันศูกร์ที่มีผลต่อการตะอวะฮฺจากการฟังกฎบะฮฺวันศูกร์ในจังหวัดยะลา คือการฟังกฎบะฮฺวันศูกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เมื่อฟังเป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.4 ทำให้เกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮฺ คิดเป็นร้อยละ 76.8 ให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 93.8 แต่ไม่สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 70.5 การกฎบะฮฺวันศูกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 93.8 แต่กฎบะฮฺวันศูกร์ไม่มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 81.3

3.3.3.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ผลของการฟังคุณบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดยะลา

	เลือกตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าเคาะฎิบที่มีสติในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณบะฮ์หรือไม่?			
เหมาะสม	ตอบ	107	95.5
ไม่เหมาะสม	ไม่ตอบ	5	4.5
2. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุณบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
2.1 เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ			
	ตอบ	72	64.3
	ไม่ตอบ	40	35.7
2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฎิบก่อนขึ้นคุณบะฮ์			
	ตอบ	112	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณบะฮ์			
	ตอบ	56	50.0
	ไม่ตอบ	51	45.5
2.4 อื่น ๆ			
	ตอบ	34	30.4
	ไม่ตอบ	78	69.6
3. ท่านคิดว่าคุณบะฮ์วันศุกร์ เคาะฎิบควรเน้นด้านใดเพื่อให้เกิดคุณธรรมมากที่สุด? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์			
	ตอบ	112	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและฮิสสุนนะฮ์			
	ตอบ	71	63.4
	ไม่ตอบ	41	36.6
3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์			
	ตอบ	60	53.6
	ไม่ตอบ	52	46.4
3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน			
	ตอบ	57	50.9
	ไม่ตอบ	55	49.1

3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น	ตอบ	68	60.7
	ไม่ตอบ	44	39.3
3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ	ตอบ	64	57.1
	ไม่ตอบ	48	42.9
3.7 เน้นการศึกษาศาสนา	ตอบ	36	32.1
	ไม่ตอบ	76	67.9
3.8 อื่น ๆ	ตอบ	6	5.4
	ไม่ตอบ	106	94.6
4. สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮุที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์	ตอบ	77	68.8
	ไม่ตอบ	35	31.3
4.2 ชอบเคาะฆิ๊บที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮุ	ตอบ	31	27.7
	ไม่ตอบ	81	72.3
4.3 ชอบบรรยากาศมีสติตและสถานที่	ตอบ	12	10.7
	ไม่ตอบ	100	89.3
4.4 อื่น ๆ	ตอบ	0	0
	ไม่ตอบ	112	100.0
5. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮุที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)			
5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง	ตอบ	72	64.3
	ไม่ตอบ	40	35.7
5.2 เคาะฆิ๊บไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ	ตอบ	60	53.6
	ไม่ตอบ	52	46.4
5.3 เคาะฆิ๊บอ่านจากหนังสือ กระดาษ	ตอบ	81	72.3

	ไม่ตอบ	31	27.7
5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮุเป็นประจำ	ตอบ	22	19.6
	ไม่ตอบ	90	80.4
5.5 อื่น ๆ	ตอบ	2	1.8
	ไม่ตอบ	110	98.2
6. หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮุ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?			
6.1 อยากให้เคาะฎิบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮุ			
	เสนอ	58	51.8
	ไม่เสนอ	54	48.2
6.2 เคาะฎิบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา			
	เสนอ	73	65.2
	ไม่เสนอ	39	34.8
6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮุด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน			
	เสนอ	81	72.3
	ไม่เสนอ	31	27.7
6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮุด้วยการอบรม			
	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.5 นำเสนอคุณบะฮุด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ			
	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์			
	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ			
	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.8 ขอให้คุณบะฮุด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย			
	เสนอ	68	60.7
	ไม่เสนอ	44	39.3

6.9 ขอให้ชดถ้อยชดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลอะดิษ และพูด	เสนอ	77	68.8
	ไม่เสนอ	35	31.3
6.10 เสียงเคาะฏีบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้	เสนอ	22	19.6
	ไม่เสนอ	90	80.4
6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฏีบควรรักษาไว้	เสนอ	90	80.4
	ไม่เสนอ	22	19.6
6.12 ขอให้รักษาเวลาคุฏีบะฮฺให้พอเหมาะกับผู้ที่ต้องทำงานต่อ	เสนอ	18	16.1
	ไม่เสนอ	94	83.9
6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุฏีบะฮฺ	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุฏีบะฮฺ	เสนอ	112	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุฏีบะฮฺบ้าง	เสนอ	90	80.4
	ไม่เสนอ	22	19.6
6.16 อื่น ๆ	เสนอ	22	19.6
	ไม่เสนอ	90	80.4

จากการสอบถามข้างต้น 24 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลจากการฟังคุฏีบะฮฺวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดยะลา

ข้อ 1 ท่านคิดว่าเคาะฏีบที่มีสติปัญญาในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุฏีบะฮฺหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.5 และตอบว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 4.5

ข้อ 2 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุฏีบะฮฺวันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบดังนี้

2.1 เลือกเคาะฏีบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคิดเป็นร้อยละ 64.3 และไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 35.7

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฏีบก่อนขึ้นคุฏีบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรมีการเตรียมตัวเป็นอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 100

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.7 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 48.3

2.4 เรื่องอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า คุณบะฮูควรพัฒนาทุกด้าน โดยเฉพาะผู้นำเสนอคุณบะฮูควรมีทักษะ ความรู้ และนำเสนอเนื้อหาที่สามารถให้ผลดีต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 69.6 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 30.4

ข้อ 3 ท่านคิดว่าเคาะก๊อบควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบว่าควรเน้นเป็นอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 63.4 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 36.6

3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 53.6 และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 46.4

3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบส่วนใหญ่ตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 50.9 และร้อยละ 49.1 ไม่ตอบ

3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 60.7 และร้อยละ 39.3 ไม่ตอบ

3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้น คิดเป็นร้อยละ 57.1 และร้อยละ 42.9 ไม่ตอบ

3.7 เน้นการศึกษาศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 67.9 และร้อยละ 32.1 ตอบว่าควรเน้น

3.8 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 94.6 แต่ที่ตอบในข้อนี้ ได้เสนอว่า คุณบะฮูเป็นการตักเตือนและให้คำแนะนำ ทุกเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคือ คุณบะฮูเพียงให้เคาะก๊อบเรียบเรียงเนื้อหาให้ทุกคนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกิดการตักวาต่อพระองค์อัลลอฮ์ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ถือว่าเป็นสิ่งที่ควรเน้นถึงแม้เป็นเพียงประโยคไม่กี่คำก็ตาม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 5.4

ข้อ 4 สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮูที่มีสญูดแห่งนี้? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 68.8 และร้อยละ 31.3 เลือกตอบ

4.2 ชอบเคาะก๊อบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 72.3 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 27.7

4.3 ชอบบรรยากาศมีสญูดและสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 89.3 และเลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 10.7

4.4 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนไม่เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อ 5 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮุที่มีสติแห่งนี้? โดยตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.1 เนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 64.3 และร้อยละ 35.7 ไม่ตอบ

5.2 เคาะก๊อบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 53.6 และร้อยละ 46.4 ไม่ตอบ

5.3 เคาะก๊อบอ่านจากหนังสือ กระดาษ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือกตอบ คิดเป็นร้อยละ 72.3 และร้อยละ 27.7 ไม่ตอบ

5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮุเป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 80.4 และร้อยละ 19.6 เลือกตอบ

5.5 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 98.2 และร้อยละ 1.8 เลือกตอบ โดยให้เหตุผลว่า คุณบะฮุที่ดีหายาก ขึ้นอยู่กับเคาะก๊อบที่มีทักษะการนำเสนอและผู้ฟังที่ตั้งใจฟัง จะอ่านหรือพูดโดยตรงไม่เป็นอุปสรรคแต่ควรคำนึงถึงเนื้อหาที่มีผลดีต่อทุกคนที่ร่วมละหมาดวันศุกร์

ข้อ 6 หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะก๊อบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮุ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเภทและคิดเป็นร้อยละดังต่อไปนี้

6.1 อยากให้เคาะก๊อบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮุ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 51.8 และร้อยละ 48.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.2 เคาะก๊อบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 65.2 และร้อยละ 34.8 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮุด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 72.3 และร้อยละ 27.7 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮุด้วยการเข้ารับการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.5 นำเสนอคุณบะฮุด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.8 ขอให้คุณบะฮุด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 60.7 และร้อยละ 39.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.9 ขอให้ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 68.8 และร้อยละ 31.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.10 เสียงเคาะฆ้องควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 80.4 และร้อยละ 19.6 แสดงความคิดเห็น

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฆ้องควรรักษาไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ไม่ เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 80.4 และร้อยละ 19.6 เสนอความคิดเห็น

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุฏบะฮ์ให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ ผู้ตอบ แบบสอบถามไม่เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 83.9 และร้อยละ 16.1 เสนอความคิดเห็น

6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุฏบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอ ความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.15 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุฏบะฮ์บ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้ แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 19.6 และร้อยละ 80.4 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.16 เรื่องอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอ คุฏบะฮ์เพื่อให้ได้ความรู้จนนำไปสู่การมีคุณธรรมในการดำรงชีวิตควรให้สำนักงานคณะกรรมการ อิสลามประจำจังหวัดคัดเลือกคนที่จะดำรงตำแหน่งอิหม่าม เคาะฆ้อง บิหลั่น ด้วยการสอบความรู้และ ความสามารถ เสนอให้ผู้นำศาสนาในชุมชนเป็นคนมีความรู้ระดับมาตรฐานที่สามารถนำพาชุมชนของ ตนได้พัฒนาวิถีชีวิตด้วยหลักคำสอนที่มาจากศาสนา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 19.6 และร้อยละ 80.4 ไม่เสนอความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็นจากการฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดยะลา คือ เคาะฆ้องเป็นผู้ที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 95.5 การนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านต่างๆ อาทิ เลือกเคาะฆ้องที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 64.3 ควรเตรียมตัวด้านเนื้อหา ก่อน ขึ้นคุฏบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุฏบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 51.7 นำเสนอ เนื้อหาที่สามารถให้ผลดีต่อผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 69.6

เคาะฆ้องควรเน้นให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด โดยเน้นให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรง ต่ออัลลอฮ์ ปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100 เน้นเรื่องความตายและอาคิ เราะห์ คิดเป็นร้อยละ 53.6 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและหวังผลบุญเป็นผลตอบแทน คิดเป็น ร้อยละ 50.9 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60.7 เน้นเรื่องการขัด กลางจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 57.1 เน้นการศึกษาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 67.9 ผู้ตอบแบบสอบถามได้ เสนอให้คุฏบะฮ์เป็นการตักเตือนและให้คำแนะนำ ทุกเรื่องที่เป็นประโยชน์

สาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่สนใจฟังคุฏบะฮ์คือเนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลาย ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.3 เคาะฆ้องไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 53.6 เคาะฆ้อง บออ่านจากหนังสือ กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 72.3 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุฏบะฮ์เป็นประจำ คิดเป็น ร้อยละ 19.6 เลือกตอบ นอกจากนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มว่า คุฏบะฮ์ที่ดีหา ยาก ขึ้นอยู่กับเคาะฆ้องมีทักษะในการนำเสนอและผู้ฟังตั้งใจฟัง ถึงแม้จะอ่านหรือพูดโดยตรงไม่ได้เป็น อุปสรรค แต่ควรคำนึงถึงเนื้อหาที่มีผลดีต่อทุกคนที่ร่วมละหมาดวันศุกร์

หากผู้ตอบแบบสอบถามมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่คณะผู้วิจัยเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็นดังต่อไปนี้ อยากรู้ให้คณะผู้วิจัยเตรียมตัวก่อนคุณบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 51.8 คณะผู้วิจัยควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา คิดเป็นร้อยละ 65.2 ให้นำเสนอคุณบะฮฺด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจนคิดเป็นร้อยละ 72.3 ให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮฺด้วยการเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 100 นำเสนอคุณบะฮฺด้วยปากเปล่า โดยไม่อ่านจากหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 100 นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ใช้ภาษาต่างๆ ที่เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ คิดเป็นร้อยละ 100 คุณบะฮฺด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 60.7 ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด คิดเป็นร้อยละ 68.8 เสียงคณะผู้วิจัยควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 80.4 บุคลิกความน่าเชื่อถือของคณะผู้วิจัยควรรักษาไว้ คิดเป็นร้อยละ 80.4 รักษาเวลาคุณบะฮฺให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ คิดเป็นร้อยละ 83.9 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณบะฮฺบ้าง คิดเป็นร้อยละ 19.6 ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอเพิ่มเติมคือ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดควรคัดเลือกคนที่จะดำรงตำแหน่งอิหม่าม คณะผู้วิจัยและบิหลัน ด้วยการสอบถามความรู้และความสามารถ เสนอให้ผู้นำศาสนาในชุมชนเป็นคนที่มีความรู้ระดับมาตรฐานที่สามารถนำพาชุมชนของตนได้พัฒนาวิถีชีวิตด้วยหลักคำสอนที่มาจากศาสนา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 19.6

3.3.4 สรุปแบบสอบถามจากผู้ฟังคุณบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดสตูล

3.3.4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ฟังคุณบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดสตูล

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (72 คน)	ร้อยละ
1.อายุ		
21-25 ปี	4	5.6
26-30 ปี	5	6.9
31-35 ปี	9	12.5
36-40 ปี	10	13.9
41-45 ปี	24	33.3
46-50 ปี	20	27.8
51 ปีขึ้นไป	0	0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อิตติอาฮีย์	8	11.1
มุตะวัสสิฎุ	7	9.7
ชะนะวีย์	43	59.7
อนุปริญญา	10	13.9
ปริญญาตรี	4	5.6

สูงกว่าปริญญาตรี		0	0		
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ					
ประถมศึกษา		8	11.1		
มัธยมศึกษาตอนต้น		7	9.7		
มัธยมศึกษาตอนปลาย		29	40.3		
อนุปริญญา		26	36.1		
ปริญญาตรี		2	2.8		
ปริญญาโท		0	0		
อื่น ๆ		0	0		
4. อาชีพ					
นักศึกษา		12	16.7		
เกษตรกร		7	9.7		
รับจ้าง		2	2.8		
ค้าขาย		25	34.7		
ข้าราชการ		0	0		
พนักงานรัฐวิสาหกิจ		0	0		
ประกอบอาชีพส่วนตัว		26	36.1		
อื่น ๆ		0	0		
5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร					
ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	12	16.7	60	83.3
	ฟัง	12	16.7	60	83.3
	เขียน	12	16.7	60	83.3
	อ่าน	12	16.7	60	83.3
ภาษาไทย	พูด	72	100.0	0	0
	ฟัง	72	100.0	0	0
	เขียน	72	100.0	0	0
	อ่าน	72	100.0	0	0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคืออายุ 46-50 ปี 31-35 ปี 26-30 ปี และ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.8 13.9 12.5 และ 5.6 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 59.7 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา อิบติดาอียี่ มุตะวัสสิฎุ และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.9 11.1 9.7 และ 5.6 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 40.3 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.1 11.1 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 36.1 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย นักศึกษา เกษตรกร และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 34.7 16.7 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูคิดเป็นร้อยละ 16.7 และภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 83.3

สรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้ฟังคุฏบะฮ์ในจังหวัดสตูลในการวิจัยนี้ได้ตั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 59.7 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 40.3 ประกอบอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 36.1 มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูคิดเป็นร้อยละ 16.7 และภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 83.3

3.3.4.2. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดสตูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการ นำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดสตูล	จำนวน (72 คน)	ร้อยละ
1.ใครเป็นเคาะฎิบที่มีสติในชุมชนของท่าน?		
อิหม่าม	20	27.8
เคาะฎิบ	6	8.3
บิหลัน	3	4.2
สลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน	38	52.8
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	5	6.9
อื่น ๆ	0	0
2.วิธีการนำเสนอคุฏบะฮ์แบบใดที่ท่านเห็นเป็นประจำ?		
อ่านจากหนังสือคุฏบะฮ์	45	62.5
พูด-บรรยายตามความถนัด	21	29.2
อื่น ๆ	6	8.3

3. เนื้อหาคุณวุฒิประเภทใดที่เคาะภูมิมักเน้นแก่ผู้ฟัง?		
การประกอบอึบาคะฮ	31	43.1
การรำลึลถึงวันอาคิเราะฮ	72	100.0
การยึคมั่นกับอัลลักรอานและอัสนุนนะฮ	72	100.0
ชีวประวัตินบี และประวัติศาสตรฮิสลาม	23	31.9
วิธีชีวิตความเป็นอยู่	72	100.0
อื่น ๆ	3	4.2
4. ภาษาใดที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณวุฒิปะเป็นประจำ?		
ภาษามลาญกลาง	12	16.7
ภาษามลาญถิ่น	0	0
ภาษาไทยกลาง	2	2.8
ภาษาไทยถิ่น	58	80.6
ภาษามลาญในคุณวุฒิปะที่ 1 ภาษาไทยในคุณวุฒิปะที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณวุฒิปะที่ 1 ภาษามลาญในคุณวุฒิปะที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลาญในสองคุณวุฒิปะ	0	0
อื่น ๆ	0	0
5. ท่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะภูมิปะนำเสนอคุณวุฒิปะได้หรือไม่?		
เข้าใจ	48	66.7
ไม่เข้าใจ	0	0
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	24	33.3
อื่น ๆ	0	0
6. ช่วงเวลาคุณวุฒิปะที่เหมาะสมควรเป็นกันาที?		
10-15 นาที	10	13.9
15-20 นาที	28	38.9
20-25 นาที	20	27.8
25-30 นาที	14	19.4
อื่น ๆ	0	0
7. ที่มัสญิดแห่งนี้มีการคุณวุฒิปะสั้นหรือยาว?		
คุณวุฒิปะสั้น	21	29.2
คุณวุฒิปะยาว	34	47.2
อื่น ๆ	17	23.6
8. คุณวุฒิปะควรแบ่งสัดส่วนเวลาเท่าใด?		
คุณวุฒิปะแรกยาวกว่าคุณวุฒิปะที่สอง	39	54.2
ทั้งสองคุณวุฒิปะใช้เวลาเท่ากัน	29	40.3
คุณวุฒิปะที่สองยาวกว่าคุณวุฒิปะแรก	4	5.6

อื่น ๆ	0	0
9. เนื้อหาคุณบะฮุเป็นความรู้ใหม่สำหรับท่านหรือไม่?		
เป็นความรู้ใหม่	7	9.7
ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่	63	87.5
อื่น ๆ	2	2.8
10. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮุเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด?		
ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	33	45.8
ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮุ	12	16.7
ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ	23	31.9
อื่น ๆ	4	5.6

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละของความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮุวันศุกร์ในจังหวัดสตูล ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. เคาะฎิบที่มีมัสญิดในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลั่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ อิหม่าม เคาะฎิบ บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลั่น คิดเป็นร้อยละ 27.8 8.3 6.9 และ 4.2 ตามลำดับ

ข้อ 2. วิธีการนำเสนอคุณบะฮุที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นประจำ คือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮุ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ การพูด-บรรยายตามความถนัดและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 8.3 ตามลำดับ

ข้อ 3. เนื้อหาคุณบะฮุที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮุ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือเรื่องการประกอบอิบาตะฮุ ชีวิตประจำวันและประวัติศาสตร์อิสลาม และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องการชี้แนะและตักเตือนที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 43.1 31.9 และ 4.2 ตามลำดับ

ข้อ 4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮุเป็นประจำคือภาษาไทยถิ่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.6 รองลงมาคือภาษามลายูกลาง และภาษาไทยกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 2.8 ตามลำดับ ส่วนภาษามลายูถิ่นและภาษาไทยกลางปรากฏในคุณบะฮุที่เคาะฎิบเห็นว่าผู้ฟังส่วนหนึ่งเข้าใจสองภาษา และส่วนใหญ่เป็นเคาะฎิบที่ได้รับเชิญจากภายนอก

ข้อ 5. ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฎิบนำเสนอคุณบะฮุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง คิดเป็นร้อยละ 33.3

ข้อ 6. ช่วงเวลาคุณบะฮุที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ 25-30 นาที 20-25 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.8 19.4 และ 13.9 ตามลำดับ

ข้อ 7. ที่มีมัสญิดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณบะฮุยาว คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือมีการคุณบะฮุสั้น และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งเคาะฎิบได้คุณบะฮุสั้น บางครั้งมีการคุณบะฮุยาวตามสภาพเนื้อหา เวลา และอารมณ์ของเคาะฎิบ คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 23.6 ตามลำดับ

ข้อ 8. ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณบะฮะฮือคือคุณบะฮะฮือแรกยาวกว่าคุณบะฮะฮือที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาคือทั้งสองคุณบะฮะฮือใช้เวลาเท่ากัน คุณบะฮะฮือแรกสั้นกว่าคุณบะฮะฮือที่สอง คุณบะฮะฮือที่สองยาวกว่าคุณบะฮะฮือแรก ซึ่งบางครั้งมีการคุณบะฮะฮือสั้นยาวไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เคาะก๊ิบจะเน้นแก่ผู้ร่วมละหมาด คิดเป็นร้อยละ 40.3 และ 5.6 ตามลำดับ

ข้อ 9. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเนื้อหาคุณบะฮะฮือไม่ได้เป็นความรู้ใหม่โดยตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ และอื่น ๆ เพราะคุณบะฮะฮือที่นำเสนอโดยเคาะก๊ิบที่มีความรู้สูงและมีทักษะในการนำเสนอ ถึงแม้เป็นเรื่องเดียวกันที่เคยฟังมาหลายครั้งกลายเป็นความรู้ใหม่สำหรับผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

ข้อ 10. ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณบะฮะฮือเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาเดฮะฮือ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตตั้งแต่สมัยนบีจนถึงปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 31.9 16.7 และ 5.6 ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นจากผู้ฟังคุณบะฮะฮือต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮะฮือวันศุกร์ในจังหวัดสตูล คือ เคาะก๊ิบมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะก๊ิบ บิหลั่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.8 วิธีการนำเสนอคุณบะฮะฮือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮะฮือ คิดเป็นร้อยละ 62.5 เนื้อหาคุณบะฮะฮือที่เน้นแก่ผู้ฟังคือเรื่องการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮะฮือ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮะฮือ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮะฮือเป็นประจำคือภาษาไทย ถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.6 ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะก๊ิบนำเสนอคุณบะฮะฮือ คิดเป็นร้อยละ 66.7 ช่วงเวลาคุณบะฮะฮือที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 38.9 ที่มีสติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณบะฮะฮือยาว คิดเป็นร้อยละ 47.2 มีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณบะฮะฮือคือคุณบะฮะฮือแรกยาวกว่าคุณบะฮะฮือที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.2 เนื้อหาคุณบะฮะฮือไม่ได้เป็นความรู้ใหม่ โดย คิดเป็นร้อยละ 87.5 ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณบะฮะฮือเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด คือความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ คิดเป็นร้อยละ 45.8

3.3.4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮะฮือวันศุกร์ที่มีผลต่อการตะอวะฮะฮือจากการฟังคุณบะฮะฮือวันศุกร์ในจังหวัดสตูล

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮะฮือ	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1.การฟังคุณบะฮะฮือวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮะฮือหรือไม่?	ใช่	72	100.0
	ไม่ใช่	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
2.การฟังคุณบะฮะฮือวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตพัฒนาหรือไม่?	ใช่	54	75.0
	ไม่ใช่	18	25.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0

3.การฟังคฤงษะวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์หรือไม่?	ใช่	55	76.4
	ไม่ใช่	17	23.6
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
4.การคฤงษะวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	67	93.0
	ไม่ใช่	2	2.8
	อื่นๆ	3	4.2
รวม		72	100.0
5.การคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	57	79.2
	ไม่ใช่	15	20.8
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
6.การฟังคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านความรู้หรือไม่?	ใช่	23	31.9
	ไม่ใช่	49	68.1
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
7.การฟังคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านคุณธรรมหรือไม่?	ใช่	69	95.8
	ไม่ใช่	3	4.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคฤงษะวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระหวะฮจากการฟังคฤงษะวันศุกร์ในจังหวัดสตูลมีดังนี้

ข้อ 1. การฟังคฤงษะวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระหวะฮผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0

ข้อ 2. การฟังคฤงษะวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 25.0

ข้อ 3. การฟังคฤงษะวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 23.6

ข้อ 4. การคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.1 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.8 และ 4.2 ตามลำดับ

ข้อ 5.การคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.2 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 20.8

ข้อ 6.การฟังคฤงษะฮยวามีผลต่อผู้ฟังด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 31.9

ข้อ 7. การฟังกฎบะฮฺสามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 4.2

สรุปความคิดเห็นของผู้ฟังต่อกฎบะฮฺวันศุกร์ที่มีผลต่อการตะอวะฮฺจากการฟังกฎบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดสตูล คือ การฟังกฎบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 75.0 ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮฺ คิดเป็นร้อยละ 76.4 การกฎบะฮฺวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 93.1 การฟังกฎบะฮฺวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 79.2 การฟังกฎบะฮฺวันศุกร์ไม่สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 68.1 และการฟังกฎบะฮฺวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 95.8

3.3.4.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ผลของการฟังกฎบะฮฺวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดสตูล

1. ท่านคิดว่าเคาะฎิบที่มีสติในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอกฎบะฮฺหรือไม่?

	เลือกตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	ตอบ	67	93.1
ไม่เหมาะสม	ไม่ตอบ	5	6.9
อื่น ๆ		0	0

2. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอกฎบะฮฺวันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

2.1 เลือกเคาะฎิบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ			
	ตอบ	48	66.7
	ไม่ตอบ	24	33.3
2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฎิบก่อนขึ้นกฎบะฮฺ			
	ตอบ	72	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอกฎบะฮฺ			
	ตอบ	38	52.8
	ไม่ตอบ	34	47.2
2.4 อื่น ๆ			
	ตอบ	24	33.3
	ไม่ตอบ	48	66.7

3. ท่านคิดว่าคุณบะฮ์วันศุกร์ เคาะฎิบควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์			
	ตอบ	72	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกรุอานและอัซสุนนะฮ์			
	ตอบ	41	56.9
	ไม่ตอบ	31	43.1
3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์			
	ตอบ	33	45.8
	ไม่ตอบ	39	54.2
3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน.			
	ตอบ	40	55.6
	ไม่ตอบ	32	44.4
3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น			
	ตอบ	35	48.6
	ไม่ตอบ	37	51.4
3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ			
	ตอบ	35	48.6
	ไม่ตอบ	37	51.4
3.7 เน้นการศึกษาศาสนา			
	ตอบ	23	31.9
	ไม่ตอบ	49	68.1
3.8 อื่น ๆ			
	ตอบ	6	8.3
	ไม่ตอบ	66	91.7
4. สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์			
	ตอบ	25	34.7
	ไม่ตอบ	47	65.3
4.2 ชอบเคาะฎิบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ์			
	ตอบ	34	47.2
	ไม่ตอบ	38	52.8

4.3 ขอบบรรยากาศมีสติและสถานที่			
	ตอบ	11	15.3
	ไม่ตอบ	61	84.7
4.4 อื่น ๆ			
	ตอบ	0	0
	ไม่ตอบ	72	100.0
5. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)			
5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง			
	ตอบ	46	63.9
	ไม่ตอบ	26	36.1
5.2 เคาะฆิ๊บไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ			
	ตอบ	37	51.4
	ไม่ตอบ	35	48.6
5.3 เคาะฆิ๊บอ่านจากหนังสือ กระดาษ			
	ตอบ	51	70.8
	ไม่ตอบ	21	29.2
5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮ์เป็นประจำ			
	ตอบ	10	13.9
	ไม่ตอบ	62	86.1
5.5 อื่น ๆ			
	ตอบ	1	1.4
	ไม่ตอบ	71	98.6
6. หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฆิ๊บเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮ์ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?			
6.1 อยากให้เคาะฆิ๊บมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮ์			
	เสนอ	38	52.8
	ไม่เสนอ	34	47.2
6.2 เคาะฆิ๊บควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา			
	เสนอ	47	65.3
	ไม่เสนอ	25	34.7
6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮ์ด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน			
	เสนอ	21	29.2
	ไม่เสนอ	51	70.8

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณสมบัติด้วยการอบรม	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.5 นำเสนอคุณสมบัติด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.8 ขอให้คุณสมบัติด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย	เสนอ	40	55.6
	ไม่เสนอ	32	44.4
6.9 ขอให้ชัดเจนยชัดเจนคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด	เสนอ	45	62.5
	ไม่เสนอ	27	37.5
6.10 เสียงเคาะฆิ๊บควรดังและชัดเจนมากกว่านี้	เสนอ	10	13.9
	ไม่เสนอ	62	86.1
6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฆิ๊บควรรักษาไว้	เสนอ	10	13.9
	ไม่เสนอ	62	86.1
6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณสมบัติให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ	เสนอ	9	12.5
	ไม่เสนอ	63	87.5
6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณสมบัติ	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณสมบัติ	เสนอ	72	100.0
	ไม่เสนอ	0	0

6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณูปะชบบ้าง	เสนอ	10	13.9
	ไม่เสนอ	62	86.1
6.16 อื่น ๆ	เสนอ	13	18.1
	ไม่เสนอ	59	81.9

จากแบบสอบถามข้างต้น ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลของการฟังคุณูปะชบวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดสตูล

ข้อ 1 ท่านคิดว่าเคาะฆ้องที่มีสติในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณูปะชบหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 93.1 ตอบว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 6.9

ข้อ 2 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุณูปะชบวันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบดังนี้

2.1 เลือกเคาะฆ้องที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 66.7 และร้อยละ 33.3 ไม่ตอบ

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฆ้องก่อนขึ้นคุณูปะชบ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณูปะชบ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 52.8 และร้อยละ 47.2 ไม่ตอบ

2.4 เรื่องอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าคุณูปะชบควรพัฒนาในด้านวิธีการนำเสนอของเคาะฆ้องโดยให้มีการประหมัดและจัดการอบรมเป็นพิเศษสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในมัสญิด คิดเป็นร้อยละ 33.3 และร้อยละ 66.7 ไม่ตอบ

ข้อ 3 ท่านคิดว่าคุณูปะชบวันศุกร์ เคาะฆ้องควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและฮิสสุนนะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 56.9 และร้อยละ 43.1 ไม่ตอบ

3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 45.8 และร้อยละ 54.2 ไม่ตอบ

3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 55.6 และร้อยละ 44.4 ไม่ตอบ

3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 48.6 และร้อยละ 51.4 ไม่ตอบ

3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 48.6 และร้อยละ 51.4 ไม่ตอบ

3.7 เน้นการศึกษาศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 31.9 และร้อยละ 68.1 ไม่ตอบ

3.8 เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเน้นในการนำเสนอคุณบะฮ์ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้นสิ่งที่เป็นจุดประกายในการดำเนินชีวิต ถึงแม้จะเป็นเพียงแค่มุฮัมมัดก็ประกายก็ตาม คิดเป็นร้อยละ 8.3 และร้อยละ 91.7 ไม่ตอบ

ข้อ 4 สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติแห่งนี้? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

4.1 ขอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 34.7 และร้อยละ 65.3 ไม่ตอบ

4.2 ขอบเคาะฏีบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 47.2 และร้อยละ 52.8 ไม่ตอบ

4.3 ขอบบรรยากาศมีสติและสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคิดเป็นร้อยละ 15.3 และร้อยละ 84.7 ไม่ตอบ

4.4 เรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจที่จะฟังคุณบะฮ์ที่มีสติแห่งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 0 และร้อยละ 100 ไม่ตอบ

ข้อ 5 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติแห่งนี้? โดยตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 63.9 และร้อยละ 36.1 ไม่ตอบ

5.2 เคาะฏีบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 51.4 และร้อยละ 48.6 ไม่ตอบ

5.3 เคาะฏีบอ่านจากหนังสือ กระจาดู ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 70.8 และร้อยละ 29.2 ไม่ตอบ

5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮ์เป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 13.9 และร้อยละ 86.1 ไม่ตอบ

5.5 เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเนื่องจากผู้นำเสนอคุณบะฮ์เป็นคนเดิม ไม่มีเรื่องใหม่ในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 1.4 และร้อยละ 98.6 ไม่ตอบ

ข้อ 6 หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฏีบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮ์ ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเภทและคิดเป็นร้อยละดังต่อไปนี้

6.1 อยากให้เคาะฏีบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 52.8 และร้อยละ 47.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.2 เคาะฏีบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 65.3 และร้อยละ 34.7 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.3 ขอให้นำเสนอคุณสมบัติด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 29.2 และร้อยละ 70.8 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณสมบัติด้วยการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.5 นำเสนอคุณสมบัติด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.7 ขอให้ใช้ภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.8 ขอให้คุณสมบัติด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 55.6 และร้อยละ 44.4 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.9 ขอให้ชัดเจนชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 62.5 และร้อยละ 37.5 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.10 เสียงเคาะฆิบบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 13.9 และร้อยละ 86.1 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฆิบบควรรักษาไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 13.9 และร้อยละ 86.1 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณสมบัติให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 12.5 และร้อยละ 87.5 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณสมบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณสมบัติ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณสมบัติบ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 13.9 และร้อยละ 86.1 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.16 อื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นให้แก่เคาะฆิบบในเรื่องต่างๆ เช่น ให้มีการเรียนและศึกษาต่อ อ่านหนังสือตำราที่เกี่ยวกับการนำเสนอคุณสมบัติให้มากกว่า การติดตามข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 18.1 และร้อยละ 81.9 ไม่เสนอความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็นจากการฟังคุณสมบัติวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดสตูลมีดังนี้ เคาะฆิบบที่มีสติผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณสมบัติ คิดเป็นร้อยละ 93.1 วิธีการนำเสนอคุณสมบัติวันศุกร์ควรพัฒนาด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ เลือกเคาะฆิบบที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 66.7 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฆิบบก่อนขึ้นคุณสมบัติ คิดเป็นร้อยละ 100 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณสมบัติ คิดเป็นร้อยละ 52.8 คุณสมบัติควรพัฒนาในด้าน

วิธีการนำเสนอของเคาะก๊อบโดยให้มีการประเมินและจัดการอบรมเป็นพิเศษสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในมัสญิด คิดเป็นร้อยละ 33.3

คุณภะษวันศุกร์ เคาะก๊อบควรเน้นหลายด้านเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรม เช่น เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและฮัสสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 56.9 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 45.8 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 55.6 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 48.6 เน้นการศึกษาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 31.9 ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอว่าควรเน้นสิ่งที่เป็นจุดประกายในการดำเนินชีวิต ถึงแม้จะเป็นเพียงแค่มะกัฏก็ประโยชน์ก็ตาม คิดเป็นร้อยละ 8.3

สาเหตุใดที่ทำให้ผู้ฟังคุณภะษสนใจฟังมีหลายปัจจัย เช่น ขอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 34.7 ขอบเคาะก๊อบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณภะษ คิดเป็นร้อยละ 47.2 ขอบบรรยากาศมัสญิดและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 15.3 แต่สาเหตุที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ค่อยสนใจฟังคุณภะษมีหลายปัจจัยเช่นกัน คือเนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.9 เคาะก๊อบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 51.4 เคาะก๊อบอ่านจากหนังสือ กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 70.8 ช่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณภะษเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 13.9 และผู้นำเสนอคุณภะษเป็นคนเดิม ไม่มีเรื่องใหม่ในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 1.4

หากผู้ฟังคุณภะษมีโอกาสได้เสนอความแก่เคาะก๊อบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณภะษ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ความคิดเห็นดังต่อไปนี้ คืออยากให้เคาะก๊อบมีการเตรียมตัวก่อนคุณภะษ คิดเป็นร้อยละ 52.8 เคาะก๊อบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา คิดเป็นร้อยละ 65.3 ขอให้นำเสนอคุณภะษด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 29.2 เสริมทักษะในการนำเสนอคุณภะษด้วยการอบรม คิดเป็นร้อยละ 100 นำเสนอคุณภะษด้วยปากเปล่า โดยไม่อ่านจากหนังสือ นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ และใช้ภาษาง่ายๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ คิดเป็นร้อยละ 100 หรือคุณภะษด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 55.6 ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด คิดเป็นร้อยละ 62.5 เสียงเคาะก๊อบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ คิดเป็นร้อยละ 13.9 มีบุคลิกความน่าเชื่อถือ คิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 13.9 รักษาเวลา คุณภะษให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ คิดเป็นร้อยละ 12.5 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์ คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณภะษ แก่ผู้ฟังคุณภะษ คิดเป็นร้อยละ 100 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณภะษบ้าง คิดเป็นร้อยละ 13.9 และให้เคาะก๊อบมีการเรียนและศึกษาต่อ อ่านหนังสือ ตำราที่เกี่ยวกับการนำเสนอคุณภะษให้มากกว่า ติดตามข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 18.1

3.3.5 สรุปแบบสอบถามจากผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา

3.3.5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัด

สงขลา

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (76)	ร้อยละ
1.อายุ		
21-25 ปี	13	17.1
26-30 ปี	6	7.9
31-35 ปี	8	10.5
36-40 ปี	8	10.5
41-45 ปี	24	31.6
46-50 ปี	17	22.4
51 ปีขึ้นไป	0	0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับติดาอีย้	9	11.8
มุตะวัสสิฎ	5	6.6
ษะนะวีรีย้	44	57.9
อนุปริญญา	16	21.1
ปริญญาตรี	2	2.6
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	8	10.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	7.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	32	42.1
อนุปริญญา	29	38.2
ปริญญาตรี	1	1.3
ปริญญาโท	0	0
อื่น ๆ	0	0
4. อาชีพ		
นักศึกษา	14	18.4
เกษตรกร	6	7.9
รับจ้าง	1	1.3
ค้าขาย	26	34.2
ข้าราชการ	1	1.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0	0

ประกอบอาชีพส่วนตัว	28	36.8
อื่น ๆ	0	0

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร

ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	18	23.7	58	76.3
	ฟัง	18	23.7	58	76.3
	เขียน	18	23.7	58	76.3
	อ่าน	18	23.7	58	76.3
ภาษาไทย	พูด	76	100.0	0	0
	ฟัง	76	100.0	0	0
	เขียน	76	100.0	0	0
	อ่าน	76	100.0	0	0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาคืออายุ 46-50 ปี 21-25 ปี 31-35 ปี และ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.4 17.1 10.5 และ 7.9 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติมากที่สุดร้อยละ 57.9 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา อิบติดาอียี่ มุตะวัสสิฎฎ และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.1 11.8 6.6 และ 2.6 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 42.1 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.2 10.5 7.9 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 36.8 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย นักศึกษา เกษตรกร รับจ้าง และข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 34.2 18.4 7.9 1.3 และ 1.3 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูคิดเป็นร้อยละ 23.7 และภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 76.3

สรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้ฟังชุมชนในจังหวัดสงขลาในการวิจัยนี้ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติ คิดเป็นร้อยละ 57.9 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 42.1 ประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.8 และมีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูคิดเป็นร้อยละ 23.7 และภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 76.3

3.3.5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการ
นำเสนอคุณูปะฮ์วันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการของมัสญิดในการ นำเสนอคุณูปะฮ์วันศุกร์ใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา	จำนวน (76 คน)	ร้อยละ
1.ใครเป็นเคาะฎิบที่มีมัสญิดในชุมชนของท่าน?		
อิหม่าม	11	14.5
เคาะฎิบ	13	17.1
บิหลัน	3	3.9
สลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน	31	40.8
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	18	23.7
อื่น ๆ	0	0
2.วิธีการนำเสนอคุณูปะฮ์แบบใดที่ท่านเห็นเป็นประจำ?		
อ่านจากหนังสือคุณูปะฮ์	47	61.8
พูด-บรรยายตามความถนัด	25	32.9
อื่น ๆ	4	5.3
3. เนื้อหาคุณูปะฮ์ประเภทใดที่เคาะฎิบมักเน้นแก่ผู้ฟัง?		
การประกอบอิบาดะฮ์	35	46.1
การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	76	100.0
การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์	76	100.0
ชีวประวัติตนบี และประวัติศาสตร์อิสลาม	34	44.7
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	76	100.0
อื่น ๆ	4	5.3
4. ภาษาใดที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณูปะฮ์เป็นประจำ?		
ภาษามลายูกลาง	17	22.4
ภาษามลายูถิ่น	0	0
ภาษาไทยกลาง	2	2.6
ภาษาไทยถิ่น	57	75.0
ภาษามลายูในคุณูปะฮ์ที่ 1 ภาษาไทยในคุณูปะฮ์ที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณูปะฮ์ที่ 1 ภาษามลายูในคุณูปะฮ์ที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูในสองคุณูปะฮ์	0	0
อื่น ๆ	0	0
5. ท่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฎิบนำเสนอคุณูปะฮ์ได้หรือไม่?		
เข้าใจ	51	67.1
ไม่เข้าใจ	0	0
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	25	32.9

อื่น ๆ	0	0
6. ช่วงเวลาคุณบะฮฺที่เหมาะสมควรเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	12	15.8
15-20 นาที	28	36.8
20-25 นาที	19	25.0
25-30 นาที	17	22.4
อื่น ๆ	0	0
7. ที่มีสติแห่งนี้มีการคุณบะฮฺสั้นหรือยาว?		
คุณบะฮฺสั้น	24	31.6
คุณบะฮฺยาว	41	53.9
อื่น ๆ	11	14.5
8. คุณบะฮฺควรแบ่งสัดส่วนเวลาเท่าใด?		
คุณบะฮฺแรกยาวกว่าคุณบะฮฺที่สอง	43	56.6
ทั้งสองคุณบะฮฺใช้เวลาเท่ากัน	28	36.8
คุณบะฮฺที่สองยากกว่าคุณบะฮฺแรก	5	6.6
อื่น ๆ	0	0
9. เนื้อหาคุณบะฮฺเป็นความรู้ใหม่สำหรับท่านหรือไม่?		
เป็นความรู้ใหม่	16	21.1
ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่	54	71.1
อื่น ๆ	6	7.9
10. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด?		
ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	24	31.6
ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาดะฮฺ	10	13.2
ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ	33	43.4
อื่น ๆ	9	11.8

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละของความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของมัสญิดในการนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ข้อ 1. เคาะฎิบที่มีสติในชุมชนของผู้ตอบแบบสอบถามมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฎิบ บิหลั่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือบุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ เคาะฎิบ อิหม่าม และบิหลั่น คิดเป็นร้อยละ 23.7 17.1 14.5 และ 3.9 ตามลำดับ

ข้อ 2. วิธีการนำเสนอคุณบะฮฺที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นประจำ คือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮฺ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.8 รองลงมาคือ การพูด-บรรยายตามความถนัดและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 32.9 และ 5.3 ตามลำดับ

ข้อ 3. เนื้อหาคุณภะยที่เคาะฆีบักเน้นแก่ผู้ฟังคือการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮฺ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัสนุนนะฮฺ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือเรื่องการประกอบอิบาตะฮฺ ชิวประวัติินปีและประวัติศาสตร์อิสลาม และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องการตักเตือนที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 46.1 44.7 และ 5.3 ตามลำดับ

ข้อ 4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณภะยเป็นประจำคือภาษาไทยถิ่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือภาษามลายูกลางและภาษาไทยกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.4 และ 2.6 ตามลำดับ

ข้อ 5. ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เคาะฆีบนำเสนอคุณภะยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมือนือคือเข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง คิดเป็นร้อยละ 32.9

ข้อ 6. ช่วงเวลาคุณภะยที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ 20-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.0 22.4 และ 15.8 ตามลำดับ

ข้อ 7. ที่มีสติญิตของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการคุณภะยยาว คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือมีการคุณภะยสั้น และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งเคาะฆีบได้คุณภะยพอสมควร ส่วนใหญ่มีการคุณภะยยาวตามเนื้อหา เวลา และโอกาสของเคาะฆีบบางท่าน คิดเป็นร้อยละ 31.6 และ 14.5 ตามลำดับ

ข้อ 8. ที่มีสติญิตของผู้ตอบแบบสอบถามมีการแบ่งสัดส่วนเวลาคุณภะยคือคุณภะยแรกยาวกว่าคุณภะยที่สอง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.6 รองลงมาคือทั้งสองคุณภะยใช้เวลาเท่ากัน คุณภะยแรกสั้นกว่าคุณภะยที่สอง คุณภะยที่สองยาวกว่าคุณภะยแรก ซึ่งบางครั้งมีการคุณภะยสั้นยาวไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่เคาะฆีบจะเน้นแก่ผู้ร่วมละหมาด คิดเป็นร้อยละ 36.8 และ 6.6 ตามลำดับ

ข้อ 9. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเนื้อหาคุณภะยไม่ได้เป็นความรู้ใหม่โดยตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมาตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ และอื่น ๆ เพราะบางครั้งเนื้อหาคุณภะยที่นำเสนอโดยเคาะฆีบที่มีความรู้และมีทักษะผู้ฟังจะได้รับความรู้มากมายจากการฟังคุณภะย คิดเป็นร้อยละ 21.1 และ 7.9 ตามลำดับ

ข้อ 10. ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณภะยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า ความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอิบาตะฮฺ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตเพื่อให้ตรงตามแบบฉบับที่ท่านนบีได้สอนไว้ คิดเป็นร้อยละ 31.6 13.2 และ 11.8 ตามลำดับ

สรุปความคิดเห็นจากผู้ฟังคุณภะยต่อการบริหารจัดการของมีสติญิตในการนำเสนอคุณภะยวันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา คือ เคาะฆีบมีการสลับกันระหว่างอิหม่าม เคาะฆีบ บิหลัน คิดเป็นร้อยละ 40.8 วิธีการนำเสนอคุณภะยที่เห็นเป็นประจำด้วยการอ่านจากหนังสือคุณภะย คิดเป็นร้อยละ 61.8 เนื้อหาคุณภะยที่มักเน้นแก่ผู้ฟังคือเรื่องการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮฺ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัสนุนนะฮฺ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณภะยเป็นประจำคือภาษาไทยถิ่น คิดเป็นร้อยละ 75.0 ผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 67.1 ช่วงเวลาคุณภะยอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 36.8 มีการคุณภะยยาว คิดเป็นร้อยละ

53.9 คุฏบะฮ์แรกยาวกว่าคุฏบะฮ์ที่สอง คิดเป็นร้อยละ 56.6 เนื้อหาคุฏบะฮ์ไม่ได้เป็นความรู้ใหม่คิดเป็นร้อยละ 71.1 ความรู้ที่ควรบรรจุในคุฏบะฮ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุดคือความรู้เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 43.4

3.3.5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุฏบะฮ์วันศุกร์ที่มีผลต่อการตะวอะฮ์จากการฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

ความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุฏบะฮ์	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1.การฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะวอะฮ์หรือไม่?	ใช่	76	100
	ไม่ใช่	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
2.การฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตพัฒนาหรือไม่?	ใช่	58	76.3
	ไม่ใช่	18	23.7
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
3.การฟังคุฏบะฮ์วันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์หรือไม่?	ใช่	60	78.9
	ไม่ใช่	16	21.1
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
4.การคุฏบะฮ์สันมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	70	92.1
	ไม่ใช่	3	3.9
	อื่นๆ	3	3.9
รวม		76	100.0
5.การคุฏบะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาหรือไม่?	ใช่	62	81.6
	ไม่ใช่	14	18.4
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
6.การฟังคุฏบะฮ์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้หรือไม่?	ใช่	51	67.1
	ไม่ใช่	25	32.9
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
7.การฟังคุฏบะฮ์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรมหรือไม่?	ใช่	73	96.1
	ไม่ใช่	3	3.9
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระอวะฮจากการฟังคุณบะฮวันศุกร์ใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลามี่ดังนี้

ข้อ 1. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระอวะฮผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0

ข้อ 2. การฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นประจำทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาขึ้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 23.7

ข้อ 3. การฟังคุณบะฮวันศุกร์ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 21.1

ข้อ 4. การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.1 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.9 และ 3.9 ตามลำดับ

ข้อ 5. การคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหาผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมาตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 18.4

ข้อ 6. การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบไม่ใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาตอบว่าใช่ คิดเป็นร้อยละ 32.9

ข้อ 7. การฟังคุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบใช่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.1 รองลงมาตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 3.9

สรุปความคิดเห็นของผู้ฟังต่อคุณบะฮวันศุกร์ที่มีผลต่อการตระอวะฮจากการฟังคุณบะฮวันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา คือการฟังคุณบะฮวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตระอวะฮ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การฟังคุณบะฮวันศุกร์ทำให้การดำรงชีวิตได้รับการพัฒนาขึ้น คิดเป็นร้อยละ 76.3 ทำให้ผู้ฟังเกิดการยำเกรงต่ออัลลอฮ์ คิดเป็นร้อยละ 78.9 สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 67.1 สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังด้านคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 96.1 คุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 92.1 และคุณบะฮวันศุกร์มีผลต่อผู้ฟังด้านความเข้าใจในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 81.6

3.3.5.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ผลของการฟังคุณบะฮวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมใน 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

1. ท่านคิดว่าเคาะฮิบที่มีสติในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์หรือไม่?

	เลือกตอบ	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม	ตอบ	73	96.1
ไม่เหมาะสม	ไม่ตอบ	3	3.9
อื่น ๆ		0	0

2. ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุณบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด?(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
2.1 เลือกเคาะฆิ๊บที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ			
	ตอบ	47	61.8
	ไม่ตอบ	29	38.2
2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฆิ๊บก่อนขึ้นคุณบะฮ์			
	ตอบ	76	100
	ไม่ตอบ	0	0
2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณบะฮ์			
	ตอบ	45	59.2
	ไม่ตอบ	31	40.7
2.4 อื่น ๆ			
	ตอบ	24	31.6
	ไม่ตอบ	52	68.4
3. ท่านคิดว่าคุณบะฮ์วันศุกร์ เคาะฆิ๊บควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
3.1 เน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์			
	ตอบ	76	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์			
	ตอบ	76	100.0
	ไม่ตอบ	0	0
3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์			
	ตอบ	38	50.0
	ไม่ตอบ	38	50.0
3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน			
	ตอบ	39	51.3
	ไม่ตอบ	37	48.7
3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น			
	ตอบ	45	59.2
	ไม่ตอบ	31	40.8
3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ			
	ตอบ	42	55.3
	ไม่ตอบ	34	44.7

3.7 เน้นการศึกษาศาสนา			
	ตอบ	25	32.9
	ไม่ตอบ	51	67.1
3.8 อื่น ๆ			
	ตอบ	5	6.6
	ไม่ตอบ	71	93.4
4. สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุฏบะฮ์ที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์			
	ตอบ	18	23.7
	ไม่ตอบ	58	76.3
4.2 ชอบเคาะฏีบที่มีทักษะในการนำเสนอคุฏบะฮ์			
	ตอบ	35	46.1
	ไม่ตอบ	41	53.9
4.3 ชอบบรรยากาศมีสติตและสถานที่			
	ตอบ	6	7.9
	ไม่ตอบ	70	92.1
4.4 อื่น ๆ			
	ตอบ	0	0
	ไม่ตอบ	76	100
5. สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุฏบะฮ์ที่มีสติตแห่งนี้? (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)			
5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง			
	ตอบ	48	63.2
	ไม่ตอบ	28	36.8
5.2 เคาะฏีบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ			
	ตอบ	43	56.6
	ไม่ตอบ	33	43.4
5.3 เคาะฏีบอ่านจากหนังสือ กระดาษ			
	ตอบ	55	72.4
	ไม่ตอบ	21	27.6
5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุฏบะฮ์เป็นประจำ			
	ตอบ	13	17.1
	ไม่ตอบ	63	82.9
5.5 อื่น ๆ			
	ตอบ	3	3.9
	ไม่ตอบ	73	96.1

6. หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่คณะผู้บเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮ			
ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?			
6.1 อยากให้คณะผู้บมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮ			
	เสนอ	40	52.6
	ไม่เสนอ	36	47.4
6.2 คณะผู้บควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา			
	เสนอ	49	64.5
	ไม่เสนอ	27	35.5
6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน			
	เสนอ	21	27.6
	ไม่เสนอ	55	72.4
6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮด้วยการอบรม			
	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.5 นำเสนอคุณบะฮด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ			
	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์			
	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ			
	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.8 ขอให้คุณบะฮด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย			
	เสนอ	41	53.9
	ไม่เสนอ	35	46.1
6.9 ขอให้ชัดเจนยชัดเจนคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด			
	เสนอ	48	63.2
	ไม่เสนอ	28	36.8
6.10 เสียงคณะผู้บควรดังและชัดเจนมากกว่านี้			
	เสนอ	13	17.1
	ไม่เสนอ	63	82.9
6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของคณะผู้บควรรักษาไว้			
	เสนอ	13	17.1
	ไม่เสนอ	63	82.9

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณภาพให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ	เสนอ	15	19.7
	ไม่เสนอ	61	80.3
6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณภาพ	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.14 คุณธรรมที่เกิดขึ้นจากการฟังคุณภาพ	เสนอ	76	100.0
	ไม่เสนอ	0	0
6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณภาพบ้าง	เสนอ	18	23.7
	ไม่เสนอ	58	76.3
6.16 อื่น ๆ	เสนอ	9	11.8
	ไม่เสนอ	67	88.2

จากแบบสอบถามข้างต้น ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามถึงผลของการฟังคุณภาพวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา

ข้อ 1 ท่านคิดว่าเคาะฆ้องที่มีสญิตในหมู่บ้านท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณภาพหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดว่า เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 96.1 ตอบว่าไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 3.9

ข้อ 2 ท่านคิดว่าวิธีการนำเสนอคุณภาพวันศุกร์ควรพัฒนาด้านใดมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบดังนี้

2.1 เลือกเคาะฆ้องที่มีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 61.8 และร้อยละ 38.2 ไม่ตอบ

2.2 การเตรียมตัวด้านเนื้อหาของเคาะฆ้องก่อนขึ้นคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

2.3 การเน้นเสียงสูง-ต่ำขณะนำเสนอคุณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 59.2 และร้อยละ 40.7 ไม่ตอบ

2.4 เรื่องอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าคุณภาพควรพัฒนาในทุกด้าน โดยเฉพาะพัฒนาในด้านบริหารจัดการ บริหารผู้นำเสนอคุณภาพ ทักษะและวิธีการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 31.6 และร้อยละ 68.4 ไม่ตอบ

ข้อ 3 ท่านคิดว่าคุณภาพวันศุกร์ เคาะฆ้องควรเน้นด้านใดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดคุณธรรมมากที่สุด? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้

- 100
- 3.1 เน้นให้ผู้ฟังย้ำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 100
- 3.2 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 100
- 3.3 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 50.0 และร้อยละ 50.0 ไม่ตอบ
- 3.4 เน้นให้ประกอบคุณงามความดีและผลตอบแทน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 51.3 และร้อยละ 48.7 ไม่ตอบ
- 3.5 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 59.2 และร้อยละ 40.8 ไม่ตอบ
- 3.6 เน้นเรื่องการขัดเกลาจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 55.3 และร้อยละ 44.7 ไม่ตอบ
- 3.7 เน้นการศึกษาศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 32.9 และร้อยละ 67.1 ไม่ตอบ
- 3.8 เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเน้นในการนำเสนอคุณบะฮ์ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าควรเน้นสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 6.6 และร้อยละ 93.4 ไม่ตอบ
- ข้อ 4 สาเหตุใดที่ทำให้ท่านสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติตแห่งนี้? โดยให้ตอบได้มากกว่า 1 ข้อดังนี้
- 4.1 ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 23.7 และร้อยละ 76.3 ไม่ตอบ
- 4.2 ชอบเคาะฏีบที่มีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ์ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 46.1 และร้อยละ 53.9 ไม่ตอบ
- 4.3 ชอบบรรยากาศมีสติตและสถานที่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคิดเป็นร้อยละ 7.9 และร้อยละ 92.1 ไม่ตอบ
- 4.4 เรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับความสนใจที่จะฟังคุณบะฮ์ที่มีสติตนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 0 และร้อยละ 100 ไม่ตอบ
- ข้อ 5 สาเหตุที่ทำให้ท่านไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮ์ที่มีสติตแห่งนี้? โดยตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ
- 5.1 เนื้อหาซ้ำ ๆ เดิม ๆ ที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 63.2 และร้อยละ 36.8 ไม่ตอบ
- 5.2 เคาะฏีบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 56.6 และร้อยละ 43.3 ไม่ตอบ
- 5.3 เคาะฏีบอ่านจากหนังสือ กระดาษ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 72.4 และร้อยละ 27.6 ไม่ตอบ
- 5.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮ์เป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบ คิดเป็นร้อยละ 17.1 และร้อยละ 82.9 ไม่ตอบ

5.5 เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่ค่อยสนใจฟังคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเนื่องจากผู้นำเสนอคุณบะฮูเป็นคนเดิม ไม่มีเรื่องใหม่ในเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 3.9 และร้อยละ 96.1 ไม่ตอบ

ข้อ 6 หากท่านมีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮู ท่านจะเสนออะไรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเภทและคิดเป็นร้อยละดังต่อไปนี้

6.1 อยากให้เคาะฎิบมีการเตรียมตัวก่อนคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 52.6 และร้อยละ 47.4 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.2 เคาะฎิบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 64.5 และร้อยละ 35.5 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.3 ขอให้นำเสนอคุณบะฮูด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 27.6 และร้อยละ 72.4 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.4 ขอให้เสริมทักษะในการนำเสนอคุณบะฮูด้วยการอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.5 นำเสนอคุณบะฮูด้วยปากเปล่า อย่าอ่านจากหนังสือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.6 ขอให้นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.7 ขอให้ใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.8 ขอให้คุณบะฮูด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 53.9 และร้อยละ 46.1 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.9 ขอให้ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 63.2 และร้อยละ 36.8 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.10 เสียงเคาะฎิบควรดังและชัดเจนมากกว่านี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 17.1 และร้อยละ 82.9 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.11 บุคลิกความน่าเชื่อถือของเคาะฎิบควรรักษาไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 17.1 และร้อยละ 82.9 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.12 ขอให้รักษาเวลาคุณบะฮูให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 19.7 และร้อยละ 80.3 ไม่แสดงความคิดเห็น

6.13 ควรคำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.14 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณบะฮู ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 100

6.15 ขอให้เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณบะฮ์บ้าง ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 23.7 และร้อยละ 76.3 ไม่เสนอความคิดเห็น

6.16 เรื่องอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นให้แก่เคาะฎิบในเรื่องต่าง ๆ เช่น ให้เคาะฎิบได้รับการอบรมวิธีการนำเสนอคุณบะฮ์ที่กะทัดรัด มีจิตวิญญาณเป็นดาอีย์ มีความเป็นเคาะฎิบที่เชี่ยวชาญ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และร้อยละ 88.2 ไม่เสนอความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็นจากการฟังคุณบะฮ์วันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลามีดังนี้ เคาะฎิบเป็นผู้ที่เหมาะสมในการนำเสนอคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 96.1 วิธีการนำเสนอคุณบะฮ์วันศุกร์ควรพัฒนาด้านต่างๆ คือ เคาะฎิบควรมีทักษะและความรู้ในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 61.8 เคาะฎิบควรเตรียมตัวด้านเนื้อหาก่อนขึ้นคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ควรเน้นเสียงสูง-ต่ำ ขณะนำเสนอคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 59.2 คุณบะฮ์ควรพัฒนาในทุกด้านโดยเฉพาะพัฒนาในด้านบริหารจัดการ บริหารผู้นำเสนอคุณบะฮ์ ทักษะและวิธีการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 31. ควรเน้นให้ผู้ฟังยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ ให้คิดเป็นร้อยละ 100 เน้นการปฏิบัติตามอัลกุรอานและอัซสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100 เน้นเรื่องความตายและอาคิเราะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 50.0 เน้นให้ประกอบคุณงามความดี และผลตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 51.3 เน้นให้ห่างไกลจากความชั่วและผลร้ายที่จะเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 59.2 เน้นการศึกษาศาสนา คิดเป็นร้อยละ 32.9 และเน้นสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 6.6

สาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังส่วนหนึ่งสนใจฟังคุณบะฮ์คือ ชอบในเนื้อหาที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์ คิดเป็นร้อยละ 23.7 เคาะฎิบมีทักษะในการนำเสนอคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 46.1 ชอบบรรยากาศมัสญิดและสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 7.9 แต่สาเหตุที่ทำให้ผู้ฟังไม่สนใจฟังคุณบะฮ์คือ เนื้อหาซ้ำๆ เดิมๆ ไม่มีเรื่องใหม่ ส่วนใหญ่เรื่องที่เคยฟังมาแล้วหลายครั้ง คิดเป็นร้อยละ 63.2 เคาะฎิบไม่มีทักษะความสามารถในการนำเสนอ คิดเป็นร้อยละ 56.6 เคาะฎิบอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 72.4 ง่วงนอนหรือหลับขณะฟังคุณบะฮ์เป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 17.1 เคาะฎิบเป็นคนเดิม คิดเป็นร้อยละ 3.9

หากผู้ฟังคุณบะฮ์มีโอกาสได้เสนอความคิดเห็นแก่เคาะฎิบเพื่อพัฒนาการนำเสนอคุณบะฮ์ ผู้ฟังได้เสนอความคิดเห็นดังนี้ ให้เคาะฎิบเตรียมตัวก่อนคุณบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 52.6 เคาะฎิบควรมีความรู้ด้านศาสนาและมีทักษะการใช้ภาษา คิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 64.5 ให้นำเสนอคุณบะฮ์ด้วยหัวข้อและเนื้อหาที่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 27.6 คุณบะฮ์ด้วยภาษาถิ่น อาจแทรกภาษากลางบ้างเล็กน้อย คิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 53.9 ชัดถ้อยชัดคำในการอ่านอัลกุรอาน อัลฮะดีษ และพูด คิดเป็นร้อยละ 63.2 เสียงเคาะฎิบควรดังและชัดเจนมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 17.1 บุคลิกความน่าเชื่อถือ คิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 17.1 รักษาเวลาคุณบะฮ์ให้พอเหมาะกับผู้ฟังที่ต้องทำงานต่อ คิดเป็นร้อยละ 19.7 เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้นำเสนอคุณบะฮ์บ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.7 ให้เคาะฎิบได้รับการอบรมวิธีการนำเสนอคุณบะฮ์ที่กะทัดรัด มีจิตวิญญาณเป็นดาอีย์ มีความเป็นเคาะฎิบที่เชี่ยวชาญ คิดเป็นร้อยละ 11.8 คุณธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการฟังคุณบะฮ์ คำนึงถึงความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคุณบะฮ์ ให้เสริมทักษะด้วยการอบรม นำเสนอคุณบะฮ์ด้วยปากเปล่า ไม่อ่านจากหนังสือตั้งแต่ต้นจนจบ นำเสนอเรื่องใกล้ตัวและทันเหตุการณ์ และใช้ภาษาง่ายๆ เป็นภาษาพูดไม่ใช่ภาษาทางการ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 สรุปแบบสอบถามจากเคาะสุ่มในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.4.1 สรุปแบบสอบถามเคาะสุ่มในจังหวัดนราธิวาสจำนวน 152 คน

3.4.1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นำชุมชนวันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส

1.อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-25 ปี	0	0
26-30 ปี	0	0
31-35 ปี	8	5.3
36-40 ปี	19	12.5
41-45 ปี	61	40.1
46-50 ปี	64	42.1
51 ปีขึ้นไป	0	0
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับติดาอีย์	0	0
มุตะวัชชิต	0	0
ษะนะวีย	96	63.2
อนุปริญญา	31	20.4
ปริญญาตรี	8	5.3
อื่น ๆ	17	11.2
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	7	4.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	11	7.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	67	44.1
อนุปริญญา	65	42.8
ปริญญาตรี	2	1.3
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
อื่น ๆ	0	0
4. อาชีพ		
ครูสอนศาสนา (อุสตาส)	4	2.6
วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ	28	18.4
เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา	13	8.6
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ	2	1.3
ชาวสวน-ชาวไร่- ชาวนา	15	9.9
ประกอบอาชีพส่วนตัว	67	44.1
อื่น ๆ	22	14.5

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร

ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	152	100.0	0	0
	ฟัง	152	100.0	0	0
	เขียน	152	100.0	0	0
	อ่าน	152	100.0	0	0
ภาษาไทย	พูด	152	100.0	0	0
	ฟัง	152	100.0	0	0
	เขียน	152	100.0	0	0
	อ่าน	152	100.0	0	0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลทั่วไปตอนที่ 1 ของกลุ่มผู้ที่ได้รับการสอบถามจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดนราธิวาสจำนวน 152 คน มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคืออายุ 41-45 ปี 36-40 ปี 31-35 ปี และ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.1 12.5 และ 5.3 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สูงสุดร้อยละ 63.2 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นอนุปริญญา และ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.4 และ 5.3 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 44.1 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นอนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.5 7.2 4.6 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 44.1 รองลงมาประกอบวิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ อาชีพอื่น ๆ ชาวสวน ชาวไร่ ชาวนา เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา ครูสอนศาสนา และข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 18.4 14.5 9.9 8.6 2.6 และ 1.3 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0

สรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดนราธิวาสในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สูงสุดร้อยละ 63.2 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 44.1 ประกอบอาชีพส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 44.1 มีทักษะ

ด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0

3.4.1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮู

แบบสอบถาม	จำนวน (152)	ร้อยละ
1. ใครเป็นเคาะฎิบเป็นประจำที่มีสติตแห่งนี้		
อิหม่าม	22	14.5
เคาะฎิบ	23	15.1
บิหลัน	16	10.5
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	32	21.1
สลับกันคุณบะฮูด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก	59	38.8
อื่น ๆ	0	0
2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮูวันศุกร์เป็นอย่างไร?		
อ่านจากหนังสือคุณบะฮู 12 เดือนที่เป็นเล่ม	90	59.2
อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง	44	28.9
บรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือ/เอกสาร	18	11.8
อื่น ๆ		
3. เนื้อหาคุณบะฮูที่มีการเน้นเป็นเรื่องอะไร? (คิดเป็นร้อยละตามผู้ตอบแบบสอบถาม)		
การประกอบอิบาดะฮ์	81	53.3
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	152	100
รำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	152	100
ชีวประวัติท่านนบีและเรื่องราวในประวัติศาสตร์	57	37.5
วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน	13	8.6
เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	148	97.4
คุณธรรมและจริยธรรม	148	97.4
อื่น ๆ	36	23.7
4. ภาษาใดที่ผู้นำเสนอคุณบะฮูมักใช้ในการคุณบะฮู?		
ภาษามลายูกลาง	105	69.1
ภาษามลายูถิ่น	42	27.1
ภาษาไทยกลาง	0	0
ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคุณบะฮูที่ 1 ภาษาไทยในคุณบะฮูที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณบะฮูที่ 1 ภาษามลายูในคุณบะฮูที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูทั้งในสองคุณบะฮู	5	3.3
อื่น ๆ	0	0

5. เวลาในการนำเสนอคุณบะฮ์ทั้งสองรวมเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	22	14.5
15-20 นาที	69	45.4
20-25 นาที	35	23.0
25-30 นาที	26	17.1
อื่น ๆ	0	0
6. แบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไรในการนำเสนอคุณบะฮ์?		
คุณบะฮ์แรกยาวเท่ากับคุณบะฮ์ที่สอง	14	9.2
คุณบะฮ์แรกยาวกว่าคุณบะฮ์ที่สอง	114	75.0
คุณบะฮ์แรกสั้นกว่าคุณบะฮ์ที่สอง	22	14.5
อื่น ๆ	0	0
7. ท่านคิดว่าการนำเสนอคุณบะฮ์สั้นหรือยาวที่มีผลต่อผู้ฟัง?		
คุณบะฮ์สั้นมีผลมากกว่า	45	29.6
คุณบะฮ์ยาวมีผลมากกว่า	78	51.3
อื่น ๆ	29	19.1
8. คุณบะฮ์วันศุกร์สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่?		
ได้มากที่สุด	100	65.8
ได้พอสมควร	38	25.0
ได้น้อย	14	9.2
อื่น ๆ	0	0
9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮ์หรือไม่?		
ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก	60	39.5
ให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน	55	36.2
ไม่ให้ความสนใจ	25	16.4
อื่น ๆ	12	7.9

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากการสอบถามเคาะฆ็อบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 152 คน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. เคาะฆ็อบเป็นประจำที่มีสติในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือมีการสลับกันคุณบะฮ์ด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคือบุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ เคาะฆ็อบ อิหม่าม และบิหลัน คิดเป็นร้อยละ 21.1 15.1 14.5 และ 10.5 ตามลำดับ

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮ์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาคือ อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง และบรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 28.9 และ 11.8 ตามลำดับ

3. เนื้อหาคุณภะฮะที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังที่ผู้ตอบแบบสอบถามคือ วิธีชีวิตความเป็นอยู่ การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮะ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือการยึดมั่นกับอัลกุรอานและ อัสสุนนะฮะ และเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 97.4 เท่ากัน การประกอบอิบาตะฮะ ชีวประวัติในปีและประวัติศาสตร์อิสลาม อื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องการตักเตือนที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง และ วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 53.3 37.5 23.7 และ 8.6 ตามลำดับ

4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณภะฮะเป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ภาษามลายูกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.1 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 27.1

5. เวลาใช้ในการคุณภะฮะ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ 20-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 23.0 17.1 และ 14.5 ตามลำดับ

6. การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณภะฮะ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณภะฮะ แรกยาวกว่าคุณภะฮะที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือคุณภะฮะแรกสั้นกว่าคุณภะฮะที่สอง และคุณภะฮะแรกยาวเท่ากับคุณภะฮะที่สอง คิดเป็นร้อยละ 14.5 และ 9.2 ตามลำดับ

7. การนำเสนอคุณภะฮะสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณภะฮะยาวมีผลต่อผู้ฟังมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาคือมีการคุณภะฮะสั้น และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งมีการคุณภะฮะพอสมควร บางครั้งมีการคุณภะฮะยาวเนื่องจากเนื้อหาที่มีการอธิบายให้กระจ่างตามโอกาสของเคาะฎิบบางท่าน คิดเป็นร้อยละ 29.6 และ 19.1 ตามลำดับ

8. ผู้ฟังสามารถนำคุณภะฮะวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาคือได้พอสมควร และได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 25.0 และ 9.2 ตามลำดับ

9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณภะฮะมากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ให้ความสนใจอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาคือให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน ไม่ให้ความสนใจ และอื่น ๆ เนื่องจากบางครั้งเนื้อหาคุณภะฮะเป็นรู้จักกันในหมู่ผู้ร่วมละหมาด บางคนอยู่นอกมัสญิด บางคนพูดกับคนรอบข้าง และบางคนเป็นเยาวชนในหมู่บ้านที่มักไม่ให้ความสำคัญกับการฟังคุณภะฮะ คิดเป็นร้อยละ 36.2 16.4 และ 7.9 ตามลำดับ

สรุปการสอบถามเคาะฎิบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณภะฮะวันศุกร์ในจังหวัดนราธิวาส คือ เคาะฎิบมีการสลับกัน ด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก คิดเป็นร้อยละ 38.8 รูปแบบการนำเสนอคุณภะฮะด้วยการอ่านจากหนังสือคุณภะฮะ คิดเป็นร้อยละ 59.2 เนื้อหาคุณภะฮะมีการเน้นเรื่อง วิธีชีวิตความเป็นอยู่และการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮะ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอคุณภะฮะคือภาษามลายูกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.1 เวลาใช้ในการคุณภะฮะระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 45.4 คุณภะฮะแรกยาวกว่าคุณภะฮะที่สอง คิดเป็นร้อยละ 75.0 คุณภะฮะยาวมีผลต่อผู้ฟังมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.3 ผู้ฟังสามารถนำคุณภะฮะวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.8 ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณภะฮะเป็นอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 39.5

3.4.1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเคาะสุ่มเพื่อพัฒนาสังคม

ความคิดเห็นของผู้นำเสนอคุณบะฮฺ	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการเชิญชวน ตะวาฮฺฮฺหรือไม่?	ใช่	149	98.0
	ไม่ใช่	3	2.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0
2. ท่านคิดว่าคุณบะฮฺสิ้น-ยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่?	ใช่	115	76.0
	ไม่ใช่	37	24.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0
3. ท่านคิดว่าเนื้อหาคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่?	ใช่	67	42.8
	ไม่ใช่	85	57.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0
4. คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่?	ใช่	149	98.0
	ไม่ใช่	3	2.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0
5. การตักวาต่ออัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์หรือไม่?	ใช่	117	77.0
	ไม่ใช่	35	23.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		152	100.0
6. คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม			
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)		จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เลือกหัวข้อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน		141	92.8
นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม		122	80.3
พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน		90	59.2
คุณบะฮฺโดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร		147	96.7
7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง			
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)			
อะกีเตฮฺ (หลักการศรัทธา)		152	100
ฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม)		101	66.4
ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน)		81	53.3
อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีซัหมัด ﷺ)		85	55.9

อัลสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ)	81	53.3
ตะเสาวฟู (การขัดเกลาจิตใจ)	77	50.7
อื่น ๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ)	66	43.4

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเคาะสุ่มเพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 152 คนมีดังนี้

1. การนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอะฮฺหรือไม ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ ใช่ คิดเป็นร้อยละ 98.0 และตอบว่าไม่ใช่ คิดเป็นร้อยละ 2.0

2. การคุณบะฮฺสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุณบะฮฺสั้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.0 และคุณบะฮฺยาว คิดเป็นร้อยละ 24.0

3. การนำเสนอคุณบะฮฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 57.2 และตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 42.8

4. คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 98.0 และตอบว่าไม่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คิดเป็นร้อยละ 2.0

5. การตักวาต่ออัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 77.0 รองลงมาตอบว่าไม่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.0

6. คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้และคุณธรรมผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ คุณบะฮฺโดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 96.7 รองลงมาตอบว่า เลือกหัวข้อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม และพูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน คิดเป็นร้อยละ 92.8 80.3 และ 59.2 ตามลำดับ

7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 152 คน คือ ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม) อัลอะดีบ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัลสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) ตัฟซีร (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ตะเสาวฟู (การขัดเกลาจิตใจ) และอื่น ๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ) คิดเป็นร้อยละ 66.4 55.9 53.3 53.3 และ 43.4 ตามลำดับ

สรุปแบบสอบถามเคาะสุ่มเพื่อพัฒนาสังคมคือ การนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 98.0 การคุณบะฮฺสั้นมีผลต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 76.0 การนำเสนอคุณบะฮฺไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 57.2 คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 98.0 การตักวาต่ออัลลอฮฺ ﷻ เกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 77.0 คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้และคุณธรรม อาทิ คุณบะฮฺโดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร เลือกหัวข้อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม และพูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน

ความรู้ที่ควรบรรจุในกฎบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง คือ ความรู้เกี่ยวกับ อะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 100.0 ความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม) อัลดะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัศลีเราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ) และอื่นๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และ เตือนสติ) คิดเป็นร้อยละ 66.4 55.9 53.3 53.3 และ 43.4 ตามลำดับ

3.4.2 สรุบบแบบสอบถามเคาะฎีบในจังหวัดปัตตานี จำนวน 228 คน

3.4.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นำกฎบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัด

ปัตตานี

1.อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-25 ปี	1	0.4
26-30 ปี	2	0.9
31-35 ปี	11	4.8
36-40 ปี	25	11.0
41-45 ปี	52	22.8
46-50 ปี	97	42.5
51 ปีขึ้นไป	40	17.5
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับตีดอฮ์ยฺ	0	0
มุตะวัชชิต	7	3.1
ชะนะวียฺ	39	17.1
อนุปริญญา	9	3.9
ปริญญาตรี	131	57.5
อื่น ๆ	42	18.4
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	20	8.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	8.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	96	42.1
อนุปริญญา	89	39.0
ปริญญาตรี	3	1.3
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
อื่น ๆ	0	0
4. อาชีพ		
ครูสอนศาสนา (อุस्ताซ)	81	35.5
วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ	33	14.5

เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา	8	3.5
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ	2	0.9
ชาวนวน-ชาวไร่- ชาวนา	29	12.7
ประกอบอาชีพส่วนตัว	75	32.9
อื่น ๆ	0	0

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร

ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	228	100.0	0	0.0
	ฟัง	228	100.0	0	0.0
	เขียน	228	100.0	0	0.0
	อ่าน	228	100.0	0	0.0
ภาษาไทย	พูด	228	100.0	0	0.0
	ฟัง	228	100.0	0	0.0
	เขียน	228	100.0	0	0.0
	อ่าน	228	100.0	0	0.0

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 1 ผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดปัตตานีจำนวน 228 คน มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคืออายุ 41-45 ปี 51 ปีขึ้นไป 36-40 ปี 31-35 ปี 26-30 ปี และ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 17.5 11.0 4.8 0.9 และ 0.4 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 57.2 รองลงมาคือวุฒิอื่นๆ ที่รวมถึงการศึกษานอกระบบและการศึกษาจากระบบปอเนาะที่ไม่มีวุฒิการศึกษา การศึกษาระดับอนุปริญญา ชะนะเวีย แลมุตะวะชิต คิดเป็นร้อยละ 18.4 17.1 3.9 และ 3.1 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 42.1 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 39.0 8.8 8.8 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพครูสอนศาสนา (อุสตาซ) มากที่สุดร้อยละ 35.5 รองลงมาประกอบอาชีพส่วนตัว วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ ชาวนา ชาวนวน ชาวไร่ เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา และข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 14.5 12.7 3.5 และ 0.9 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0

สรุปข้อมูลส่วนตัวกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดปัตตานีในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.5 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 57.2 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 42.1 ประกอบอาชีพครูสอนศาสนา (อุstadah) มากที่สุดร้อยละ 35.5 และมีทักษะด้านภาษาในการสื่อสารทั้งภาษามลายูและภาษาไทย ทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0

3.4.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอคุณสมบัติ

แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ใครเป็นเคาะกู๊บบเป็นประจำที่มีสติดีแห่งนี้		
อิหม่าม	50	21.9
เคาะกู๊บบ	34	14.9
บิหลัน	25	11.0
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	34	14.9
สลับกันคุณสมบัติด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก	85	37.3
อื่น ๆ	0	0
2. รูปแบบการนำเสนอคุณสมบัติวันศุกร์เป็นอย่างไร?		
อ่านจากหนังสือคุณสมบัติ 12 เดือนที่เป็นเล่ม	137	60.1
อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง	74	32.5
บรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือ/เอกสาร	17	7.5
อื่น ๆ	0	0
3. เนื้อหาคุณสมบัติที่มีการเน้นเป็นเรื่องอะไร? (คิดเป็นร้อยละตามผู้ตอบแบบสอบถาม)		
การประกอบอิบาดะฮ์	102	44.7
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	74	32.5
รำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	228	100.0
ชีวประวัติท่านนบีและเรื่องราวในประวัติศาสตร์	93	40.8
วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน	19	8.3
เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีซ	228	100.0
คุณธรรมและจริยธรรม	50	21.9
อื่น ๆ	17	7.5
4. ภาษาใดที่ผู้นำเสนอคุณสมบัติมักใช้ในการคุณสมบัติ?		
ภาษามลายูกลาง	173	75.9
ภาษามลายูถิ่น	55	24.1
ภาษาไทยกลาง	0	0

ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคุญบะฮ์ที่ 1 ภาษาไทยในคุญบะฮ์ที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุญบะฮ์ที่ 1 ภาษามลายูในคุญบะฮ์ที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูทั้งในสองคุญบะฮ์	0	0
อื่น ๆ	0	0
5. เวลาในการนำเสนอคุญบะฮ์ทั้งสองรวมเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	29	12.7
15-20 นาที	94	41.2
20-25 นาที	57	25.0
25-30 นาที	48	21.1
อื่น ๆ	0	0
6. แบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไรในการนำเสนอคุญบะฮ์?		
คุญบะฮ์แรกยาวเท่ากับคุญบะฮ์ที่สอง	76	33.3
คุญบะฮ์แรกยาวกว่าคุญบะฮ์ที่สอง	98	43.0
คุญบะฮ์แรกสั้นกว่าคุญบะฮ์ที่สอง	54	23.7
อื่น ๆ		
7. ท่านคิดว่าการนำเสนอคุญบะฮ์สั้นหรือยาวที่มีผลต่อผู้ฟัง?		
คุญบะฮ์สั้นมีผลมากกว่า	70	30.7
คุญบะฮ์ยาวมีผลมากกว่า	116	50.9
อื่น ๆ	42	18.4
8. คุญบะฮ์วันศุกร์สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่?		
ได้มากที่สุด	176	77.2
ได้พอสมควร	37	16.2
ได้น้อย	15	6.6
อื่น ๆ		
9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุญบะฮ์หรือไม่?		
ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก	87	38.2
ให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน	85	37.3
ไม่ให้ความสนใจ	16	7.0
อื่น ๆ	40	17.5

จากแบบสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากการสอบถามเคาะฆิ๊บเกี่ยวกับการนำเสนอคุญบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 228 คน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. เคาะฆิ๊บเป็นประจำที่มีสติในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือมีการสลับกันคุญบะฮ์ด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.3 รองลงมาคืออิหม่าม

เคาะก๊อบ บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลั่น คิดเป็นร้อยละ 21.9 14.9 14.9 และ 11.0 ตามลำดับ

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮฺที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮฺ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.1 รองลงมาคือ อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง และบรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 32.5 และ 7.5 ตามลำดับ

3. เนื้อหาคุณบะฮฺที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัสนุนนะฮฺและการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือ การประกอบอิบาเดฮฺ ชีวประวัตินบีและประวัติศาสตร์อิสลาม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องการตักเตือนและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังคิดเป็นร้อยละ 44.7 40.8 32.5 21.9 8.3 และ 7.5 ตามลำดับ

4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮฺเป็นประจำผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือภาษามลายูกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 24.1

5. เวลาใช้ในการคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาคือ 20-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.0 21.1 และ 12.7 ตามลำดับ

6. การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮฺ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮฺแรกยาวกว่าคุณบะฮฺที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาคือคุณบะฮฺแรกยาวเท่ากับคุณบะฮฺที่สอง และคุณบะฮฺแรกสั้นกว่าคุณบะฮฺที่สอง คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ 23.7 ตามลำดับ

7. การนำเสนอคุณบะฮฺสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุณบะฮฺยาวมีผลต่อผู้ฟังมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมาคือมีการคุณบะฮฺสั้น และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งมีการคุณบะฮฺยาว-สั้นพอสมควร บางครั้งมีการคุณบะฮฺยาวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมุสลิมหรือเหตุการณ์ที่เกิดกับพี่น้องมุสลิมในบางประเทศ คิดเป็นร้อยละ 30.7 และ 18.4 ตามลำดับ

8. ผู้ฟังสามารถนำคุณบะฮฺวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาคือได้พอสมควร และได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 16.2 และ 6.6 ตามลำดับ

9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮฺมากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน อื่น ๆ เนื่องจากเคาะก๊อบเป็นคนเดิม บางครั้งเนื้อหาคุณบะฮฺเป็นเนื้อหาที่คนในหมู่บ้านเคยฟังมาแล้ว บางคนพูดคุยขณะฟังคุณบะฮฺ และบางส่วนเป็นเยาวชนที่ร่วมละหมาดวันศุกร์พร้อมกับผู้ใหญ่ที่มักพูดคุยขณะเคาะก๊อบกำลังคุณบะฮฺ และไม่ให้ความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 37.3 17.5 และ 7.0 ตามลำดับ

สรุปการสอบถามเคาะก๊อบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์ในจังหวัดปัตตานี มีดังนี้ เคาะก๊อบเป็นประจำที่มีสถิติผู้ให้สอบถามมีการสลับกันคุณบะฮฺด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก คิดเป็นร้อยละ 37.3 รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮฺด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 60.1 เนื้อหาคุณบะฮฺที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังคือ เรื่องการยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัสนุนนะฮฺและการรำลึก

ถึงวันอาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอคือภาษามลาญกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.9 สัดส่วนเวลาในการนำเสนอคือ คุฏบะฮ์แรกยาวกว่าคุฏบะฮ์ที่สอง คิดเป็นร้อยละ 43.0 การนำเสนอคุฏบะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 50.9 ผู้ฟังสามารถนำคุฏบะฮ์วันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 77.2 ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุฏบะฮ์เป็นอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 38.2

3.4.2.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเคาะฆีบเพื่อพัฒนาสังคม

ความคิดเห็นของผู้นำเสนอคุฏบะฮ์	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคุฏบะฮ์วันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการเชิญชวน ตะอวะฮ์หรือไม่?	เป็น	228	100.0
	ไม่เป็น	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
2. ท่านคิดว่าคุฏบะฮ์สั้น-ยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่	สั้น	53	23.2
	ยาว	175	76.8
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
3. ท่านคิดว่าเนื้อหาคุฏบะฮ์วันศุกร์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่	เป็น	72	31.6
	ไม่เป็น	156	68.4
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
4. คุฏบะฮ์วันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่	พัฒนา	214	93.9
	ไม่พัฒนา	14	6.1
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
5. การตักวาต่ออัลลอฮ์เกิดขึ้นจากการคุฏบะฮ์วันศุกร์หรือไม่	เกิดขึ้น	168	73.7
	ไม่เกิดขึ้น	60	26.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		228	100.0
6. คุฏบะฮ์ควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม			
รูปแบบที่ควรพัฒนา		จำนวน	ร้อยละ
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)			
พัฒนาที่ตัวเคาะฆีบให้มีทักษะในการนำเสนอ		85	32.2
นำเสนอเรื่องใกล้ตัว เรื่องในครอบครัว ในชุมชน		142	62.2
พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย		156	68.4
คุฏบะฮ์โดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร		64	28.0

กฎบะฮฺโดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร	64	28.0
ให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามวางนโยบายให้ชัดเจน	187	82.0
ผู้ร่วมละหมาดควรให้ความสำคัญกับการฟังกฎบะฮฺ	199	87.2
บรรจุความรู้ใหม่ ๆ หรือสะกิดความรู้สึกลงในบางครั้ง	78	34.2
ทั้งความรู้และคุณธรรมในกฎบะฮฺต้องชัดเจน	59	22.8

7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในกฎบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)

อะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา)	228	100.0
ฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม)	87	38.2
ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน)	123	53.9
อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ)	126	55.3
อัสสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ)	125	54.8
ตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ)	127	55.7
อื่น ๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ)	142	62.3

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเคาะสุ๊บบเพื่อพัฒนาสังคม
ในจังหวัดปัตตานี จำนวน 228 คน มีดังนี้

1. การนำเสนอกฎบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺหรือไม่ ผู้ตอบ
แบบสอบถามตอบคือ ใช่ คิดเป็นร้อยละ 100.0

2. การกฎบะฮฺสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือกฎบะฮฺ
ยาวมีผล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.8 และกฎบะฮฺสั้น คิดเป็นร้อยละ 23.2

3. การนำเสนอกฎบะฮฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมาก
ที่สุดคือไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 68.4 และตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 31.6

4. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในกฎบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อย
ละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 228 คน คือ ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮฺ (หลักการ
ศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือเน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ ความรู้เกี่ยวกับตะ
เสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ) อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัสสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ
(ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติ
อิสลาม)คิดเป็นร้อยละ 62.3 55.7 55.3 54.8 53.3 และ 38.2 ตามลำดับ

5. กฎบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่ ผู้ตอบ
แบบสอบถามตอบมากที่สุดคือสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 93.9 และ
ตอบว่าไม่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คิดเป็นร้อยละ 6.1

6. การตักวาต่ออัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการกฎบะฮฺวันศุกร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอบมากที่สุดคือ เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาตอบว่าไม่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 26.3

7. คุฏบะฮ์ควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรมผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ ผู้ร่วมละหมาดควรให้ความสำคัญกับการฟังคุฏบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 87.2 รองลงมาคือ ให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามวางนโยบายให้ชัดเจน พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย นำเสนอเรื่องใกล้ตัว เรื่องในครอบครัว ในชุมชน บรรจุความรู้ใหม่ ๆ หรือสะกิดความรู้สึกในบางครั้ง พัฒนาที่ตัวเคาะฎิบให้มีทักษะในการนำเสนอ คุฏบะฮ์โดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร และเน้นทั้งความรู้และคุณธรรมในคุฏบะฮ์ ต้องชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 82.0 68.4 62.2 34.2 32.2 28.0 และ 22.8 ตามลำดับ

สรุปแบบสอบถามเคาะฎิบเพื่อพัฒนาสังคม คือการนำเสนอคุฏบะฮ์วันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การคุฏบะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 76.8 การนำเสนอคุฏบะฮ์ไม่ใช่นำเสนอความรู้ใหม่แก่ผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 68.4 ความรู้ประเภทที่ควรบรรจุในคุฏบะฮ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังคือ ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮ์ (หลักการศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือเน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ ความรู้เกี่ยวกับตะเสวูฟ (การขัดเกลาจิตใจ) อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัศลีเราะฮ์ อันนะบะฮ์วัยยะฮ์ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ์ (บทบัญญัติอิสลาม) คิดเป็นร้อยละ 62.3 55.7 55.3 54.8 53.3 และ 38.2 ตามลำดับและการตักวาต่ออัลลอฮ์ ﷻ เกิดขึ้นจากการคุฏบะฮ์วันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 73.7

คุฏบะฮ์วันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 93.9 แต่คุฏบะฮ์ควรพัฒนาในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม อาทิ ผู้ร่วมละหมาดควรให้ความสำคัญกับการฟังคุฏบะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 87.2 สำนักงานคณะกรรมการอิสลามวางนโยบายให้ชัดเจน พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย นำเสนอเรื่องใกล้ตัว เรื่องในครอบครัว ในชุมชน บรรจุความรู้ใหม่ ๆ หรือสะกิดความรู้สึกในบางครั้ง พัฒนาที่ตัวเคาะฎิบให้มีทักษะในการนำเสนอ คุฏบะฮ์โดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร และเน้นทั้งความรู้และคุณธรรมในคุฏบะฮ์ต้องชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 82.0 68.4 62.2 34.2 32.2 28.0 และ 22.8 ตามลำดับ

3.4.3 สรุปแบบสอบถามผู้นำเสนอคุฏบะฮ์ในจังหวัดยะลาจำนวน 112 คน

3.4.3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นำคุฏบะฮ์วันศุกร์ในจังหวัดยะลา

1.อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-25 ปี	0	0
26-30 ปี	0	0
31-35 ปี 5	7	6.3
36-40 ปี 4	13	11.6
41-45 ปี 2	26	23.2
46-50 ปี 3	20	17.8
51 ปีขึ้นไป	46	41.1

2. ระดับการศึกษาด้านศาสนา					
อับติดาอีย์		0		0	
มุตะวัชชิต		0		0	
ชะนะวีย		62		55.4	
อนุปริญญา		21		18.8	
ปริญญาตรี		5		4.5	
อื่น ๆ		24		21.4	
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ					
ประถมศึกษา		0		0	
มัธยมศึกษาตอนต้น		1		0.9	
มัธยมศึกษาตอนปลาย		51		45.5	
อนุปริญญา		39		34.8	
ปริญญาตรี		12		10.7	
สูงกว่าปริญญาตรี		0		0	
อื่น ๆ		9		8.0	
4. อาชีพ					
ครูสอนศาสนา (อุस्ताซ)		38		33.9	
วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ		10		8.9	
เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา		0		0	
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ		0		0	
ชาวสวน-ชาวไร่- ชาวนา		12		10.7	
ประกอบอาชีพส่วนตัว		43		38.4	
อื่น ๆ		9		8.0	
5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร					
ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	112	100.0	0	0.0
	ฟัง	112	100.0	0	0.0
	เขียน	112	100.0	0	0.0
	อ่าน	112	100.0	0	0.0
ภาษาไทย	พูด	112	100.0	0	0.0
	ฟัง	112	100.0	0	0.0
	เขียน	112	100.0	0	0.0
	อ่าน	112	100.0	0	0.0

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 1 การสอบถามจากผู้นำเสนอ
คุณสมบัติในจังหวัดยะลาจำนวน 112 คน มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1
รองลงมาคืออายุ 41-45 ปี 46.50 ปี 36-40 ปี และ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.2 17.8 11.6 และ 6.3
ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นขณะวัยมากที่สุดร้อยละ 55.4
รองลงมาคือวุฒิอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการศึกษาในระบบปอเนาะที่ไม่มีวุฒิการศึกษา
การศึกษาระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.4 18.8 และ 4.5 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอน
ปลายมากที่สุดร้อยละ 45.5 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญา ปริญญาตรี อื่น ๆ ซึ่งรวมถึง
การศึกษานอกระบบ และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 34.8 10.7 8.0 และ 0.9 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพประกอบอาชีพส่วนตัว มากที่สุด
ร้อยละ 38.4 รองลงมาคือครูสอนศาสนา (อุสตาซ) ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ วิทยากรวิชาการศาสนา
ประจำโรงเรียนสามัญ และอื่น ๆ รวมถึงงานอิสระที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 33.9
10.7 8.9 และ 8.0 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถ
สื่อสารด้วยภาษามลายูและภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0

สรุปข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดยะลาในการวิจัยได้
ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถามมีอายุ 50 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1 มีวุฒิ
การศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นขณะวัยมากที่สุดร้อยละ 55.4 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบ
มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 45.5 ประกอบอาชีพประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ
38.4 มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสารทั้งภาษามลายูและภาษาไทย ทั้งพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อย
ละ 100.0

3.4.3 แบบสอบถามผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดยะลาจำนวน 112 คน

3.4.3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอคุณสมบัติ

แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ใครเป็นเคาะฎิบเป็นประจำที่มีสถิตแห่งนี้		
อิหม่าม	23	20.5
เคาะฎิบ	17	15.2
บิหลัน	17	15.2
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	12	10.7
สลับกันคุณสมบัติด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก	43	38.4
อื่น ๆ	0	0

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์เป็นอย่างไร?		
อ่านจากหนังสือคุณบะฮ 12 เดือนที่เป็นเล่ม	69	61.6
อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง	33	29.5
บรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือ/เอกสาร	10	8.9
อื่น ๆ	0	0
3. เนื้อหาคุณบะฮที่มีการเน้นเป็นเรื่องอะไร? (คิดเป็นร้อยละตามผู้ตอบแบบสอบถาม)		
การประกอบอภิปาตะฮ์	51	45.5
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	61	54.5
รำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	112	100.0
ชีวประวัติท่านนบีและเรื่องราวในประวัติศาสตร์	45	40.2
วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน	4	3.6
เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	112	100.0
คุณธรรมและจริยธรรม	25	22.3
อื่น ๆ	13	11.6
4. ภาษาใดที่ผู้นำเสนอคุณบะฮมักใช้ในการคุณบะฮ?		
ภาษามลายูกลาง	88	78.6
ภาษามลายูถิ่น	24	21.4
ภาษาไทยกลาง	0	0
ภาษาไทยถิ่น	0	0
ภาษามลายูในคุณบะฮที่ 1 ภาษาไทยในคุณบะฮที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณบะฮที่ 1 ภาษามลายูในคุณบะฮที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูทั้งในสองคุณบะฮ	0	0
อื่น ๆ	0	0
5. เวลาในการนำเสนอคุณบะฮทั้งสองรวมเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	13	11.6
15-20 นาที	45	40.2
20-25 นาที	26	23.2
25-30 นาที	28	25.0
อื่น ๆ	0	0
6. แบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไรในการนำเสนอคุณบะฮ?		
คุณบะฮแรกยาวเท่ากับคุณบะฮที่สอง	43	38.4
คุณบะฮแรกยาวกว่าคุณบะฮที่สอง	59	52.7
คุณบะฮแรกสั้นกว่าคุณบะฮที่สอง	10	8.9
อื่น ๆ	0	0

7. ท่านคิดว่าการนำเสนอคุณสมบัติสั้นหรือยาวที่มีผลต่อผู้ฟัง?		
คุณสมบัติสั้นมีผลมากกว่า	40	35.7
คุณสมบัติยาวมีผลมากกว่า	51	45.5
อื่น ๆ	21	18.8
8. คุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่?		
ได้มากที่สุด	90	80.4
ได้พอสมควร	17	15.2
ได้น้อย	5	4.5
อื่น ๆ	0	0
9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮหรือไม่?		
ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก	47	42.0
ให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน	40	35.7
ไม่ให้ความสนใจ	7	6.3
อื่น ๆ	18	16.1

จากการสอบถามข้างต้น 40 แสดงถึงร้อยละจากการสอบถามเคาะฎิบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์ในจังหวัดยะลา จำนวน 112 คน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. เคาะฎิบเป็นประจำที่มีสติในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือมีการสลับกันคุณบะฮด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาคืออิหม่าม เคาะฎิบ บิหลัน และบุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ คิดเป็นร้อยละ 20.5 15.2 15.2 และ 10.7 ตามลำดับ

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมาคือ อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง และบรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ 8.9 ตามลำดับ

3. เนื้อหาคุณบะฮที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ การยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัซสุนนะฮและการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอิบาเดฮ ชีวิตประจำวันและประวัติศาสตร์อิสลาม เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องการตักเตือนและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง และวิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 54.5 45.5 40.2 22.3 11.6 และ 3.6 ตามลำดับ

4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮเป็นประจำผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือภาษามลายูกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาคือภาษามลายูถิ่น คิดเป็นร้อยละ 21.4

5. เวลาใช้ในการคุณบะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.2 รองลงมาคือ 25-30 นาที 20-25 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.0 23.2 และ 11.6 ตามลำดับ

6. การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮแรกยาวกว่าคุณบะฮที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมาคือคุณบะฮแรกยาวเท่ากับคุณบะฮที่สอง และคุณบะฮแรกสั้นกว่าคุณบะฮที่สอง คิดเป็นร้อยละ 38.4 และ 8.9 ตามลำดับ

7. การนำเสนอคุณบะฮ์ฮันหรือยาวมีผลต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮ์ฮันหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังมากคิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือมีการคุณบะฮ์ฮัน และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งคุณบะฮ์ฮันหรือยาวอาจอยู่ที่เนื้อหาที่เคาะก๊ิบบางคนได้ให้ความกระจ่างในเนื้อหาด้วยการอธิบายเพิ่มเติมจากเนื้อหาที่ได้อ่านจากหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 35.7 และ 18.8 ตามลำดับ

8. ผู้ฟังสามารถนำคุณบะฮ์ฮันสุกรีไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.4 รองลงมาคือได้น้อย และได้พอสมควร คิดเป็นร้อยละ 15.1 และ 4.5 ตามลำดับ

9. ผู้ร่วมละหมาดวันสุกรีให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮ์ฮันอย่างน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน อื่น ๆ เนื่องจากเคาะก๊ิบส่วนใหญ่อ่านคุณบะฮ์ฮันจากหนังสือที่เป็นภาษามลายูกลางซึ่งคนส่วนหนึ่งเข้าใจแต่อีกส่วนหนึ่งไม่เข้าใจ เคาะก๊ิบอ่านด้วยน้ำเสียงที่สมดุลไม่มีเสียงสูงต่ำ และเป็นเนื้อหาเดิม ๆ ที่เคยนำเสนอคุณบะฮ์ฮันมาก่อนหน้านี้ และไม่ให้ความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 35.7 16.1 และ 6.3 ตามลำดับ

สรุปการสอบถามเคาะก๊ิบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮ์ฮันสุกรีในจังหวัดยะลา คือ เคาะก๊ิบมีการสลับกันคุณบะฮ์ฮันด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก คิดเป็นร้อยละ 38.4 รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮ์ฮันด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮ์ฮัน คิดเป็นร้อยละ 61.6 เนื้อหาคุณบะฮ์ฮันที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังคือเรื่องการยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัสสุนนะฮ์และการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮ์ฮันเป็นประจำคือภาษามลายูกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.6 เวลาใช้ในการคุณบะฮ์ฮันอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 40.2 โดยแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮ์ฮันคือ คุณบะฮ์ฮันแรกยาวกว่าคุณบะฮ์ฮันที่สอง คิดเป็นร้อยละ 52.7 การนำเสนอคุณบะฮ์ฮันยาวมีผลต่อผู้ฟังมากคิดเป็นร้อยละ 45.5 ผู้ฟังสามารถนำคุณบะฮ์ฮันสุกรีไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 80.4 ผู้ร่วมละหมาดวันสุกรีให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮ์ฮันเป็นอย่างมาก คิดเป็นร้อยละ 42.2

3.4.3.2 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเคาะก๊ิบเพื่อพัฒนาสังคม

ความคิดเห็นของผู้นำเสนอคุณบะฮ์ฮัน	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคุณบะฮ์ฮันสุกรีเป็นส่วนหนึ่งของการเชิญชวน ตะอวะฮ์หรือไม?	เป็น	112	100.0
	ไม่เป็น	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
2. ท่านคิดว่าคุณบะฮ์ฮัน-ยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่	สั้น	32	28.6
	ยาว	80	71.4
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0

3. ท่านคิดว่าเนื้อหาคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่	เป็น	79	70.5
	ไม่เป็น	33	29.5
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
4. คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่	พัฒนา	105	93.8
	ไม่พัฒนา	7	6.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
5. การตักวาต่ออัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์หรือไม่	เกิดขึ้น	86	76.8
	ไม่เกิดขึ้น	26	23.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		112	100.0
6. คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม			
รูปแบบที่ควรพัฒนา		จำนวน	ร้อยละ
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)			
เลือกหัวข้อและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน		21	18.8
นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม		23	20.5
พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน		65	58.0
คุณบะฮฺโดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร		19	16.9
7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง			
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ให้สอบถาม)			
อะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา)		105	93.8
ฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม)		36	32.1
ตัฟซีรฺ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน)		68	60.7
อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบี ﷺ)		60	53.6
อัสสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ)		57	50.9
ตะเสาวฟู (การขัดเกลาจิตใจ)		64	57.1
อื่นๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ)		71	63.4

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเคาะฆีบเพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดยะลา จำนวน 112 คน มีดังนี้

1. การนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ใช่ คิดเป็นร้อยละ 100.0

2. การคุณบะฮฺสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุณบะฮฺยาวมีผล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.4 และคุณบะฮฺสั้น คิดเป็นร้อยละ 28.6

3. การนำเสนอคุณบะฮะฮ์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 70.5 และตอบว่าไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29.5

4. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮะฮ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮ์ (หลักการศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาคือเน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ ตัฟซีร (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ความรู้เกี่ยวกับตะเสวฎ (การขัดเกลาจิตใจ) อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัศลีเราะฮ์ อันนะบะฮ์ ยะฮ์ (ชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ์ (บทบัญญัติอิสลาม) คิดเป็นร้อยละ 63.4 60.7 57.1 53.6 50.9 และ 32.1 ตามลำดับ

5. คุณบะฮะฮ์วันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 93.8 และตอบว่าไม่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คิดเป็นร้อยละ 6.2

6. การตัดทอนอัลลอฮ์เกิดขึ้นจากการคุณบะฮะฮ์วันศุกร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 76.8 รองลงมาตอบว่าไม่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.2

7. คุณบะฮะฮ์ควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมาคือ นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม เลือกรหัสและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน คุณบะฮะฮ์โดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 20.5 18.8 และ 16.9 ตามลำดับ

สรุปแบบสอบถามเคาะฎิบเพื่อพัฒนาสังคมมีดังนี้ การนำเสนอคุณบะฮะฮ์วันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การคุณบะฮะฮ์ยาวมีผลต่อผู้ฟังมากกว่าคุณบะฮะฮ์สั้น คิดเป็นร้อยละ 71.4 การนำเสนอคุณบะฮะฮ์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 70.5 คุณบะฮะฮ์วันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 93.8 การตัดทอนอัลลอฮ์เกิดขึ้นจากการคุณบะฮะฮ์วันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 76.8 คุณบะฮะฮ์ควรพัฒนาในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม อาทิ พูดด้วยภาษาที่ทุกคนเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน คิดเป็นร้อยละ 58.0 นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นรอบโลกมุสลิม เลือกรหัสและเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน คุณบะฮะฮ์โดยไม่ต้องอ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 20.5 18.8 และ 16.9 ตามลำดับ ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณบะฮะฮ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง คือ ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮ์ (หลักการศรัทธา) คิดเป็นร้อยละ 93.8 เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ ตัฟซีร (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ความรู้เกี่ยวกับตะเสวฎ (การขัดเกลาจิตใจ) อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัศลีเราะฮ์ อันนะบะฮ์ ยะฮ์ (ชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ์ (บทบัญญัติอิสลาม) คิดเป็นร้อยละ 63.4 60.7 57.1 53.6 50.9 และ 32.1 ตามลำดับ

3.4.4 แบบสอบถามผู้นำเสนอคุณวุฒิในจังหวัดสตูลจำนวน 72 คน

3.4.4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นำคุณวุฒิวันศุกร์ในจังหวัดสตูล

1.อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-25 ปี	0	0
26-30 ปี	2	2.8
31-35 ปี	1	1.4
36-40 ปี	6	8.3
41-45 ปี	33	45.8
46-50 ปี	13	18.0
51 ปีขึ้นไป	17	23.6
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับติดาอีย์	0	0
มุตะวัชชิต	1	1.4
ชนะวีรย์	44	61.1
อนุปริญญา	12	16.7
ปริญญาตรี	3	4.2
อื่น ๆ	12	16.7
3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ		
ประถมศึกษา	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	7	9.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย	29	40.3
อนุปริญญา	26	36.1
ปริญญาตรี	8	11.1
สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.8
อื่น ๆ	0	0
4. อาชีพ		
ครูสอนศาสนา (อุस्ताษ)	25	34.7
วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ	7	9.7
เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา	2	2.8
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ	0	0
ชาวสวน-ชาวไร่- ชาวนา	8	11.1
ประกอบอาชีพส่วนตัว	26	36.1
อื่น ๆ	0	0

5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร

ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้	ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	12	16.7	60	83.3
	ฟัง	12	16.7	60	83.3
	เขียน	12	16.7	60	83.3
	อ่าน	12	16.7	60	83.3
ภาษาไทย	พูด	72	100.0	0	0.0
	ฟัง	72	100.0	0	0.0
	เขียน	72	100.0	0	0.0
	อ่าน	72	100.0	0	0.0

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 1 จากกลุ่มผู้ที่ได้รับการสอบถามจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดสตูลจำนวน 72 คน มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป 46-50 36-40 และ 26-30 คิดเป็นร้อยละ 23.6 18.0 8.3 2.8 และ 1.4 ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นขณะวัยมากที่สุดร้อยละ 61.1 รองลงมาคือการศึกษาระดับอนุปริญญา วุฒิอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการศึกษาในระบบ ปอเนาะที่ไม่มีวุฒิการศึกษาและศึกษาด้วยตนเอง ปริญญาตรี และการศึกษาระดับมตะวัดสลิต คิดเป็นร้อยละ 16.7 16.7 4.2 และ 1.4 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 40.3 รองลงมาวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนต้น และ และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.1 11.1 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพส่วนตัว มากที่สุดร้อยละ 36.1 รองลงมาคือครูสอนศาสนา (อุสตาซ) ขาวนา ขาวสวน ขาวไร่ วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ และเจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา คิดเป็นร้อยละ 34.7 11.1 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และสามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 16.7

สรุปข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำเสนอคุณสมบัติในจังหวัดสตูลในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 41-45 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.8 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นขณะวัย คิดเป็นร้อยละ 61.1 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 40.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.1 และมีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยคิดเป็นทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็น

ร้อยละ 100.0 และสามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 16.7

3.4.4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮูในจังหวัดสตูล

แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ใครเป็นเคาะก๊ีบเป็นประจำที่มีสติตแห่งนี้		
อิหม่าม	18	25.0
เคาะก๊ีบ	8	11.1
บิหลัน	7	9.7
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	7	9.7
สลับกันคุณบะฮูด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก	32	44.4
อื่น ๆ	0	0
2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮูวันศุกร์เป็นอย่างไร?		
อ่านจากหนังสือคุณบะฮู 12 เดือนที่เป็นเล่ม	45	62.5
อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง	21	29.2
บรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือ/เอกสาร	6	8.3
อื่น ๆ	0	0
3. เนื้อหาคุณบะฮูที่มีการเน้นเป็นเรื่องอะไร? (คิดเป็นร้อยละตามผู้ตอบแบบสอบถาม)		
การประกอบอิบาดะฮ์	31	43.1
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	8	11.1
รำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	72	100.0
ชีวประวัติท่านนบีและเรื่องราวในประวัติศาสตร์	23	31.9
วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน	2	2.8
เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลฮะดีษ	72	100.0
คุณธรรมและจริยธรรม	21	29.2
อื่น ๆ	0	0
4. ภาษาใดที่ผู้นำเสนอคุณบะฮูมักใช้ในการคุณบะฮู?		
ภาษามลายูกลาง	12	16.7
ภาษามลายูถิ่น	0	0
ภาษาไทยกลาง	2	2.8
ภาษาไทยถิ่น	58	80.6
ภาษามลายูในคุณบะฮูที่ 1 ภาษาไทยในคุณบะฮูที่ 2	0	0
ภาษาไทยในคุณบะฮูที่ 1 ภาษามลายูในคุณบะฮูที่ 2	0	0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูทั้งในสองคุณบะฮู	0	0
อื่น ๆ	0	0

5. เวลาในการนำเสนอคุณบะฮูทั้งสองรวมเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	10	13.9
15-20 นาที	28	38.9
20-25 นาที	20	27.8
25-30 นาที	14	19.4
อื่น ๆ	0	0
6. แบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไรในการนำเสนอคุณบะฮู?		
คุณบะฮูแรกยาวเท่ากับคุณบะฮูที่สอง	29	40.3
คุณบะฮูแรกยาวกว่าคุณบะฮูที่สอง	39	54.2
คุณบะฮูแรกสั้นกว่าคุณบะฮูที่สอง	4	5.6
อื่น ๆ	0	0
7. ท่านคิดว่าการนำเสนอคุณบะฮูสั้นหรือยาวที่มีผลต่อผู้ฟัง?		
คุณบะฮูสั้นมีผลมากกว่า	21	29.2
คุณบะฮูยาวมีผลมากกว่า	34	47.2
อื่น ๆ	17	23.6
8. คุณบะฮูวันศุกร์สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่?		
ได้มากที่สุด	63	87.5
ได้พอสมควร	7	9.7
ได้น้อย	2	2.8
อื่น ๆ	0	0
9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮูหรือไม่?		
ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก	33	45.8
ให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน	12	16.7
ไม่ให้ความสนใจ	23	31.9
อื่น ๆ	4	5.6

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากการสอบถามเคาะฆิ๊บเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮูวันศุกร์ในจังหวัดสตูล จำนวน 72 คน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. เคาะฆิ๊บเป็นประจำที่มีสติในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือมีการสลับกันคุณบะฮูด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคืออิหม่ามเคาะฆิ๊บ บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลัน คิดเป็นร้อยละ 25.0 11.1 9.7 และ 9.7 ตามลำดับ

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮูที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮู มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง และบรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 8.3 ตามลำดับ

3. เนื้อหาคุณบะฮุที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์และการยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 เท่ากัน รองลงมาคือ การประกอบอบิดาอะฮ์ ชีวประวัตินบีและประวัติศาสตร์อิสลาม เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม วิธีชีวิตความเป็นอยู่ และวิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 43.1 31.9 29.2 และ 11.1 ตามลำดับ

4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮุเป็นประจำผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ภาษาไทยถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.6 รองลงมาคือภาษามลายูกลางและภาษาไทยกลาง คิดเป็นร้อยละ 16.7 และ 2.8 ตามลำดับ

5. เวลาใช้ในการคุณบะฮุ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมาคือ 25-25 นาที 25-30 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.8 19.4 และ 13.9 ตามลำดับ

6. การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮุ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮุแรกยาวกว่าคุณบะฮุที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมาคือคุณบะฮุแรกยาวเท่ากับคุณบะฮุที่สอง และคุณบะฮุแรกสั้นกว่าคุณบะฮุที่สอง คิดเป็นร้อยละ 40.3 และ 5.6 ตามลำดับ

7. การนำเสนอคุณบะฮุสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮุยาวมีผลต่อผู้ฟังมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือมีการคุณบะฮุสั้น และอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าบางครั้งมีการคุณบะฮุสั้นหรือยาวนั้นขึ้นอยู่กับเวลาศุฮรีในบางเดือนเริ่มตั้งแต่เที่ยงวันจึงมีเวลามากพอสมควรที่ทำให้เคาะฎิบได้คุณบะฮุยาวกว่าปกติ บางครั้งเคาะฎิบที่ได้รับเชิญจากภายนอกได้รับอนุญาตให้คุณบะฮุยาวกว่าปกติ บางครั้งคุณบะฮุวันศุกร์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการและหยุดคนคตฤกษ์ เคาะฎิบจึงถือโอกาสพูดยาวด้วยการอธิบายเพิ่มเติมจากเนื้อหาที่ได้อ่านจากหนังสือ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 23.6 ตามลำดับ

8. ผู้ฟังสามารถนำคุณบะฮุวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือ ได้พอสมควรและได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 9.7 และ 2.8 ตามลำดับ

9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮุมากน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน ไม่ให้ความสนใจ และ อื่น ๆ เนื่องจากเคาะฎิบส่วนใหญ่อ่านคุณบะฮุจากหนังสือด้วยสำนวนผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยกลางซึ่งคนส่วนหนึ่งอาจคิดว่าตนเองก็สามารถอ่านได้ เคาะฎิบอ่านด้วยน้ำเสียงที่ไม่มีการเน้นเสียงสูงต่ำ และเป็นเนื้อหาเดิม ๆ ที่เคยนำเสนอคุณบะฮุก่อนหน้านี้ คิดเป็นร้อยละ 31.9 16.7 และ 5.6 ตามลำดับ

สรุปการสอบถามเคาะฎิบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮุวันศุกร์ในจังหวัดสตูล คือ เคาะฎิบเป็นประจำมีการสลับกันคุณบะฮุด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮุด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮุ คิดเป็นร้อยละ 62.5 เนื้อหาคุณบะฮุที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังคือเรื่องการรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์และการยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮุเป็นประจำคือภาษาไทยถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.6 เวลาใช้ในการคุณบะฮุอยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 38.9 การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮุ คุณบะฮุแรกยาวกว่าคุณบะฮุที่สอง คิดเป็นร้อยละ 54.2 การนำเสนอคุณบะฮุ

ยาวมีผลต่อผู้ฟังมากคิดเป็นร้อยละ 47.2 ผู้ฟังสามารถนำคุณบะฮฺวันศุกรฺไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากคิดเป็นร้อยละ 87.5 ผู้ฟังให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮฺเป็นอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.8

3.4.4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเคาะฆิบเพื่อพัฒนาสังคม

ความคิดเห็นของผู้นำเสนอคุณบะฮฺ	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคุณบะฮฺวันศุกรฺเป็นส่วนหนึ่งของการเชิญชวน ดะอฺวะฮฺหรือไม่?	เป็น	72	100.0
	ไม่เป็น	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
2. ท่านคิดว่าคุณบะฮฺสั้น-ยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่	สั้น	54	75.0
	ยาว	18	25.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
3. ท่านคิดว่าเนื้อหาคุณบะฮฺวันศุกรฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่	เป็น	23	31.9
	ไม่เป็น	49	68.1
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
4. คุณบะฮฺวันศุกรฺสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่	พัฒนา	69	95.8
	ไม่พัฒนา	3	4.2
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
5. การตักวาต่ออัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกรฺหรือไม่	เกิดขึ้น	55	76.4
	ไม่เกิดขึ้น	17	23.6
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		72	100.0
6. คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม			
รูปแบบที่ควรพัฒนา		จำนวน	ร้อยละ
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ให้การสอบถาม)			
เนื้อหาแน่นด้วยความรู้ที่ต้องเป็นสาเหตุการพัฒนาผู้ฟัง		67	93.1
นำเรื่องใกล้ตัวและข่าวคราวที่เกิดขึ้นกับมุสลิม		33	45.8
ผู้นำเสนอคุณบะฮฺต้องเก่ง มีทักษะ เสียงชัด ทันสมัย		35	48.6
นำเสนอเรื่องศาสนาผสมผสานกับคุณธรรมจริยธรรมสังคม		25	34.7
คุณบะฮฺสั้น เน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน		47	65.3

7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุญบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง (คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)		
อะก็ตะฮฺ (หลักการศรัทธา)	67	93.1
ฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม)	35	48.6
ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน)	33	45.8
อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบี ﷺ)	41	56.9
อัศสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ)	23	31.9
ตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ)	35	48.6
อื่น ๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ)	72	100.0

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเคาะกู๊บบเพื่อพัฒนาสังคมในจังหวัดสตูลจำนวน 72 คน มีดังนี้

1. การนำเสนอคุญบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ใช่ คิดเป็นร้อยละ 100.0

2. การคุญบะฮฺสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุญบะฮฺสั้นมีผล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.0 และคุญบะฮฺยาว คิดเป็นร้อยละ 25.0

3. การนำเสนอคุญบะฮฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 68.1 และตอบว่าเป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 31.9

4. คุญบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 95.8 และตอบว่าไม่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คิดเป็นร้อยละ 4.2

5. การตัดทอนอัลลอฮฺเกิดขึ้นจากการคุญบะฮฺวันศุกร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาตอบว่าไม่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.6

6. คุญบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ เนื้อหาแน่นด้วยความรู้ที่ต้องเป็นสาเหตุการพัฒนาผู้ฟังพูด คิดเป็นร้อยละ 93.1 รองลงมาคือ คุญบะฮฺสั้น เน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน นำเรื่องใกล้ตัวและข่าวคราวที่เกิดขึ้นกับมุสลิม ผู้นำเสนอคุญบะฮฺต้องเก่ง มีทักษะ เสียงชัด ทันสมัย และนำเสนอเรื่องศาสนาผสมผสานกับคุณธรรมจริยธรรมสังคม คิดเป็นร้อยละ 65.3 48.8 45.6 และ 34.7 ตามลำดับ

7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุญบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ เรื่องการเน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับอะก็ตะฮฺ (หลักการศรัทธา) อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบี ﷺ) ความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม) ความรู้เกี่ยวกับตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ) ความรู้เกี่ยวกับตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) และความรู้เกี่ยวกับอัศสี่เราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) คิดเป็นร้อยละ 93.1 56.9 48.6 45.8 และ 31.9 ตามลำดับ

สรุปแบบสอบถามเคาะภูิบเพื่อพัฒนาสังคมมีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าการนำเสนอคุณบะฮวันศุภร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอะฮะฮ คืดเป็นร้อยละ 100.0 การคุณบะฮฮันมีผลต่อผู้ฟัง คืดเป็นร้อยละ 75.0 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าการนำเสนอคุณบะฮฮไม่ได้เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟัง คืดเป็นร้อยละ 68.1 คุณบะฮฮวันศุภร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คืดเป็นร้อยละ 95.8 การตักวาท่ออัลลอฮฮ ﷻ เกิดขึ้นจากการคุณบะฮฮวันศุภร์ คืดเป็นร้อยละ 76.4

คุณบะฮฮควรพัฒนาในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม อาทิ เนื้อหาแน่นด้วยความรู้ที่ต้องเป็นสาเหตุการพัฒนาผู้ฟังพูด คืดเป็นร้อยละ 93.1 คุณบะฮฮฮัน เน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน นำเรื่องใกล้ตัวและข่าวคราวที่เกิดขึ้นกับมุสลิม ผู้นำเสนอคุณบะฮฮฮต้องเก่ง มีทักษะ เสียงชัด ทันสมัย และนำเสนอเรื่องศาสนาผสมผสานกับคุณธรรมจริยธรรมสังคม คืดเป็นร้อยละ 65.3 48.8 45.6 และ 34.7 ตามลำดับ

ความรู้ที่ควรบรรจุในคุณบะฮฮฮเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังคือ เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ คืดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับอะกัตตะฮ (หลักการศรัทธา) อัลอะดีฮ (วณะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) ความรู้เกี่ยวกับฟิกฮ (บทบัญญัติอิสลาม) ความรู้เกี่ยวกับตะเสาวฟู (การขัดเกลาจิตใจ) ความรู้เกี่ยวกับตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) และความรู้เกี่ยวกับอัฮลิสเราะฮฮ อันนะบะฮฮะฮฮ (ชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ)

3.4.5 แบบสอบถามผู้นำเสนอคุณบะฮฮฮใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา จำนวน 76 คน

3.4.5.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้นำคุณบะฮฮฮวันศุภร์

1.อายุ	จำนวน	ร้อยละ
21-25 ปี	0	0
26-30 ปี	0	0
31-35 ปี	3	3.9
36-40 ปี	9	11.8
41-45 ปี	15	19.7
46-50 ปี	28	36.8
51 ปีขึ้นไป	21	27.6
2.ระดับการศึกษาด้านศาสนา		
อับตีดายัย	0	0
มุตะวัชชิต	4	5.2
ชะนะวีัย	40	52.6
อนุปริญญา	12	15.7
ปริญญาตรี	8	10.5
อื่น ๆ	12	15.7

3. ระดับการศึกษาด้านสามัญ			
ประถมศึกษา	0	0	
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	1.3	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	28.9	
อนุปริญญา	12	15.7	
ปริญญาตรี	20	26.3	
สูงกว่าปริญญาตรี	9	11.8	
อื่น ๆ	12	15.7	
4. อาชีพ			
ครูสอนศาสนา (อุสตาซ)	25	32.8	
วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ	8	10.5	
เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา	4	5.2	
ข้าราชการ - รัฐวิสาหกิจ	2	2.6	
ชาวสวน-ชาวไร่- ชาวนา	8	10.5	
ประกอบอาชีพส่วนตัว	26	34.2	
อื่น ๆ	3	3.9	
5. ทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร			
ภาษา	ทักษะในการสื่อสาร	สามารถสื่อสารได้ ร้อยละ	ไม่สามารถสื่อสารได้ ร้อยละ
ภาษามลายู	พูด	21	27.6
	ฟัง	21	27.6
	เขียน	21	27.6
	อ่าน	21	27.6
ภาษาไทย	พูด	100	100.0
	ฟัง	100	100.0
	เขียน	100	100.0
	อ่าน	100	100.0

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ที่ได้รับการสอบถามจากผู้
นำเสนอคุณสมบัติใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลาจำนวน 76 คน มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุ 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8
รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป 41-45 ปี และ 36-40 คิดเป็นร้อยละ 27.6 19.7 11.8 และ 3.9
ตามลำดับ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือการศึกษาในระดับอนุปริญญา และวุฒิอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการศึกษาในระบบปอเนาะที่ไม่มีวุฒิการศึกษาและการศึกษาด้วยตนเอง ปริญญาตรี และการศึกษาระดับมตะวสสิต คิดเป็นร้อยละ 15.7 15.7 10.5 และ 5.2 ตามลำดับ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อนุปริญญา อื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ระบุว่าวุฒิใด ระดับสูงกว่าปริญญาตรี และมีมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 26.3 15.7 15.7 11.8 และ 1.3 ตามลำดับ

4. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบอาชีพส่วนตัว มากที่สุดร้อยละ 34.2 รองลงมาคือครูสอนศาสนา (อุสตาซ) วิทยากรวิชาการศาสนาประจำโรงเรียนสามัญ ขาวนา ขาวสวน ชาวไร่ เจ้าหน้าที่องค์กรศาสนา ประกอบอาชีพอื่น ๆ และข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 32.8 10.5 10.5 5.2 3.9 และ 2.6 ตามลำดับ

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย ทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และสามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 27.6

สรุปข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างจากผู้นำเสนอคุณสมบัติใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลาในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีอายุระหว่าง 46-50 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.8 มีวุฒิการศึกษาด้านศาสนาที่จบชั้นพระปริยัติมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.6 มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 ประกอบอาชีพส่วนตัว มากที่สุดร้อยละ 34.2 มีทักษะด้านภาษาในการสื่อสาร สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย ทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 100.0 และสามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูทั้งทักษะการพูด ฟัง เขียน อ่าน คิดเป็นร้อยละ 27.6

3.4.5.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการนำเสนอคุณสมบัติใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา

แบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ใครเป็นเคาะฎิบเป็นประจำที่มีสติญตแห่งนี้		
อิหม่าม	18	23.6
เคาะฎิบ	21	27.6
บิหลัน	2	2.6
บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ	3	3.9
สลับกันคุฎิบะฮ์ด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอก	32	42.1
อื่น ๆ	0	0.0
2. รูปแบบการนำเสนอคุฎิบะฮ์วันศุกร์เป็นอย่างไร?		
อ่านจากหนังสือคุฎิบะฮ์ 12 เดือนที่เป็นเล่ม	49	64.4
อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง	21	27.6
บรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือ/เอกสาร	6	7.8
อื่นๆ	0	0.0

3. เนื้อหาคุณบะฮุที่มีการเน้นเป็นเรื่องอะไร? (คิดเป็นร้อยละตามผู้ตอบแบบสอบถาม)		
การประกอบอิมบาตะฮ์	45	59.2
วิถีชีวิตความเป็นอยู่	69	90.7
รำลึกถึงวันอาคิเราะฮ์	70	92.1
ชีวประวัติท่านนบีและเรื่องราวในประวัติศาสตร์	13	17.1
วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน	25	32.8
เกี่ยวกับอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์	72	94.7
คุณธรรมและจริยธรรม	76	100.0
อื่น ๆ	14	18.4
4. ภาษาใดที่ผู้นำเสนอคุณบะฮุมักใช้ในการคุณบะฮุ?		
ภาษามลายูกลาง	17	22.0
ภาษามลายูถิ่น	0	0.0
ภาษาไทยกลาง	5	6.5
ภาษาไทยถิ่น	54	71.0
ภาษามลายูในคุณบะฮุที่ 1 ภาษาไทยในคุณบะฮุที่ 2	0	0.0
ภาษาไทยในคุณบะฮุที่ 1 ภาษามลายูในคุณบะฮุที่ 2	0	0.0
ผสมระหว่างภาษาไทยและมลายูทั้งในสองคุณบะฮุ	5	6.5
อื่น ๆ	0	0.0
5. เวลาในการนำเสนอคุณบะฮุทั้งสองรวมเป็นกี่นาที?		
10-15 นาที	10	13.2
15-20 นาที	28	36.8
20-25 นาที	20	26.4
25-30 นาที	18	23.6
อื่น ๆ	0	0.0
6. แบ่งสัดส่วนเวลาอย่างไรในการนำเสนอคุณบะฮุ?		
คุณบะฮุแรกยาวเท่ากับคุณบะฮุที่สอง	29	38.2
คุณบะฮุแรกยาวกว่าคุณบะฮุที่สอง	43	56.5
คุณบะฮุแรกสั้นกว่าคุณบะฮุที่สอง	4	5.3
อื่น ๆ	0	0.0
7. ท่านคิดว่าการนำเสนอคุณบะฮุสั้นหรือยาวที่มีผลต่อผู้ฟัง?		
คุณบะฮุสั้นมีผลมากกว่า	50	65.8
คุณบะฮุยาวมีผลมากกว่า	21	27.6
อื่น ๆ	5	6.6

8. คุณบะฮวันศุกร์สามารถให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่?		
ได้มากที่สุด	63	82.9
ได้พอสมควร	7	9.3
ได้น้อย	6	7.8
อื่น ๆ	0	0.0
9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะฮหรือไม?		
ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก	37	48.7
ให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน	23	30.3
ไม่ให้ความสนใจ	12	15.7
อื่น ๆ	4	5.3

จากการสอบถามข้างต้น แสดงถึงร้อยละจากการสอบถามเคาะฆิบเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะฮวันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา จำนวน 76 คน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. เคาะฆิบเป็นประจำที่มีสติในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือมีการสลับกันคุณบะฮด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาคือเคาะฆิบอิหม่าม บุคคลภายนอกที่ได้รับเชิญ และบิหลัน คิดเป็นร้อยละ 27.6 23.6 3.9 และ 2.6 ตามลำดับ

2. รูปแบบการนำเสนอคุณบะฮที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือด้วยการอ่านจากหนังสือคุณบะฮ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.4 รองลงมาคือ อ่านจากเนื้อหาที่ได้เขียนด้วยตนเอง และบรรยายตามความถนัดโดยไม่อ่านจากหนังสือหรือเอกสาร คิดเป็นร้อยละ 27.6 และ 7.8 ตามลำดับ

3. เนื้อหาคุณบะฮที่มีการเน้นแก่ผู้ฟังที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ เนื้อหาเกี่ยวกับการยึดมั่นกับอัลกุรอานและอัศสุนนะฮ การรำลึกถึงวันอาคิเราะฮ วิธีชีวิตความเป็นอยู่ การประกอบอิบาเดฮ วิเคราะห์เหตุการณ์ในปัจจุบัน เรื่องอื่น ๆ ที่เคาะฆิบเน้นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม และเรื่องเกี่ยวกับชีวประวัติในปีและประวัติศาสตร์อิสลาม คิดเป็นร้อยละ 94.7 92.1 90.7 59.2 32.8 18.4 และ 17.1 ตามลำดับ

4. ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะฮเป็นประจำ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือภาษาไทยถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.0 รองลงมาคือภาษามลายูกลางภาษาไทยกลาง และผสมระหว่างภาษาไทยและภาษามลายูทั้งในสองคุณบะฮ คิดเป็นร้อยละ 22.0 6.5 และ 6.5 ตามลำดับ

5. เวลาที่ใช้ในการคุณบะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ 25-30 นาที 25-25 นาที และ 10-15 นาที คิดเป็นร้อยละ 26.4 23.6 และ 13.2 ตามลำดับ

6. การแบ่งสัดส่วนเวลาในการนำเสนอคุณบะฮ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ คุณบะฮแรกยาวกว่าคุณบะฮที่สองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคือคุณบะฮแรกยาวเท่ากับคุณบะฮที่สอง และคุณบะฮแรกสั้นกว่าคุณบะฮที่สอง คิดเป็นร้อยละ 38.2 และ 5.3 ตามลำดับ

7. การนำเสนอคุณบะฮสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุณบะฮยาวมีผลต่อผู้ฟังมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาคือมีการคุณบะฮสั้น 27.6 และ 6.6

8. ผู้ฟังสามารถนำคุณบะชวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 82.9 รองลงมาคือ ได้พอสมควรและได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 9.3

9. ผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะชมากที่สุดน้อยเพียงใด ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือให้ความสนใจบ้างเป็นบางส่วน ไม่ให้ความสนใจ และ อื่น ๆ เนื่องจากผู้ฟังบางคนพูดคุยกับคนรอบข้างขณะเคาะฎีกากำลังนำเสนอคุณบะช เด็ก ๆ คุกกันระหว่างพวกเขา มีสติตั้งอยู่ริมถนนเป็นเหตุให้บางคนที่อยู่ริมหน้าต่างไม่ค่อยให้ความสนใจกับคุณบะช เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 30.3 15.7 และ 5.3 ตามลำดับ

สรุปการสอบถามเคาะฎีกาเกี่ยวกับการนำเสนอคุณบะชวันศุกร์ใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลามีดังนี้ เคาะฎีกาที่มีสติผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการสลับกันคุณบะชด้วยการจัดเวรทั้งคนในและคนนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.1 รูปแบบการนำเสนอคุณบะชส่วนใหญ่ยังคงอ่านจากหนังสือคุณบะช คิดเป็นร้อยละ 64.4 ส่วนเนื้อหาคุณบะชมีการเน้นแก่ผู้ฟังเป็นเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 100.0 ภาษาที่ถูกใช้ในการนำเสนอคุณบะชคือภาษาไทยถิ่น คิดเป็นร้อยละ 71.0 เวลาที่ใช้ในการคุณบะช ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคืออยู่ระหว่าง 15-20 นาที คิดเป็นร้อยละ 36.8 แบ่งสัดส่วนเวลาคุณบะชออกเป็นสองส่วนคือคุณบะชแรกยาวกว่าคุณบะชที่สอง คิดเป็นร้อยละ 56.5

การนำเสนอคุณบะชยาวมีผลต่อผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 65.8 ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าสาเหตุที่มีการคุณบะชสั้นหรือยาวในบางโอกาสนั้นเนื่องจากเคาะฎีกาบางท่านได้เตรียมเนื้อหามาก แทรกด้วยการอธิบายเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคุณบะชในวันหยุดราชการซึ่งบางคนคิดว่าคุณบะชยาวกว่าปกติคงไม่กระทบกับเวลาทำงานของผู้ฟังบางคน คิดเป็นร้อยละ 27.6 และ 6.6 ตามลำดับ ผู้ฟังสามารถนำคุณบะชวันศุกร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 82.9 และผู้ร่วมละหมาดวันศุกร์ให้ความสนใจในการฟังคุณบะชมาก คิดเป็นร้อยละ 48.7

3.4.5.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 การนำเสนอคุณบะชวันศุกร์เพื่อพัฒนาสังคมใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา

ความคิดเห็นของผู้นำเสนอคุณบะช	คำตอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าคุณบะชวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการเชิญชวน ตะอวะฮฺหรือไม่?	เป็น	76	100.0
	ไม่เป็น	0	0.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
2. ท่านคิดว่าคุณบะชสั้น-ยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่	สั้น	54	71.0
	ยาว	22	29.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0

3. ท่านคิดว่าเนื้อหาคุณภะชวันศุกร์เป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่	เป็น	45	59.2
	ไม่เป็น	31	40.8
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
4. คุณภะชวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่	พัฒนา	69	90.7
	ไม่พัฒนา	7	9.3
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
5. การตักวาต่ออัลลอฮ์เกิดขึ้นจากการคุณภะชวันศุกร์หรือไม่	เกิดขึ้น	55	72.3
	ไม่เกิดขึ้น	21	26.7
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		76	100.0
6. คุณภะชควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม			
รูปแบบที่ควรพัฒนา		จำนวน	ร้อยละ
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)			
เน้นความรู้ศาสนาและตักเตือนให้ทุกคนยำเกรงต่ออัลลอฮ์		76	100.0
นำเสนอเรื่องในชุมชน แนะนำวิธีแก้ปัญหา		52	68.4
ใช้ภาษาที่นุ่มนวล เหมาะสม และกะทัดรัด		43	56.5
คุณภะชจากใจจริง เน้นให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์สูงสุด		72	94.7
7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณภะชเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง			
(คิดเป็นร้อยละตามคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม)			
อะกีดะฮ์ (หลักการศรัทธา)		52	68.4
ฟิกฮ์ (บทบัญญัติอิสลาม)		30	39.4
ตัฟซีร์ (อรรถาธิบายอัลกุรอาน)		55	72.3
อัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ)		41	53.9
อัสสี่เราะฮ์ อันนะบะวียะฮ์ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ)		31	40.7
ตะเสาวฟู (การขัดเกลาจิตใจ)		70	92.1
อื่น ๆ (เน้นการชี้แนะ ตักเตือน และเตือนสติ)		69	90.7

จากการสอบถามข้างต้น 35 แสดงถึงร้อยละจากแบบสอบถามเคาะฆีบเพื่อพัฒนาสังคมใน 4 อำเภอจังหวัดสงขลา จำนวน 76 คน มีดังนี้

1. การนำเสนอคุณภะชวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮ์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือ ใช่ คิดเป็นร้อยละ 100.0

2. การคุณภะชสั้นหรือยาวมีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคือคุณภะชสั้นมีผล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.0 และคุณภะชยาว คิดเป็นร้อยละ 29.0

3. การนำเสนอคุณบะฮฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟังหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 59.2 และตอบว่าไม่เป็นความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 40.8

4. คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือสามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 90.7 และตอบว่าไม่สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคม คิดเป็นร้อยละ 9.3

5. การตักวาต่ออัลลอฮฺ ﷻ เกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์หรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือเกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาตอบว่าไม่เกิดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.6

6. คุณบะฮฺควรพัฒนาในรูปแบบใดเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุดคือ เน้นความรู้ศาสนาและตักเตือนให้ทุกคนยำเกรงต่ออัลลอฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ คุณบะฮฺจากใจจริง เน้นให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์สูงสุด นำเสนอเรื่องในชุมชน แนะนำวิธีแก้ปัญหา และ ใช้ภาษาที่นุ่มนวล เหมาะสม และกะทัดรัด คิดเป็นร้อยละ 94.7 68.4 และ 56.5 ตามลำดับ

7. ความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ) คิดเป็นร้อยละ 92.1 รองลงมาคือ เรื่องการเน้นการซึ้นแนะ ตักเตือน และเตือนสติ ความรู้เกี่ยวกับตัฟซีร (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา) ความรู้เกี่ยวกับอัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) ความรู้เกี่ยวกับอัศลีเราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม) คิดเป็นร้อยละ 90.7 72.3 68.4 53.9 40.7 และ 39.4 ตามลำดับ

สรุปแบบสอบถามเคาะฎิบเพื่อพัฒนาสังคมมีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าการนำเสนอคุณบะฮฺวันศุกร์เป็นส่วนหนึ่งของการตะอวะฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 การคุณบะฮฺสั้นมีผลต่อผู้ฟังมาก คิดเป็นร้อยละ 71.0 ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าการนำเสนอคุณบะฮฺเป็นความรู้ใหม่แก่ผู้ฟัง คิดเป็นร้อยละ 59.2 คุณบะฮฺวันศุกร์สามารถพัฒนาการดำรงชีวิตของสังคมได้ คิดเป็นร้อยละ 90.7 การตักวาต่ออัลลอฮฺ ﷻ เกิดขึ้นจากการคุณบะฮฺวันศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 76.4

ผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าคุณบะฮฺควรพัฒนาในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ฟังได้รับทั้งความรู้และคุณธรรม อาทิ เน้นความรู้ศาสนาและตักเตือนให้ทุกคนยำเกรงต่ออัลลอฮฺ คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมาคือ คุณบะฮฺจากใจจริง เน้นให้ผู้ฟังได้รับประโยชน์สูงสุด นำเสนอเรื่องในชุมชน แนะนำวิธีแก้ปัญหา และ ใช้ภาษาที่นุ่มนวล เหมาะสม และกะทัดรัด ส่วนความรู้ประเภทใดที่ควรบรรจุในคุณบะฮฺเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟัง มากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับตะเสาวุฟ (การขัดเกลาจิตใจ) รองลงมาคือ เรื่องการเน้นการซึ้นแนะ ตักเตือน และเตือนสติ ความรู้เกี่ยวกับตัฟซีร (อรรถาธิบายอัลกุรอาน) ความรู้เกี่ยวกับอะกีดะฮฺ (หลักการศรัทธา) ความรู้เกี่ยวกับอัลฮะดีษ (วจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) ความรู้เกี่ยวกับอัศลีเราะฮฺ อันนะบะวียะฮฺ (ชีวประวัติของท่านนบี ﷺ) และความรู้เกี่ยวกับฟิกฮฺ (บทบัญญัติอิสลาม)